

ПОЛИТИКИН

19. 11. 1982 • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLIII • 20 ДИН.

БРОЈ
1612

ЗАБАВАНИК

ЈА САМ И-ТИ!
А КО СТЕ ВИ?

Фирма

Веровали или не!

У ОАЗАМА

УСРЕД ПУСТИЊЕ САХАРЕ ПЕЦАЈУ РИБЕ, ИАКО СЕ ТИ ИЗВОРИ ВОДЕ НАЛАЗЕ ДАЛЕКО ОД РЕКА.

ДОКА
НА ПУТУ

ЗНАК

ПОСТАВЉЕН НА ПУТЕВИМА НА ОСТРВУ СЕН ПОЛ (АЛБАСКА) ТРЕБА ДА ОБЕЗБЕДИ СИГУРНО КРЕТАЊЕ ОКО 2 600 000 ДОКА.

НЕВЕНЧАНИ

ЉУБИТЕЉИ ЖИВОТИЊА КАЛИФОРНИЈЕ

ИМАЈУ СВОЈЕ УДРУЖЕЊЕ ЗА СКЛАПАЊЕ БРАКА, А ДВОЈЕ НЕ ПРИХВАТИТИ ЗАЈЕДНИЧКИ ЖИВОТ САМО ПОД УСЛОВОМ ДА СЕ И ЊИХОВИ ЉУБИМЦИ СЛАЖУ.

МИНИЈАТУРАН ЗАМАК

ОД 4 КИЛОГРАМА ЗЛАТА, 800 АУЈАМАНАТА, СМАРАГАДА И ДРУГОГ ДРАГОГ КАМЕЊА НАЧИНИО ЈЕ РАДО ТОГЕЛ ИЗ ТОРОНТА ЗА 8000 ЧАСОВА.

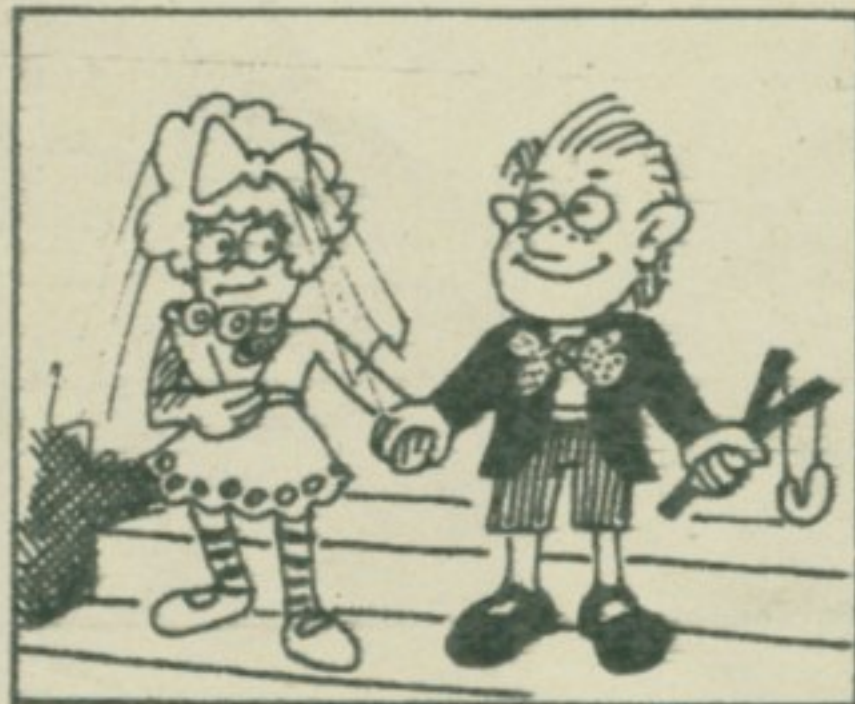

ДОНА ГРИФИТС

ИЗ ПЕРШОРА У ЕНГЛЕСКОЈ НЕПРЕКИДНО КИДА ОД ЈАНУАРА 1981.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

●●● земља у којој људи најраније ступају у брак је Индија. Просечна старост мушкарца приликом прве женидбе је 20 година, а жена(!) 14,5. Земља у којој људи најкасније ступају у брак је Ирска где је просечна старост младожења 31 година, а невеста 26,5.

●●● у Вајлд Уотерс (Дивље воде), забавном парку са базенима за купање, у Окали (Савезна Држава Флорида) као улазница служи печат који се удари на надланицу. Печат је, иначе, невидљив а постаће видљив тек кад се шака стави под специјалну лампу. Посетиоци тако не морају да размишљају да ли ће изгубити карту

већ се слободно купају, а за тренутак могу и да напусте парк. Довољно је само да у повратку ставе шаку под лампу и — пролаз им је слободан. „Невидљиви“ печат траје тачно онолико колико је и забавни парк отворен у току дана.

●●● од 31. јануара 1983. у Великој Британији ће бити обавезно везивање сигурносних појасева у аутомобилима (код нас ће тај пропис вероватно

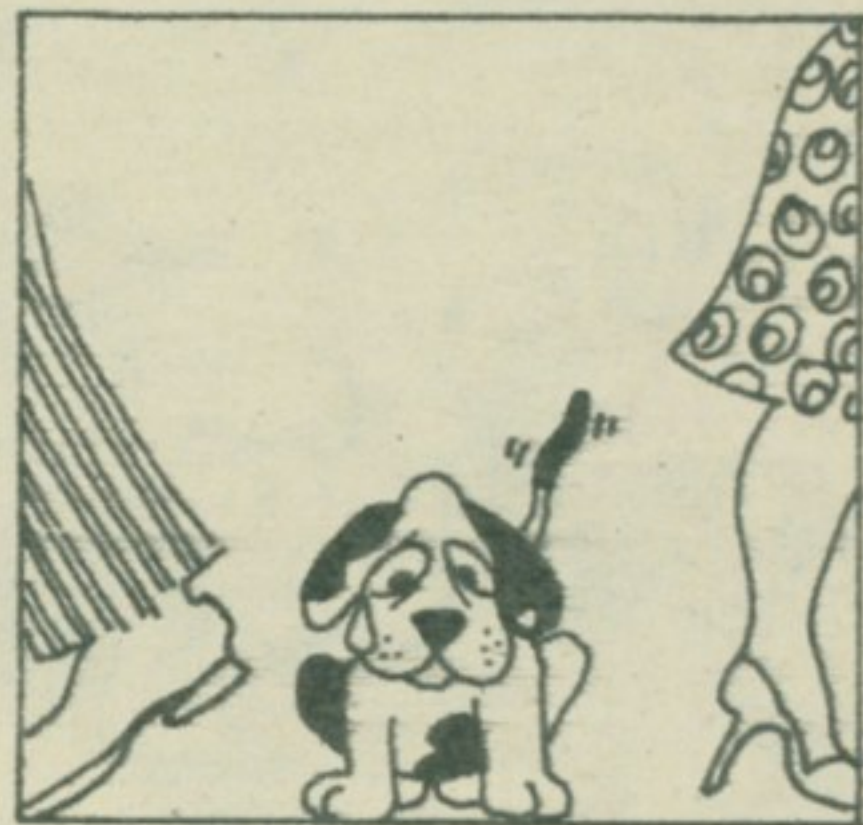
важити од 1985). Казна за прекршиоце биће 50 фунти (око 4000 дина). Једино ће полицајци, ватрогасци, таксисти, млекари и поштари моћи да возе без сигурносних појасева.

●●● градски они у Дејвилу (Савезна Држава Орегон) одлучили су да седнице градског већа започинју и завршавају неком шалом. Али и сви они који узму реч на седници морају да испричају неки виц или анегдоту. Општинари су се одлучили на овако нешто да би чнели мало ведрине у свој, кажу преозбиљан посао.

●●● све више паса и мачака трпи због економске кризе која је задесила и Аустралију, тврди председница удружења аустралијских ветеринара др

Хелен Џонс. Животни стандард многих власника домаћих животиња је опао због чега се често селе, супружници разводе, а према својим љубимцима

су све мање љубазни. Догађа се чак да пас који је волео и једног и другог господара утине од туге кад се они раставе.

●●● број стогодишњака у Јапану повећао се за 7,8 пута од 1963. године. Тада их је било 153, док их данас има 1200.

ЧУДО ИЛИ ТРИК?

ЉУДИ ИХ СТАВЉАЈУ У КОСУ, У НЕДРА, ПОД МИШКУ, ЗА ВРАТ — НОСЕ ИХ У ЦЕПОВИМА, ВРТЕ ОКО ПРСТА, ХВАТАЈУ ЗА РЕП И ГЛАВУ... ОПАСНЕ ЗМИЈЕ НАО ДА СУ ОМАЋИЈАНЕ. АЛИ, НЕ САМО ОНЕ. И ЈЕДАН ЕНГЛЕСКИ НОВИНАР ОСТАО ЈЕ ТОЛИКО ФРАПИРАН ОНИМ ШТО ЈЕ ВИДЕО НА ГРЧКОМ ОСТРВУ КЕФАЛОНИЈА ДА МУ НЕ БИСМО ПОВЕРОВАЛИ НИ РЕЧ ОД ОНОГ ШТО ЈЕ НАПИСАО ДА НЕ МА ОВИХ ФОТОГРАФИЈА.

во немогуће не поверовати да је у питању некакво чудо! Јер, судећи по ономе што сам видео својим очима, могућност да се ради о трику потпуно је искључена. Који је тај укротитељ, мађионичар или неко други ко би био у стању да са оволиким змијама изађе на крај! Да не говоримо о опасности да се угрози стотине живота... Овако новинар енглеског часописа „Викенд“ Дејвид Берит почиње свој извештај са лица места.

Овим чудним „посетама“ највише се, наравно, радују тамошњи свештеници. Денис Георгатос који има близу шездесет година а не-обичном ритуалу са змијама присуствује већ деценијама, разуме се, тврди да је овај необјашњен природни феномен дело — више силе.

Пљачка

Легенда каже да су некад давно гусари харали Кефалонијом и том приликом напали црквицу са двадесет четири калуђерице које су ту живеле на пола пута између места Маркопуло и Аргенија. Црква је опљачкана, а оне су, у очајању, проклеле претећи да ће се, ако се икад врате на острво, претворити у отровнице и немилосрдно им се осветити.

Прича даље каже да су се пирати ипак вратили на острво и да су уместо калуђерица нашли само двадесет четири змије отровнице које су их натерале да побегну главом без обзира. Од тада, наводно увек у исто време, змије се појављују на овом месту да би се десетак дана дружиле са мештанима.

Док су рептили крај цркве, стотине људи окупља се — да их виде и обавезно додирну. Током година родило се веровање да оне имају чак исцелитељску моћ.

— Ја са здрављем нисам баш најбоље и приметила сам да се змија увек сме-сти тамо где ме боли. И после ми је боље — каже једна припроста средовећна жена.

И председник општине Дионисијус Менегатос, који није нимало наиван, тврди

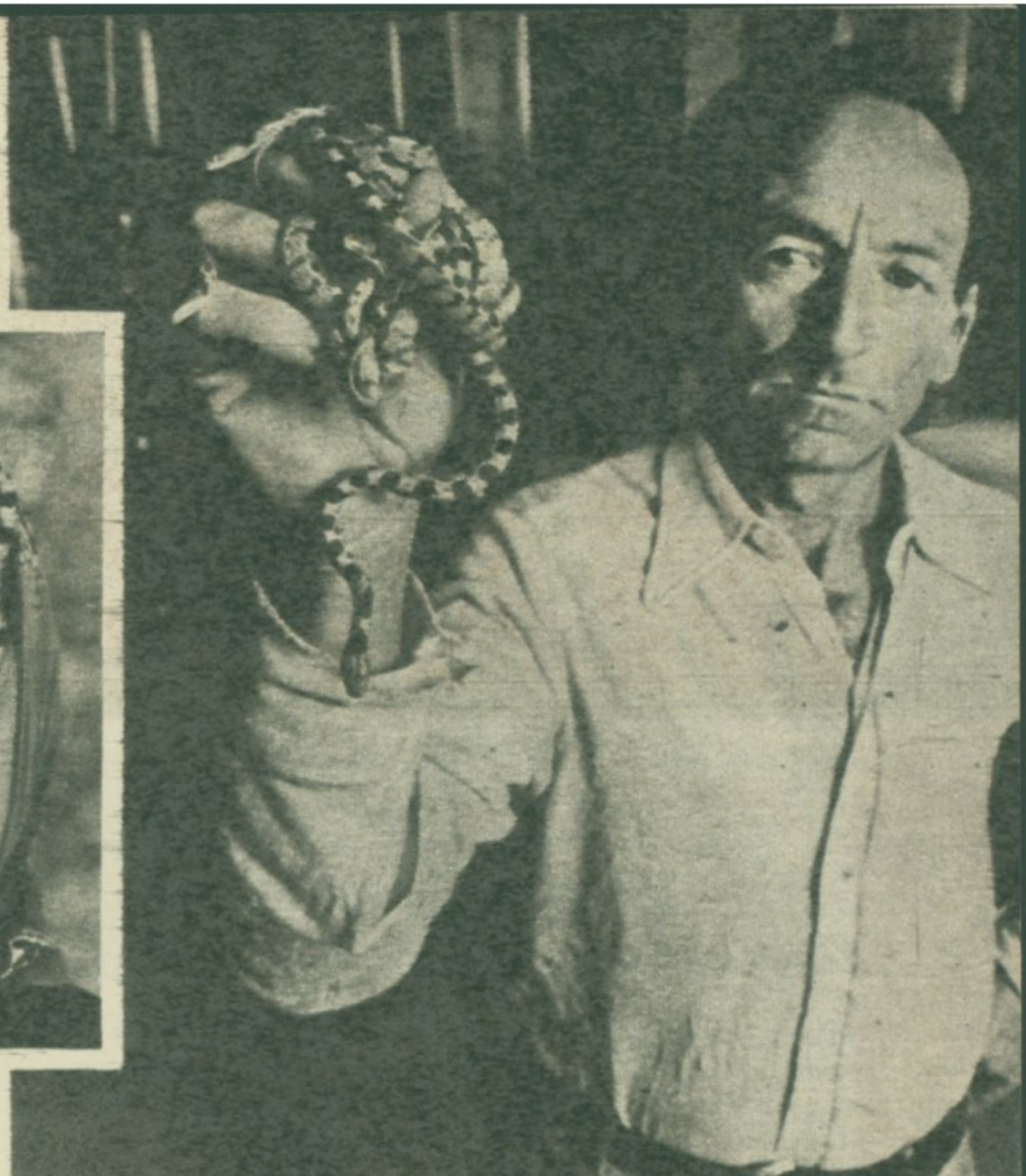
И ТО СУ МИ
НЕКЕ
ОТРОВНИЦЕ!

— Она зна где ме боли, стане ту и после ми је боље!

да нема никаквог трика јер, како каже, на острву је провео читав свој век — а сад има преко осамдесет година — и упркос дугогодишњем настојању досад није успео да открије обману ако она уопште постоји.

Наиме, било је појединаца који су на разне начине покушавали да докажу да све то није никакво чудо. Тражили су змије у неко

И овај човек верује да се на њиховом острву догађа „чудо“. Шта ће наука на све ово рећи?

друго време, безуспешно трагали и по неколико месеци тако да су на крају морали од свега да дигну руке. А то општинским властима и те како одговара.

Председник Менегатос изјавио је збуњеном ен-

глеском новинару да би случај са змијама могао да буде занимљива туристичка атракција која би острво приближила свету, унела живост, и, можда, донела неку драмму.

Станите! Пролазе змије!

После филма који је пре извесног времена грчка телевизија приказала свету о необичном понашању змија и њиховом пријатељству с острвљанима нико не сумња да ће Кефалонија идуће године бити преплављена туристима.

Да поменемо и податак из текста енглеског новинара који каже да се у време појаве змија један саобраћајца посебно брине о њиховој безбедности приликом преласка главне улице. Дејвид Берит је после дугог снебивања и наговарања мештана, баш као и Американка Тула Балас чији је отац рођен на овом острву, и сам узео отровницу у руку. Била је потпуно мирна. Штавише, склупчала му се на длану, као да је знала да се овај боји.

Берит наводи да се змије не љуте чак ни кад неко покуша да буде груб према њима. Ако је, на пример, ударите, она се повлачи у неки кутак — у недра или иза врата и ту мирује све док је не померите!!!

И тако, док научници не кажу своју реч, преостаје нам само да посматрамо ове зачуђујуће фотографије где су људи пријатељи са змијама — за које је забезекнути новинар заборавио да напише чак и то којој врсти припадају.

Д. В. 3

Деца не само да их се не боје већ се с њима лудо забављају.

Ако се змије појаве у мањем броју, свештеници то користе да изграде вернике јер је то за њих знак да становници нису довољно добри и покорни.

Шестог августа, ујутру у пет нула нула, из пукотина и рупа у Великој стени на грчком острву Кефалонија покуљала је бујица змија отровница које су затим, као по некој команди, у колонама кренуле једна у место Маркопуло а друга у Аргенију. Тамо су остале близу цркве равно десет дана — потпуно мирне и пријатељски расположене, чак веома послушне и толико уздржане да је гото-

СВЕМИРСКА
БАЈКА
УЗБУЂУЈЕ
АМЕРИКУ

СПРЕМИТЕ МАРАМИЦЕ!

Он јесте ружан,
делује чак и помало
застрашујуће, али филм
у коме се ово чудно
биће појављује — »Е. Т.«
(скраћеница за Extra
Terrestrial) одушевљава
гледаоце.

После прве сцене која је смештена дубоко у шуми „негде у Америци“ кад угледамо смешно једноставан свемирски брод како се спушта на Земљу, постаје нам јасно да филм који је Стивен Спилберг снимео нимало не личи на досадашње научнофантастичне филмове. Сви су они тежили да што компликованијим средствима у што замршенијим радњама прикажу нека бића са других планета и непознатих галаксија. А Спилберг, успешан режисер млађе генерације, ишао је другим методама. Он је на Земљу довео ванземаљца и дао му сасвим друкчију „мисију“. Мали Е. Т. (чита се И-ти) ући ће у животе два дечака и једне

девојчице (два брата и сестре) као неко ко ће у њихов (и наш) свет, често пун грубости и зла, унети дах правог, исконског пријатељства, поверења и љубави. Тридесет четворогодишњи режисер чији су филмови „Ајкула“, „Рат звезда“, „Империја узвраћа ударац“, „Крадљивци изгубљеног ковчега“ у биоскопе довели милионе гледалаца а касе дистрибутера напунили милијардама направио је филм који је само на први поглед научнофантастичан, а у својој суштини је прва права модерна свемирска бајка где је свемир онај никад заборављени свет деце маште који и одрасли задржавају негде дубоко у себи.

Док је током 1980. го-

дине у пустињи око Туниса Спилберг снимао „Крадљивце изгубљеног ковчега“, непрекидно му се током вечери „јављао“ неки заборављени другар из детињства. Пошто је он био од оне радознале деце чије су очи непре-

деју која му се роди у глави.

Снимање о ванземаљцу почео је већ следеће, 1981. године. Читав посао Спилберг је радио у највећој тајности. Сви чланови екипе морали су да се легитимишу пре ула-

земље. Изазвао је праву буру интересовања, сви су, без обзира на године, хрлили да га виде. „И-ти“ је само у првој недељи приказивања донео приход од 12 милиона долара (око 60 старих милијарди динара!) а

Млади режисер Стивен Спилберг зна само за успехе. Прича о ванземаљцу коју је прошле године снимео, осваја милионе гледалаца широм Европе и Америке.

ИЗА КАМЕРЕ

Онај први И-ти механички, кога покреће 20 каблова, контролисала је, из дванаест центара, читава армија људи. Спилберг је у шали говорио да у ванземаљцу куца дванаест срца. Сви ти каблови били су неопходни да се, рецимо, удвајавањем ваздуха у његово тело створи утисак да он дише. Сви из екипе знали су да је И-ти обична, беживотна лутка, али су се већ толико привикли на њега да су га, често несвесно, сматрали за живо биће. Тако је једном једна од шминкерки која му је наносила крему на „лице“ (његова кожа се стално пресијава као код неког гуштера) рекла:

— Окрени главу, молим те! — Заборавила је да се обраћа лутки. Техничари који су је чули окренули су му главу, ванземаљац је „оживео“.

Други пут, кад је снимана нека сцена у којој треба да буде пуно вештачке магле, сви из екипе појавили су се са маскама. Чекао се само главни глумац. На опште изненађење и И-ти је дошао са маском на глави!

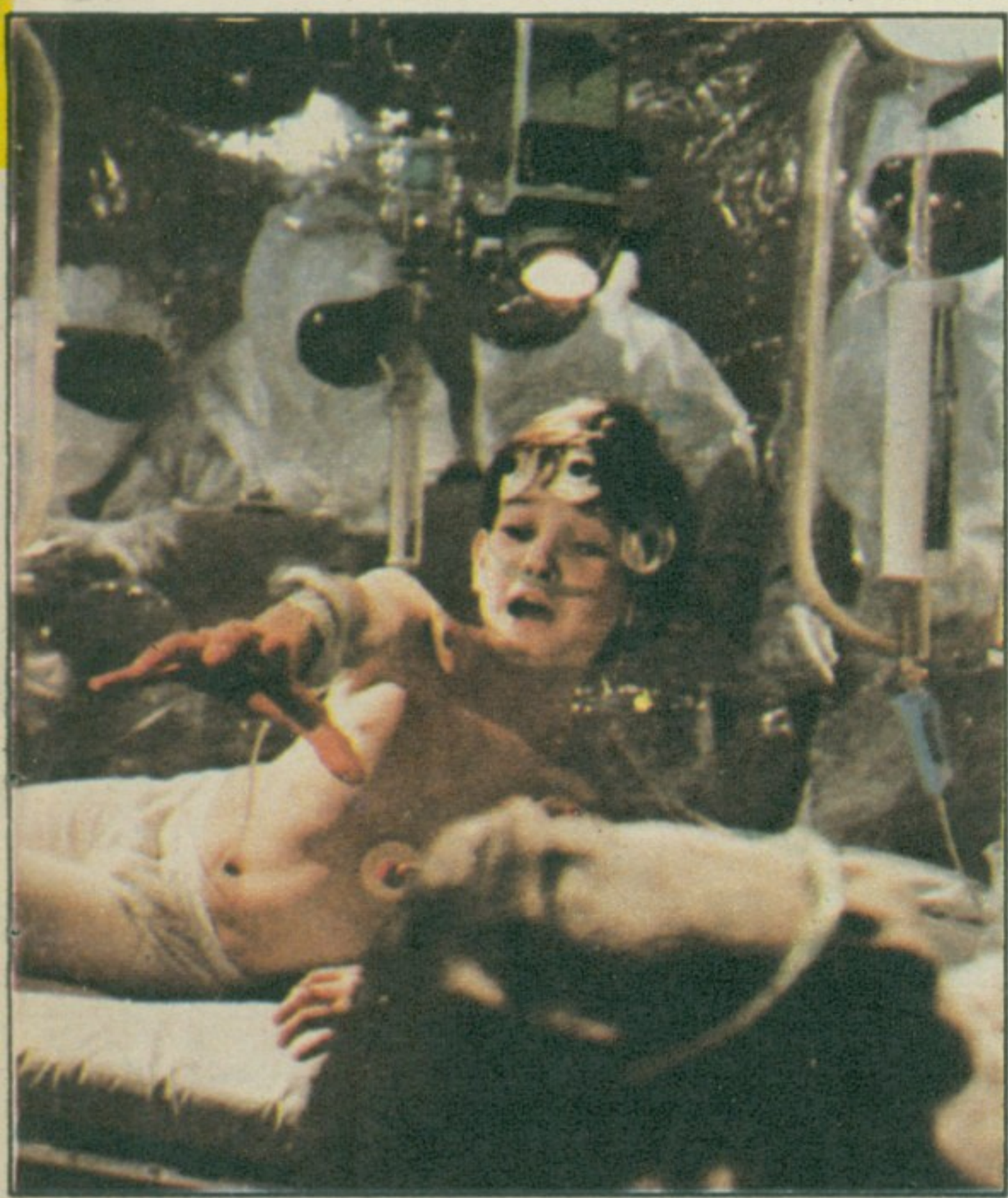
кидно биле управљене према звездама и дале-ким, непознатим планетама, и тај замишљени пријатељ био је неко са друге галаксије. Стивен се осећао тако усамљен и испражњен после снимања током целог дана да је имао потребу да ноћи дели са неким. А тај „неко“ временом није остао само у његовој машти. Спилберг је одлучио да направи филм о њему и своје маштање покаже целом свету. А кад је неко тако славан режисер као Спилберг, он стварно може да сними сваку и-

ска у студио, прича се да се и Стивенов пас једног дана појавио са специјалном пропусницом око врата. Наравно, пошто је то био један сасвим посебан филм, главног глумца (?) требало је крити од очију јавности све док се не појави у биоскопима. У Америци, земљи која је царство за рекламе, постојала је бојаза да лик малог И-тија неко може да украде и искористи га у комерцијалне сврхе. Све то се није догодило и ванземаљца је осим екипе публика први пут видела тек на премијерама у великим дворанама широм

Спилберг опет направио филм и на радост публике а и људи који су га финансирали.

Далено од света одраслих

Кад се десетогодишњи Елиот први пут сусреће са ванземаљцем (а није случајно да ће И-ти налетети баш на дете), он одокочи од страха јер незнацац није баш особа која се може похвалити неком лепотом, бар по нашим мерилима. Ништа мањи страх и изненађење

Деца нису успела да сачувају биће са друге планете од одраслих. Они долазе да им покваре игру, у свет пријатељства и маште улазе непозвани, грубо, без питања. Али, не задуго.

не доживљава ни становник друге планете грешком остављен на Земљи. Један другом нису лепа, али постепено постају два бића која су спремна да поделе другарство, поверење, која желе једно другом да, на свој начин, помогну. Елиот крије, од осталих, друга који му је буквално пао с неба. Али, не за дуго. Тајну ће поделити са старијим братом Мај-

клом и малом сестром Гerti. Оног тренутка кад се И-ти усељава у њихов дом, почиње низ перипетија и комичних сцена. Живот се наставља привидно по устаљеном реду — деца одлазе у школу, нико са стране не сме да примети ништа необично. Ванземаљаца остављају самог, а он почиње да база по кући и да испитује терен. Улази у кухињу, отвара фрижидер и испи-

Поред тога што чудно изгледа ванземаљац поседује и неке моћи које га чине различитим од нас „земаљаца“. Додир његовог прста лечи рану, кад затреба он може, заједно са својим новим пријатељима и да полети. Ово је сцена расстанка десетогодишњег Елиота и И-тија. Да ли је то и њихов последњи сусрет?

ја конзерве пива. Наравно, на радости гледалаца, опија се и почиње да руши све по кући. А кад се мајка враћа (отац је отишао од куће) и, без обзира што јој је он стално ту негде, иза леђа, не успева да га примети — гледаоци се већ смеју до суза. Ту је и чувена сцена у којој мала Гerti облачи И-тија као неку велику лутку — ставља му шешир, навлачи хаљину, кад ванземаљац изговара прве речи... Спилберг се постарао да људе по биоскопским дворанама и уплаши и засмеје, да их забрине за свет у каквом живе, али на првом месту да у њима оживи најлепша и најнежнија осећања која у себи носе. Неки зато филм оптужују да је можда превише сентименталан и да је „плачљив“, али му нико не оспорава хуману димензију.

И све док ванземаљац живи међу децом, нема никаквих проблема — они од њега ништа не очекују, чак га и не гледају као неког странца. За њих је он пријатељ у невољи коме треба помоћи да се врати кући. Али, од оног тренутка кад одрасли сазнају за њихову тајну, почињу проблеми. Биће са друге планете, није мала ствар — случај треба испитати, ванземаљаца подврћи анализама. Свет маште се руши, почиње стварност. Али, не за дуго. Случај И-тија, на срећу, и даље је под

пуном контролом клинаца, они ће му помоћи. Не би било лепо да вам откријемо како се филм завршава, да ли ванземаљац успева да се врати међу своје, рећи ћемо вам само да правда побеђује (а како и не би, па то је ипак једна бајка?!). Деца надмудрују одрасле. Све је тако узбудљиво и драматично, па кад се филм појави у нашим биоскопима, упозоравамо вас да, уколико сте склони сентименталности, спремите марамице!

Но је тата малог И-тија?

Спилберг је имао у глави биће са друге планете, знао је и читаву причу, али како тај ванземаљац треба да изгледа? За реализацију се обратио Карлу Рамбалдију, пореклом Италијану, који је већ добио два Оскара за Кинг Конга и Елијена. Дао му је рок од шест месеци да створи ванземаљаца. Рамбалди је радио с екипом од четворо људи 15 до 20 часова дневно и створио то чудно биће огромних очију и незграпног, сивкастозеленог тела. Није направио само једног И-тија већ — тројицу: једног механичког који се креће уз помоћ силних каблова (наравно, не виде се), затим једног електронског који је у кадру кад су му у првом плану покрети и мимика главе, и последњег, такозваног „шетају-

ћег ванземаљаца“ чије покрете оживљавају људи који се „облаче“ у њега. Све те лутке коштале су 1,5 милиона долара (око 8,5 милијарди старих динара). Али, та огромна свота која је уложена само за његову израду у велико ће се исплатити јер Спилберг и људи који су филм финансирани неће добити новац само од продатих улазница: популарни ванземаљац све више улази у свакодневни живот на мајицама, у виду привезака за кључеве, на свескама, постерима, праве се и посебне видео-игре по узору на филм. Предвиђа се почетна зарада од једног милиона долара (помножите то са 52 динара, колико је сада званичан курс ове валуте) за све производе са заштитним знаком ванземаљаца!

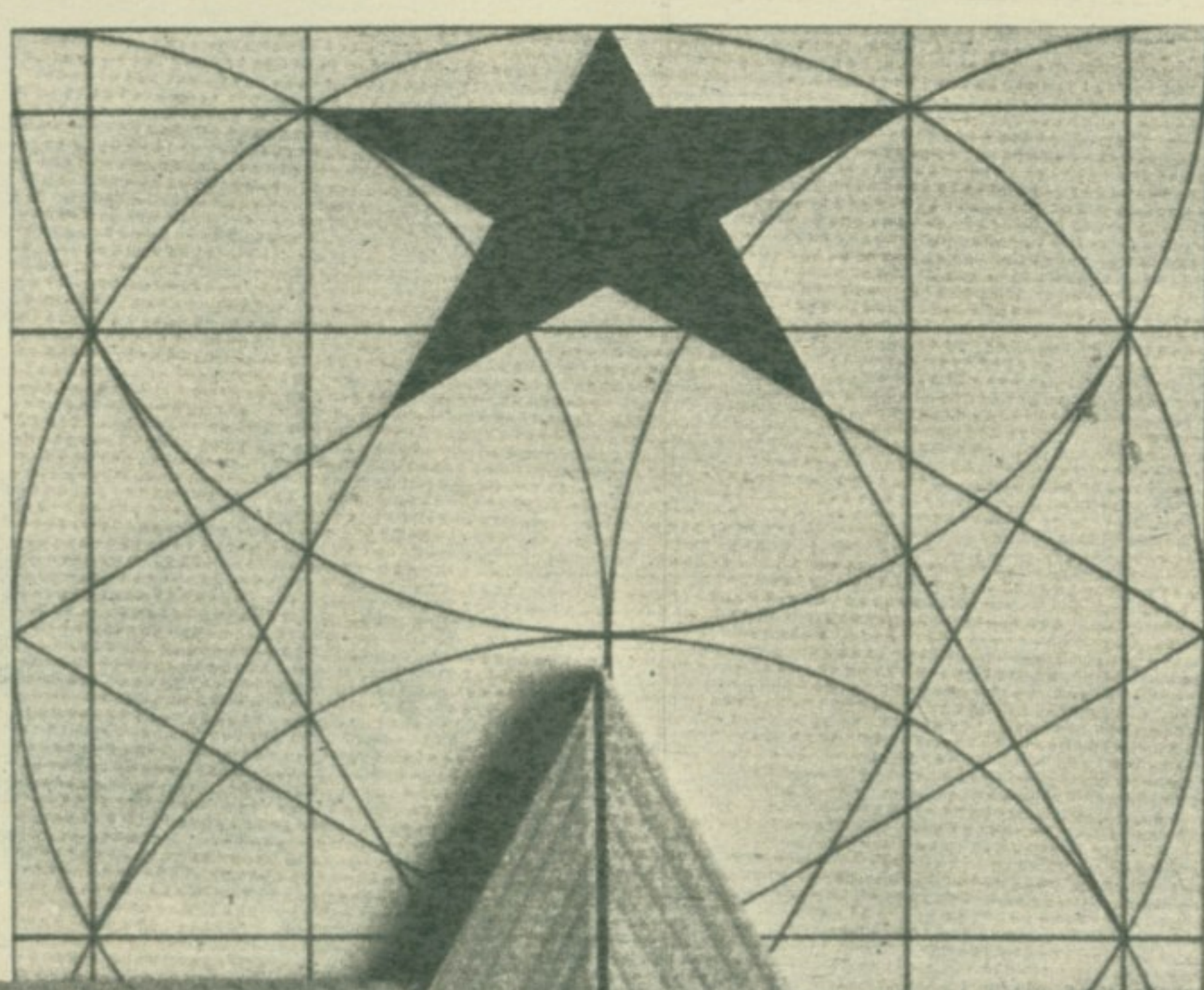
— И-ти ће постати нешто као савремени Мики Маус — каже Маршал Бедол, један из Спилбергове екипе. — Надамо се да ће толико дуго и живети!

Да, али само један филм није довољан да ванземаљаца дуго памтимо. Стивен Спилберг се смешка на овакве примедбе, већ је свима јасно да је ово само почетак серије о добрим ванземаљцима који су отворили једну еру свемирских бајки.

В. Софреновић

ДУПЛО ВИШЕ ОД ТАНГРАМА

ЗВЕЗДА СА ПЕТ КРАКОВА
ИНСПИРИСАЛА ЈЕ ЗАПАД-
НОНЕМАЧКОГ ГРАФИЧАРА
НАМИСЛОВА ДА ИЗМИСЛИ
ЈЕДНУ ОД НАЈИНТЕРЕСАН-
ТНИЈИХ ИГАРА НА СВЕТУ
СА 3300 КОМБИНАЦИЈА

Улрих Намислов је у ствари између два посла шарао по белом папиру. Прво је нацртао квадрат, онда шестаром правио кругове, а онда груписао троуглове и квадрате око централне тачке. Међутим, показало се да кад ради мајстор, ништа није без везе. Познати западнонемачки графичар из Есена трагао је за новим облицима својих слика. Из свега тога се родило нешто треће.

Догодило се то 1977. године, после безброј бесаних ноћи које је Намислов провео за радним столом. Ближила се већ зора кад је између свих тих лукова и линија открио слику основних геометријских облика: неправилну звезду са пет кракова.

— То сам открио сасвим случајно. Јер, могле су то да буду и неке друге фигуре. Ипак, та петокрака звезда постала ми је одмах некако симпатична — испричао је касније Намислов радозналим но-

На први поглед се и не примећује да се ова звезда састоји од шест истих правоуглих троуглова. Исеците сваки од ових шест троуглова, залепите их на чврсти картон и покушајте да од њих направите фигурице са цртежа број 2.

6

ПОЗИВ ЧИТАОЦИМА!

Ако успете да од шест чаробних троуглова направите неку интересантну фигуру која није објављена на овим страницама, пошаљите је заједно са решењем „Политикином забавнику“. Најуспелије композиције ћемо објавити и наградити

ЧАРОБНИХ ТРОУГЛОВА

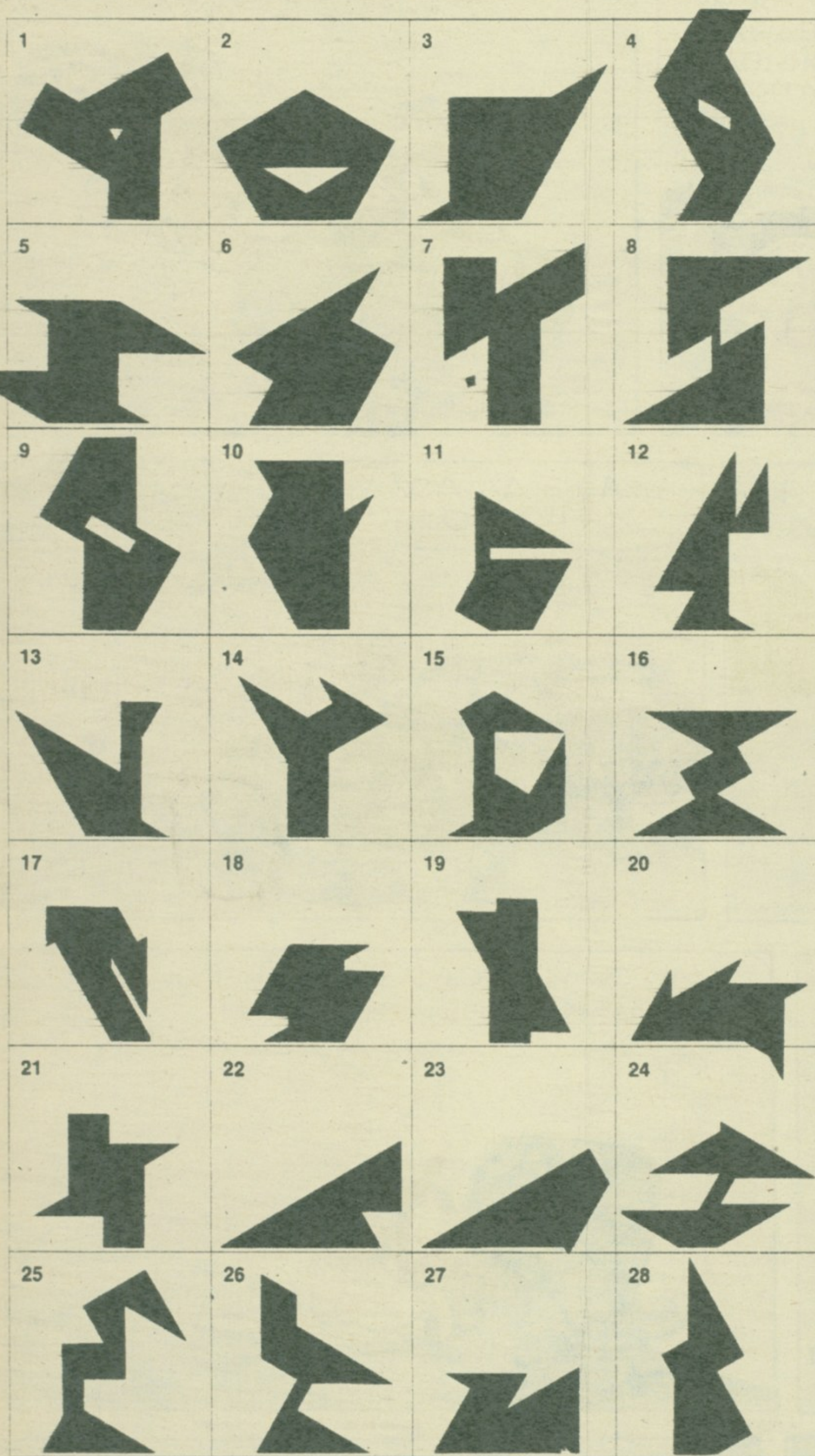
винарима. Издвојио је звезду, увећао је и онда је дошло друго откриће: неправилна слика била је заправо пуна правилности. Наиме, могла је да се растави на шест истих, правоуглих троуглова, који су, опет, могли, на пример, да се саставе у један равностранни троугао.

Онда је Намислов почео својих шест елемената да пребације амо-тамо, да их премеша, окреће. И тако су почеле да се стварају слике, тајанствена слова, разноразне маске, биљке, животиње, ванземаљска бића. Млади графичар је био зачуђен и одушевљен у исти мах: како су овако простим облицима могле да се представе толико различите фигуре?

— Ипак — наставља Намислов — никад ми није пало на памет да од тога правим неку игру.

Тек су га пријатељи наговорили да од своје

РЕШЕЊЕ:																											

Шест истих троуглова дају увек нову фигуру. Укупно их има 3300! Ваш је задатак да склопите ових 28. Ако успете, честитамо. За оне нестрпљиве решење је у дну стране.

идеје развије једну чудесну игру за размишљање. Проналазач, који то није желео да буде, поново је морао да седне за писаћи сто. Кренуо је систематски у потрагу за фигурицама. Кад је био готов, узео је обичну гумицу за брисање, исекао из ње шест истих троуглова, причврстио их за дршку четкице за бојење и уз помоћ овако примитивног алата за три месе-

ца успео да „жигосе“ 3300 сличица од шест магичних троуглова. То је готово дупло више него у кинеској игри за размишљање „танграм“ која се базира на седам различитих троуглова и четвороуглова.

Намислов је својој књизи која се појавила у западњонемачким књижарама средином ове године, баш као и својим троугловима, дао име „Хек-

саграм“ (на грчком „хекса“ — шест).

У међувремену је ова игра стекла велику популарност не само у земљи где је рођена већ и много шире. И док се по школама широм Европе ђаци забављају и уче, уз његове „чаробне троуглове“, дотле Намислов најављује да ће свет ускоро оспособити новом игром. За забаву и размишљање.

М. Ш.

БАТИНЕ КОЈЕ СЕ ПАМТЕ

ЛАЖНИ ОТАЦ

СРЕЋОМ, НИСАМ ЧЕСТО ИМАО ПОСЛА С БАТИНАМА. НИ С ДЕБЉЕГ НИ С ТАЊЕГ КРАЈА. И ПАК СУ МИ ЈЕДНЕ ОСТАЛЕ У НЕИЗБРИСИВОМ СЈЕЋАЊУ.

Било је то шездесетих година у Учитељској школи у Шибенику, у трећем или. можда, четвртој разреду. Главни јунак је један мој друг, у овој згоди зваћемо га Мате. Право му име не наводим јер ће о овим батинама вјеројатно читати и његово одјељење и многобројни ђаци које је за двадесетак година учитељевања учио, па би му можда било непријатно.

Мате је био осредњи ђак, бистар и окретан. Међутим, како га је мало више почела интересовати лопта, она фудбалска, наравно, почеше малопомало и слабије оцјене. Забрине то нашег разредног старјешину, па изнесе проблем пред одјељенску заједницу. Ми расправимо случај и Мате обећа да ће се поправити. Прође неколико недјеља без видних резултата. Штавише, оцјене постадоше још слабије а Мате поче све чешће бјежати из школе. Одлучи разредни старјешина да узме ствар у своје руке и рече Мати да родитеље свакако позове да дођу у школу.

Матин отац, тврд и опор сељак из околине Шибеника, никада није ни долазио у школу. На родитељске састанке долазила је мајка, мирна и тиха жена. Али, деси се баш тада да је мајка отишла у посјету сестри која је живјела негдје у Славонији.

Забрину се наш Мате, што ће и куда ће? Обавијести ли оца, биће свашта, не обавијести ли — не смије пред разредног

старјешину. Изнесе он проблем пред клупу. Након свакојаким приједлога, дођосмо до рјешења. Отићи ће Мате код Нико, чувеног спадала и пијанца, замолити да му на неко вријеме буде отац, а заузврат ће му обећати двије-три боце вина црњака. Тако је и било. Пристаде Нико, а Мате му сав сретан напомену да му може, како би било увјерљивије, и подвикнути па и ошамарити га ако затреба.

Потрудисмо се ми да се у договорено вријеме нађемо испред професорске собе. На наше велико-чуђење Нико дође уређо обучен и обријан. Јави се разредном старјешини и рече да је он Матин отац. Овај поче причу: Мате је доста попустио с учењем, има неколико слабих оцјена, све чешће бјежи из школе, а фудбал и штошта друго више га занимају од школе.

Саслуша Нико све то мирно, готово незаинтересовано. Ми се побојасмо да ће ствар пропасти, да ће се открити подвала. Али се Нико намргоди, зашкрипа зубима, дохвати Мату и стаде га демати.

Ово ти је за рачун... ово за бижање... ово за липо писање!

Нађе ти се Мате у чуду. Ми се скаменили. Разредни старјешина хоће да се умијеша, одбрани свог ученика, али га је страх па поскакује око њих двојице, и виче:

— Ма пустите, пустите... добар је Мате, поправиће он то!

А Нико никако да престане. Заборавио ко је, па млати ли млати.

Једва се то некако сврши. Сви одосмо на своју страну. Увече у таверни Нико одби договорени црњак, јер је, како рече, оних неколико тренутака био прави отац.

М. Бијелић

П. Тољатија 18/3

Н. Београд

(Хонорар 1500.00 дин)

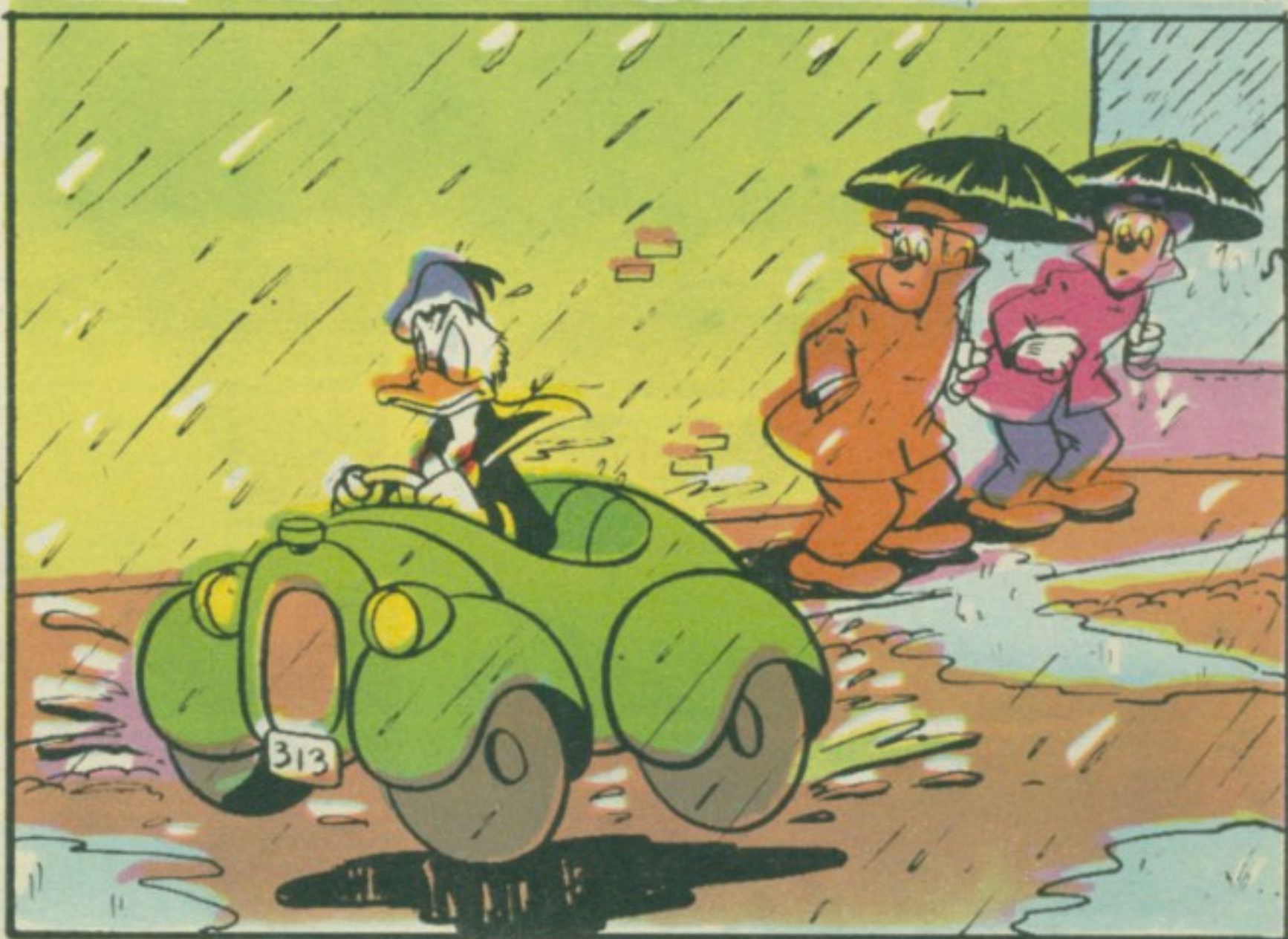

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

КАКВО
БЕДНО
ВРЕМЕ!

У ЊЕМУ
ЈЕДИНО
УЖИВАЈУ
ПАТКЕ!

УЖАС! СТРАХОТА! ОВО НИЈЕ
НИ ПСА ДА ИЗБАЦИШ ИЗ КУЋЕ...

... А НЕ ДА ДОЛАЗИШ
НА ПОСАО!

СМУЧИ ТИ СЕ ДА ЖИВИШ!

Distributed by King Features Syndicate.

ЧАК ЈЕ И ПОСАО БОЉИ НЕГО
ДА ЧОВЕК БОРАВИ НАПОЉУ!

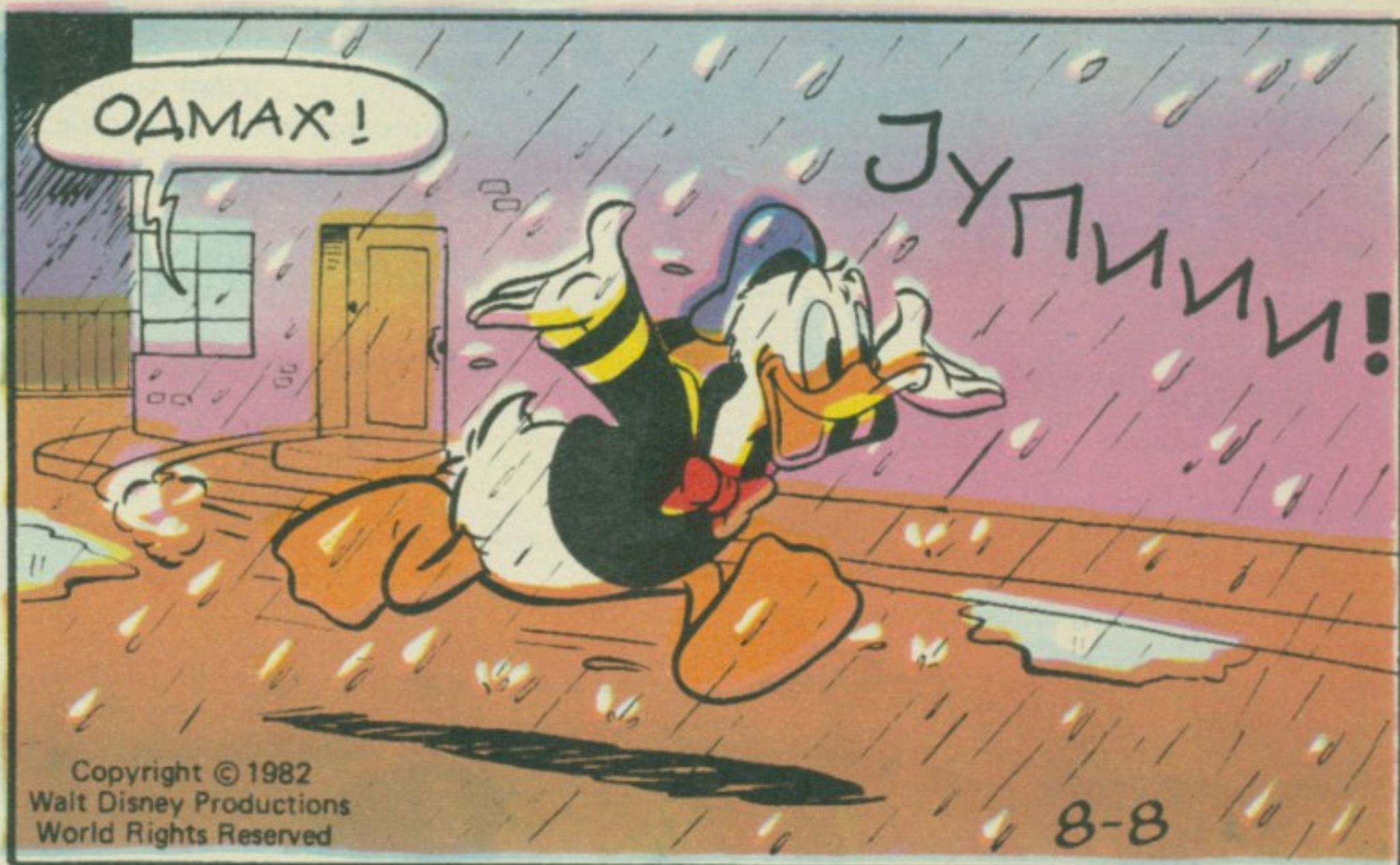

ЗБОГ ПРОВАЛЕ ОБЛАКА,
ОДЛУЧИО САМ ДА ТЕ ДА-
НАС ПУСТИМ С ПОСЛА...

ОДМАХ!

ЈУПЧИИИ!

Copyright © 1982
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

8-8

ЧЕТРНАЕСТ СТРАШНИХ СЕКУНДИ

ИСТОЧНО ПОДРУЧЈЕ ТУРСКЕ ВИШЕ ПУТА СУ ЗАХВАТАЛИ НАТАСТРОФАЛНИ ЗЕМЉОТРЕСИ. У ПОСЛЕДЊЕМ, НОВЕМБРА 1976, СТРАДАЛО ЈЕ ОКО ШЕСТ И ПО ХИЉАДА ЉУДИ. НЕКИ СУ УСПЕЛИ ДА СЕ СПАСУ САМИМ ЧУДОМ.

После дугог и топлог лета и сунчаног октобра новембар је донео страховито ниске температуре. Снег је у неким деловима покрајине Ван већ увелико нападао. Али, становници градића Мурадије и Ережис, навикли на хладноћу, обављали су свакодневне послове. Четрнаестогодишња Мухцан играла се са јагњетом које јој је отац поклатио управо тог дана пре него што је отишао на посао. Девојчица је била болесна па није отишла у школу. Малешно јагње грејала је у џемперу, давала му млеко, нушкала га и певала му.

У суседном селу, четворогодишњи дечко по имену Сера врзмао се око мајчиних ногу. Она је спремала ручак за њега и супруга који се око три враћао с посла. Тромесечну бебу је управо подојила и дете је мирно спавало у колевци.

А онда, око пола три, прво се зачула пригушена, потмула тутњава да би само неколико секунди касније земља почела страховито да се тресе, руши и гута све. Готово да нико није имао времена да било шта уради да би се некако спасао. Куће су падале као да су од карата под собом затрпавајући читаве породице. Свуда јавук, запомагање. Док се земља није потпуно стишала, а потрес је укупно трајао „само“ 14 секунди, није било могућности да ико мисли на неког другог.

Тек кад се Земљина кора коначно смирила и прашина слегла, било је јасно да је земљотрес био још жешћи од оног који је само годину дана раније, у истој тој провинцији, однео преко две хиљаде живота. Градићи Мурадије и Ережис као и 43 околна села готово да су били збрисани. Оно што су некада били домови претворено је у сабласне рушевине које су криле многобројне мртве, али и живе људе и децу.

Мали Сера је касније у болници испричао:

— Лепо сам се играо са мамом. Она ми је управо завршавала причу о некој неваљалој девојчици која је крала јабуке, кад се наједанпут смрачило. Уплашио сам се као никад. Видео сам да мама узима братића из колевке и стеже га. Нисам схватао зашто га дира кад је малопре заспао. Не знам зашто мене није исто тако загрлила. Било ми је тако страшно хладно, а кућа је почела да се руши. Све је падало око нас. Мама је викала да легнем на под, а онда је пала заједно са братом. Више ми ништа није говорила. Не могу да схватим како је могла да заспи и да ме остави. Дрмао сам је, дозивао, није хтела ништа да ми каже. Почео сам да плачем. Било је страшно мрачно и хладно.

Цвочотао сам и покушавао да се увучем под мамин скут. Нисам веровао да је умрла, а знам да тако изгледају људи за које кажу да су отишли на пут са кога се више неће вратити. Није то смела да учини и да ме остави. Шта ћу ја сам? А после сам и огладнео. Сетио сам се како мама

храни мог малог брата кад почне да плаче. Загризао сам брадавицу и млеко ми је грејало груди. Одмах ми је било боље. Нисам више ни толико плакао. Све сам чекао да дође мој тата и спасе маму, и мене, и брата. Било ми је све хладније, а и мами више није цурило млеко. Онда сам чуо да ме неко дозива. Покушао сам да одговорим, знао сам да је то мој тата, да је дошао да ме спасе. Нисам могао. Гутао сам пљувачку, влажио грло које је било страшно суво. Једва сам му одговорио. Онда га дуго није било. Чуо сам неку буку над главом. Коначно сам му угледао и лице. А сада сам у болници... Где је моја мама? Није отишла на пут?

Дечак је под рушевинама провео три дана и ноћи док га отац, уз помоћ спасилачких екипа, није извукао. Мајка и тромесечна беба погинули су.

А девојчица Мухцан, шта је било с њом? Сви њени страдали су од земљотреса, отац је нашао смрт на радном месту, мајка и брат погинули док су били у посети баки. Није било особе која би могла да је тражи. Јединице Црвеног крста, које су насумце копале уз помоћ војске и многобројних добровољаца, могле су само да претпостављају да ли под неким рушевинама има или нема преживелих.

Мухцан је остала сама, друштво јој је правило само њено мало јагње које је грчевито стезала у рукама. Певала му је, њихала га. Оно се у почетку оглашавало, али је ускоро замукло. Ни миловање ни грејање нису му помагали. Мухцан је убе-

ђивала себе да животиња није умрла, да је немогуће да је и она оставила.

— Сећам се да сам вриштала и дозивала маму — испричала је касније — мада сам знала да је она у суседном селу и да не може да дође. Викала сам и звала тату, можда ће ме он чути кад дође са посла. Нико ми није одговарао. Онда сам покушала да се померим, али нисам могла. Осећала сам страховите болове у левој нози. Заспала сам од ужаса који ме је тако изненада снашао, од хладноће и глади. Само сам се с времена на време будила и, схватајући сву страхоту свог положаја, поново покушавала да утонем у сан. Било ми је лакше да ни о чему не размишљам. Успављивала сам саму себе неким песмицама које ми је мама певала док сам била мала или сам замишљала неке лепе ствари. Тако ми је мама једном рекла: „Кад ти се деси нешто

страшно, покушај да замишљаш нешто што највише волиш“. Уза све то ни моје јагње се није померало, а ја нисам хтела да размишљам да га више нема. Онда су дошле неке непознате чике и спасле ме. Много им хвала, мислим да више не бих издржала ту хладноћу и мрак.

После шест дана и ноћи које је провела испод рушевина Мухцан је дуго остала у болници док се није опоравила. Била је промрзла, једва је дисала кад су је нашли. У рукама је и даље грчевито стезала своје јагње.

Девојчицу Мухцан је, кад се опоравила, у својила једна породица из Анкаре.

То су само две судбине настрадалих од земљотреса. Каквих се ту трагедија још догодило, никад се неће сазнати.

ДВА МЕТКА ЗА БИЛИЈА

Био је познат под различитим именима, нао Хенри Манарти, Хенри Ентрим, Виљем Бони, али сви су га звали Били Кид. До 1880. био је најтраженији убица на Дивљем западу, а није имао ни двадесет једну годину.

У округу Линколн крајем 70-тих година прошлог века избио је такозвани „рат сточара“, у ствари борба моћних сточара и фармера за економску и политичку превласт. Такво стање погодовало је бројним бунтовницима и револверашима међу којима је најпознатији био Били Кид (Били дете). По спољашњем изгледу са свим неупадљив: висок око 170 центиметара, мршав, плаве косе са два истурена предња зуба до 1880. био је најтраженији

убица Дивљег запада, а није имао ни двадесет једну годину.

Округом Линколн је тада владала група подмићених људи предвођена Џоном Рајлијем и Џејмсом Доланом. Њихови најљући противници били су чувени сточар Џон Чизем, адвокат Елигзандер Мексвин и млади енглески ранчер Џон Танстол. У јуни 1877. Танстол је најмис Билија Кида као чувара стоке.

Неколико месеци касније ранчера Танстола убила је потера коју су најмили

Рајли и Долан. Истог трену Били Кид и остали Танстолови људи тражили су освету. Округом Линколн је тада завладало насиље и крв се проливала у потоцима.

Писац „Бен Хура“

Рат сточара доживео је врхунац у жестоком окршају на улицама града и трајао је пет дана. Тада је кућа адвоката Мексвина опседнута и у пожару савијена са земљом.

Последњи снимак Билија Кида, позирао је једном фотографу неколико дана пред смрт. Цртеж у колору верна је копија.

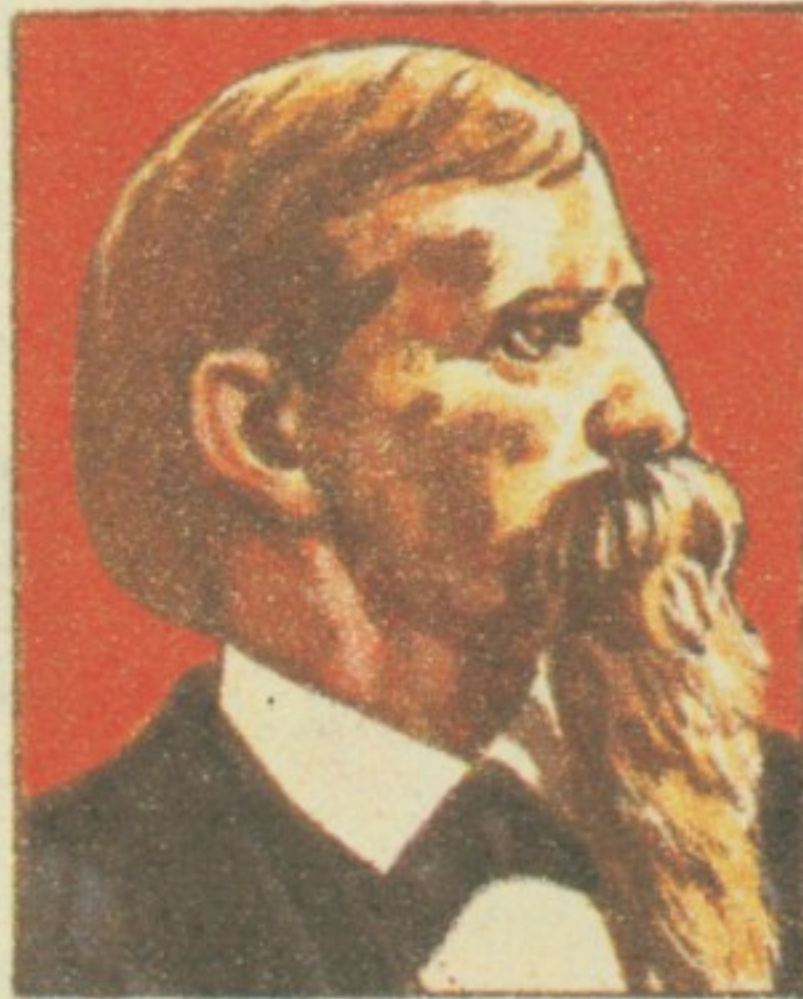
Шериф Пет Гарет стао је на пут Билију Киду. Убрзо пошто је убио познатог револвераша, написао је књигу „Истина о животу Билија Кида“ која је била само једна од укупно осам колико их је објављено за десет месеци после Кидове смрти!

јих чувара и одмах се ставио на чело банде која је сејала смрт међу становницима округа Линколн и читавог Њу Мексика. Страх од одмазде је толико обузео све, па и чуваре закона, нико није смео да им се супротстави.

Било је јасно да мора да се изабере нов шериф који познаје ту територију као свој цеп, али и отпаднике које ће морати да прогони. Група угледних грађана, коју је предводио Џон Чизем, одлучила је

била је изузетно хладна, падао је и густ снег када су Били Кид и још петорица његових људи ујали у градић Форт Самнер. Град је некад био војно утврђење, а сада шпанско-америчко насеље и база Билија Кида.

Кид и његови пријатељи нису ни слутили да им је припремљен „врућ“ дочек. У сенци кућа од цигала притајио се Пет Гарет са својом пратњом. Као да је осетио да му се ради о глави, Кид је одједном окренуо коња и

Луис Волас — познатији као аутор књиге „Бен Хур“ — био је гувернер Њу Мексика од кога је председник САД очекивао да заведе ред и мир на територији где је владало насиље.

КАНО ЈЕ ЗАВРШИО БИЛИ КИД

У поноћ 14. јула 1881. шериф Пет Гарет је пришао једносратној кући у Форт Самнеру чији је власник био ранчер Питер Максвел, заједнички пријатељ Кида и Гарета. Пошто је двојицу својих помоћника оставио да стражаре испред улаза, шериф је ушао у кућу чија су врата била отворена због велике врућине. Чим су му се очи мало привикле на таму, Гарет је пришао кревету у ком је спавао Максвел. Благо га је продрмао и овај се одмах пробудио. Шериф га је упитао за Кидово склониште и у том тренутку схватио да је у соби још неко. Једна прилика с пиштољем у руци пришла је кревету и тихо упитала: „Ко су они људи напољу?“ Гарет је препознао глас Билија Кида и нечујно извукао револвер. Кид је тада приметио нејасну силу у шерифа Гарета и викнуо на шпанском: „Ко је то?“ Уместо одговора, добио је два метка и истог тренутка срушио се на под. Тако се Били Кид придружио својим бројним жртвама.

Максвел је погинуо, а Били Кид и још неколико његових пајташа успели су да побегну из зграде пре него што ју је потпуно захватио пожар.

Новог гувернера Њу Мексика изабрао је сам председник Сједињених Америчких Држава у нади да ће он коначно успоставити ред и мир. Избор је пао на генерала Луиса Воласа, ветерана из грађанског рата који је остао више запамћен као аутор романа „Бен Хур“. Једна од првих Воласових акција била је да да реч Билију Киду да ће му све опростити ако се преда и сведочи на суђењу

Џејмсу Долану који је оптужен за убиство.

Кид је пристао да сведочи под условом да га после не прогоне. Кид је очигледно у том тренутку заиста желео да напусти дотлашњи начин живота. Међутим, обласни судија је одбио да испуни Воласово обећање и док је још трајало суђење Долану, објавио да намерава да поведе истрагу против Кида и суди му за убиство једног представника закона и још неколико пљачки.

Разочаран што Воласово обећање није испуњено, Кид одлучује да бежи. Успео је да се реши сво-

да за новог шерифа именује бившег ловца на бизоне и некадашњег пријатеља Билија Кида тридесетогодишњег Пета Гарета.

Упоран ловац

Другог новембра 1880. Гарет је изабран за шерифа округа Линколн. У току изборне кампање не кога је описао као „упорног и немилосрдног ловца на људе који ће или заувек најуриати све отпаднике или их све покопати“. Гласачи су ускоро имали прилику да се увере да су изабрали правог човека.

Ноћ 19. децембра 1880.

стао на зачеље иако је дотле јахао први. То му је и спасло живот.

Чим му се први коњ нашао на нишану, Гарет је викнуо: „Стој!“ Први револвераш је муњевитом брзином извукао револвер, али био је касно. Шериф је опалио и погодио га у груди. Остали бандити су се дали у бекство док је за њима пљуштала киша метака.

Ако су бандити мислили да ће Гарет одустати од потере због лошег времена, преварили су се. Трагови у снегу водили су га Афоја Тајбену, градићу удаљеном четрдесетак километара од Форт

Самнера, и шерифу није било тешко да их следи.

Сатерани у ћошан

Неколико дана касније гониоци су стигли банду која се утаборила у једној напуштеној каменој кући у Стинкинг Спрингсу у којој су обично ноћили гоничи стоке. После краткотрајне опсаде и убиства једног револвераша банда се предала.

Гарет и његови људи су одвели затворенике на железничку станицу у Лас Вегас одакле је требало да их пребаце у затвор у Санта Фе. У Лас Вегасу је шериф једва зауставио масу која је хтела да линчује бандите.

Били Кид је осуђен на смрт вешањем, а казна је требало да буде извршена 13. маја 1881. Одлучено је да тог дана Билија чувају Пет Гарет и његови помоћници у Линколну. Затворен је у једну продавницу која је привремено служила као затвор. Испред су даноноћно стражарила по два шерифова помоћника.

Али 18. априла, док је Гарет био одсутан, Кид је, не зна се како, ипак успео да побегне пошто је претходно убио своја два чувара. Следећих месеци Пет Гарет је узалуд пречешљавао сваки кутак Њу Мексика — од Билија нигде ни трага. Сви су веровали да је бандит прешао границу и да се крије негде у Мексику.

Једног дана шерифу је неко јавио да је Кид у свом старом скровишту у Форт Самнеру. Иако је с неповерењем примио ту вест, Пет је изјахао с још двојицом својих помоћника према озлоглашеном граду. Био је 14. јул 1881. Испоставило се да је вест тачна. Били Кид се крио код ранчера Максвела који је био и шерифов пријатељ. Ипром случаја Гарет је те топле јулске ноћи упао прво у Максвелову кућу и ту у мраку, где су се виделе само силуете, убио познатог револвераша.

Али, иако је то био крај Кидовог живота, он је уједно значајно и почетак једне легенде чијем стварању је допринео и сам Пет Гарет јер је непосредно пошто је убио Билија Кида изјавио: „Они који су га добро познавали рећи ће вам да је и у најопаснијим и најдраматичнијим тренуцима на његовом лицу блистао осмех. Он је јео и смејао се, пио и смејао се, јахао и смејао се, причао и смејао се, пуцао и смејао се“.

С. И.

ОСЕДЕО
ПРЕКО НОЋИ

ДА ПРОБАМ ЈА СВОЈ ЗАНАТ!

Прича о кнезу Алекси Ненадовићу
не би била потпуна
над би се пресночила
једна необична крађа
после његове смрти.

пратица, али је кнез не-
озлеђен стигао у Бранко-
вину. Тада се и одрекао
кнежевског положаја, али
не задуг.

Турци су ускоро и трећи
пут покушали да убију А-
лексу Ненадовића. Године
1802. кнез је послом стигао
у Београд, а дахија Мула
Јусуф, одмах га је позвао
себи. Кнез Алекса тада ни-
је био у прилици да бира,
морао је да прихвати по-
зив. Дахија га је понудио
кафом, али тек што је гост
испио пола шоље, осетио је
несносне болове. Једва се
довукао до једног пријате-
ља који је, срећом, имао
неке народне лекове про-
тив тровања и Алекса је и
овог пута извукао живу
главу...

У оновима

Знао је кнез Алекса Не-
надовић да Турци нису
престали да му раде о гла-
ви. Можда је и Фочић сад
тобоже кренуо у лов а у
ствари припремио неку
замку, али је знао да мора
да сачека агу, иначе зло.
Двадесет другог јануара у
пољу Лубенину Фочића и
његових двеста момака са-
чекали су кнезови Ненадо-
вић и Бирчанин, док је
кнез Никола, пошто је био
болестан, у сретане моћ-
ном Турчину послао сина
Милована. Сусрет је про-

текао у најбољем реду, ага
се љубазно распитивао о
приликама у овим краје-
вима, те какви су изгледи
за добар лов. Нису ни осе-
тили кад су стигли у Ва-
љево.

У тренутку кад је кнез
Алекса сјахао с коња,
зграбили су га људи из
Фочићеве пратње, на руке

му натакли специјалне о-
кове које је ага понео са
собом из Београда. Исто су
прошли Бирчанин и Грбо-
вић. У тамници су им, за
сваки случај, око врата
ставили ланац причвршћен
за алку на зиду.

Кад су зао глас чули у
Бранковину, у породици
Алексе Ненадовића, у први

СЕКУНДА ДУГА КАО ГОДИНА

А ко у поноћ тридесе-
тог јуна ове године
нисте померили ка-
заљке свог часовника за
једну секунду, онда ка-
сните. Ипак, пружа вам
се прилика за поправни:
31. децембра померите ка-
заљке за две секунде па
ћете постати тачни.

Разуме се, помињање
кашњења је шала. Наши
властити часовници су
више су непрецизни да
би им секунда више или
мање нешто значила. А-
ли, прецизним сатовима
који служе као еталони
заиста је приодата једна
секунда 30. јуна, а то ће
бити исто учињено и 31.
децембра. Ове „скок-се-
кунде“, како их научници
називају, долажу се сваког
31. децембра у поноћ, а
30. јуна само понекад, да
би се време и календар

ускладили са кретањем
неба.

Савремени научни и
индустријски корисници
времена сматрају Земљу
непоузданим часовником.
Пошто се брзина ротира-
ња планете мења, ни је-
динице времена које се
из ње изводе нису потпу-
но једнаке. Разлике су ве-
ома мале, али довољно
велике да утичу на разне
техничке операције или
научне огледе. С друге
стране, атомско време
заснива се на високо-
фреквентној резонанцији
атома, која није ни у ка-
кој вези са кретањем
Земље. Данас се секунда
дефинише као 9.192.631.770
вибрација атома цезију-
ма. Атомски часовници на
свом принципу греше нај-
више једну секунду на
370.000 година.

Тек што је склопљен
мир између Аустрије и
Турске 1790. (Алекса се бо-
рио на страни Аустрије), у
Ваљево је неки Мустафа-
-бег Јајић срео кнеза и
позвао га на разговор. Не
слутећи зло Ненадовић је
пришао Турчину и пре не-
го што су изговорили не-
колико речи овај је испод
скута извукао кубуру и о-
палио на кнеза Алексу. На
срећу, метак га је само о-
крзнуо, а уплашени Му-
стафа-бег је брже-боље уз-
јахао коња и побегао у
Босну. Није ни чудо јер је
тада Београдским пашалу-
ком управљао Хаџи Му-
стафа-паша, пријатељ и
Алексин и свих Срба.

Са својим наоружаним
људима — њихов број се
кретао и до 2000 — Алекса
је Хаџи Мустафа-паша
често прискакао у помоћ
кад је требало протерати
јаничаре Пазваноглуа који
су из Видина упадали у
Србију. То се није допада-
ло многим Турцима па је
1795. Муселим Асан-ага на
Сребрнице одлучио да уби-
је кнеза. Сам није смео, па
је у Ваљево нашао четири
плаћеника. Убице су саче-
кале кнеза кад се враћао у
Бранковину и — промаши-
ли. Погинуо је Алексин

Тамнавски кнез Ва-
љево нахије Алек-
са Ненадовић, човек
који је цео живот посветио
борби против Турака, у
подне једног јануарског
дана 1804. примио је у
свом селу Бранковину
турског гласника. Поруку
је послао Фочић Мехмед-
ага који је јављао кнезу
да 22. јануара долази у лов
у Ваљево и Шабац, па да
му спреме конаке и храну
за пратиоце. Исту поруку
примили су и кнезови И-
лија Бирчанин и Никола
Грбовић.

По тадашњем обичају
ваљало је агу дочекати
испред Ваљева, уручити му
поздраве и поклоне и бити
му на услузи читаво време.
То је Алекса добро знао,
али је знао и да, посебно у
овим временима, није пе-
ровати Турчину. Толико
пута су му већ радили о
глави. Размишљајући шта
да учини, кнез је морао да
се сети шта су дотад све
Турци покушавали да га
смакну...

мах су се скаменили. Међутим, брат Јаков, тада трговац, брзо се прибрао. Покупио је неколико угледних људи из села, уз пут свратио и до неких виђених ваљевских Турака који су поштовали кнеза Алексе и запутио се право Фочићевом шатору.

Кад су осионог Турчина упитали због чега је окувао Ненадовића, Бирчанина, и Грбовића, овај је подсмешљиво одговорио:

Тамнавски кнез ваљевске нахије Алекса Ненадовић

— Нису ме лепо дочекали и добре ми коначе и храну за војску спремили. Али, ако сте баш навалили да их пустим, а ви похитате и до ујутро ми за откуп донесите 20 000 гроша.

Ланна оптужба

Јаков је похитао и од ваљевских трговаца покупио позамацну суму, затим је одјахао у Бранковину, покупио из кућа све што је вредело, чак је и са женске дече скинуо дукате. Ни то, међутим, није било довољно. Кад је до-

шао до прозора тамнице да се посаветује са братом шта даље да ради, Бирчанин и Грбовић су из окова почели да преклињу да како зна и уме нађе новац и спасе им главу. Тек кад су они замукли јавио се кнез Алекса:

— Јакове, брате, не дај паре Турчину... Он ће нас и погубити и паре узети. Знам да нас из ових окова неће живе пустити, те ми зато не остављај децу у дуговицама да цео живот просе!

Јаков није имао куд, послушао је брата и несрећан се вратио у Бранковину. За то време телали су по ваљевској касаби позивали народ — и Србе и Турке — да поподне тог 23. јануара дођу поред моста на Колубари. Фочић им то наређује.

Наредба се морала послушати и много света се искупило на левој обали Колубаре. Убрзо су гологлаве, са рукама везаним на леђима, довели кнезове Алексе и Илију. (У међувремену се ага смиловао и пустио младог Грбовића, пошто није могао да се дочепа његовог оца Николе). Народ се ускомешао кад је из шатора изишао Фочић и, надмоћно гледајући масу света и везане кнезове, наредио свом пратиоцу да прочита једно писмо. Била је то порука коју је, наводно, кнез Алекса упутио аустријском мајору Митереру у Земун с молбом до Србима спреме оружје јер су намерни да отерају дахије из Србије.

— Ово писмо сече главу кнезу Алекси! — узвикнуо је дахија. — А ни Бирчанину нема спаса.

Целат је прво одрубио главу Бирчанину, а онда и кнезу Алекси. Његова глава је пала тек после другог удара сабљом. Многи од силом прикупљених окренули су се да не гледају вањем сила које вртлозима са дна омотача подижу испопљене стене.

У односу на многобројне дуготрајне феномене једна секунда делује као критична међу планинама. Али за научнике и техничаре који мере милијардите делове секунде један или два откуцаја а-

ју стравичан приказ. Фочић је главе погубљених ставио на два копља поред свог шатора. Био је то почетак сече кнезова који ће бити и непосредан повод за подизање првог српског устанка. Дахије су, наиме, знале да су кнезови писали султану жалећи се на њихову страховладу, па су сечом желели да поубијају прваке. Онда, рачунали су, неће имати ко да предводи народ.

Заклетва над гробом

Неколико дана стајала су обезглављена тела двојице кнезова на ледини недалеко од Фочићевог шатора. Нико није смео ни да се приближи губилишту, а многи су се у силном страху склонили у околна брда или побегли у забачена села код својих пријатеља, чак и неки Турци. Они који су остали, после силних молби успели су да наговоре дахију да бар дозволи да се тела погубљених сахране. Тело Илије Бирчанина однео је његов верни пратилац Милић Кедић и сахранио поред Велијске цркве, а Алексе Ненадовића је извесни Манојло из оближњег села Кличевца ставио на кола и одвезао у Бранковину.

На сахрани кнеза Алексе окупила се маса света да ода дужно поштовање свом прваку. Тек што је свештеник завршио опело, из масе се зачуо узбуђен глас.

— Браћо, велике ли срамоте да сахрањујемо кнеза без главе. Поколења нам то неће опростити!

Двадесетак младића прокрчило је себи пут до гроба и ту се, над обезглављеним телом кнеза Алексе, заклело да ће донети главу из Ваљева или се неће живи вратити.

Приближавало се вече кад се група добро наоружаних приближила Ваљеву. Целим путем ни реч нису проговорили, било им је јасно шта им је задатак. Сели су да се одморе тек на Кличевцу, пред самим градом. Једино је Живан Јеротић из села Близове узнемирено ходао тамо-амо, видело се да га нешто мучи. И онда се у пола гласа обратио присутнима:

— Браћо, стид ме је да вам кажем, али, ето, вичан сам крађи... Што год сам досад покушао да украдем, успело ми је... Па, нешто мислим, пустите ви мене да пробам свој занат па ако не успем, лако ћемо изгинути. За то увек има времена.

Ратници су прво одбили овај предлог, сматрали су да није баш частан. Шта ће им рећи кад сазнају да су се уместо оружјем послужили крађом?! Ипак, на крају су превладали мудрији и Живан Јеротић се сам запутио у Ваљево. У остварењу свог необичног и врло ризичног наума имао је две предности: на себи је имао делове турске одеће а и добро је говорио турски.

Живана нису познали

У граду га је дочекао метеж. Турци су већ чули да је Карађорђе у Тополи попалио неке ханове па се Фочић спремао да побегне према Београду, и то Савом преко Шапца, копном је било много опасније. Јеротић се на изглед безбрижно провлачио ваљевским сокацима, неколико пута је патролама пожелео пријатну ноћ. А унапред је већ био смислио да ако га неким случајем ухвате ваљевски Турци и запитају га ко је, рећи ће да је из шаролике Фочићеве пратње, а ако га ова-

зауставе, одговориће им да је из Ваљева. Тако је било најсигурније јер се они међу собом нису познавали.

На срећу, нико га није зауставио па је брзо стигао до дахијиног шатора. Око платнене куполе врзали су се Турци, јахачи су долазили и одлазили у галопу. Под окриљем сенки дрвећа привукао се копљу на коме се налазила глава кнеза Алексе. За тренутак је застао, окренуо се лево-десно и хитро скинуо главу са копља и завукао је испод великог гуња. Чинило му се да ће га одаги лупање срца, у хладној фебруарској ноћи морао је оном слободном руком да брише знојаво чело.

Користећи мрак и добро познате пролазе кренуо је натраг. Већ се примицао периферији Ваљева кад се из правца дахијиног шатора зачула граја, а затим и пуцњи. Отркли су га, значи, претрнуо је од помисли шта ће све да му ураде ако га ухвате. Међутим, знао је такође да Турци неће смети да га гоне кад изиђе из града, страх је и њих.

Убрзо је ипак успео да стигне на Кличевац, код ратника који су га нестрпљиво очекивали. И за малу да није изгубио своју главу: у првом тренутку пријатељи га нису познали — млади Живан Јеротић вратио се потпуно сед!

Сутрадан је поред цркве у Бранковини уз тело погубљеног кнеза Алексе Ненадовића положена и његова украдена глава. Поред његовог гроба данас почивају и брат Јаков, Алексин син Прота Матеја и протин син — познати писац Љуба Ненадовић...

П. Милатовић

Па ипак, астрономи, навигатори и други стручњаци морају да знају време засновано на релативном положају Земље, без обзира на његову непрецизност. Због тога контролори времена широм света додају или одузимају једну секунду на својим атомским часовницима сваки пут кад разлика постане већа од осам десетина секунде.

У последње време Земља релативно касни у односу на право време на правом месту, па се скок-секунде само додају. За последњих једанаест година придодато је 11 секунди — по једна сваке године осим 1980. а две у 1972. години.

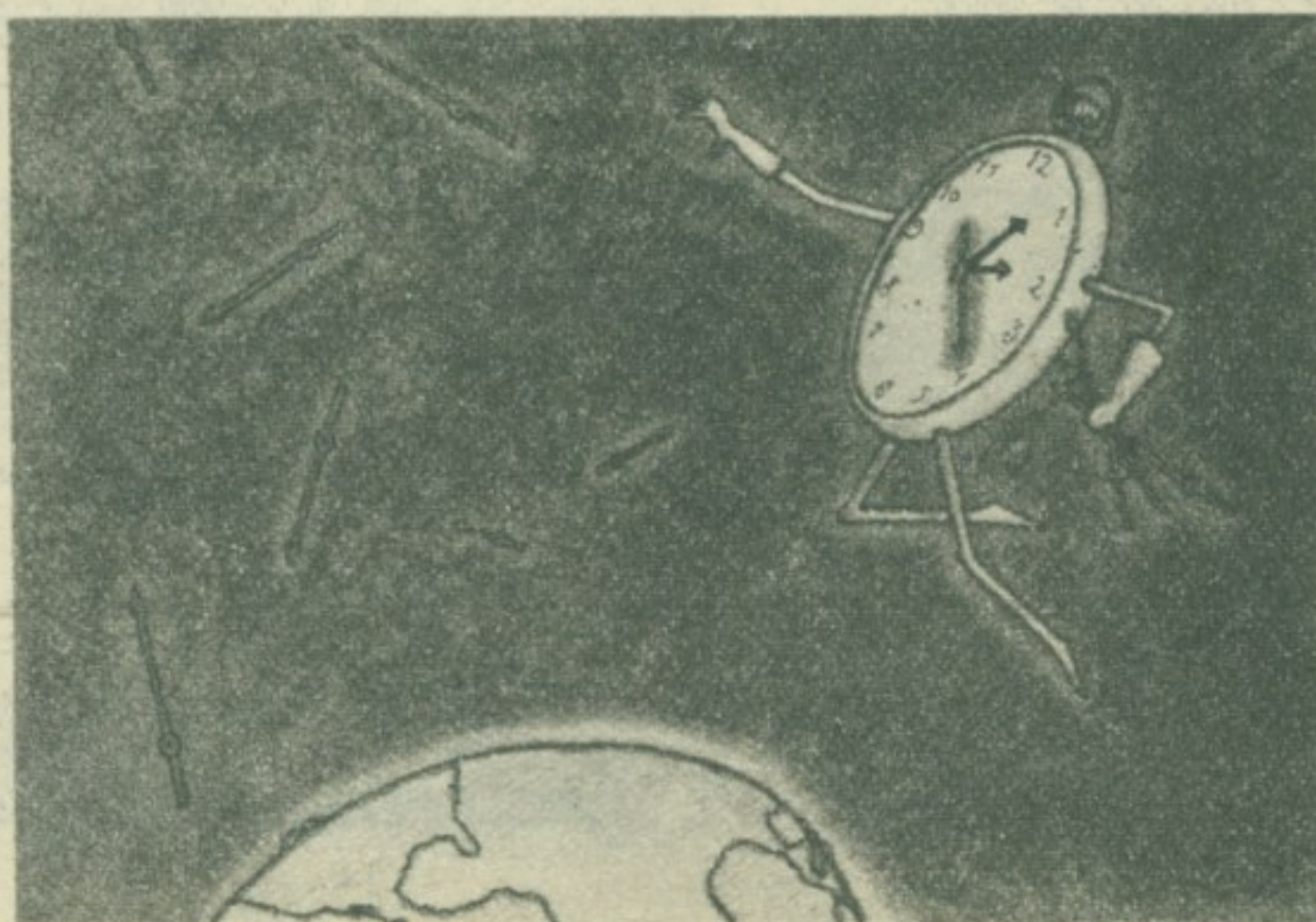
Научници не располажу сигурним објашњењем овог благог успоравања окретања наше планете на њеној орбити око Сунца. Један од могућих узрока су веома брза ваздушна струјања која

се обрушавају на планинске венце. Други кривац су можда ветрови на великим висинама изнад океана. Трећи узрок могло би да буде ослобађање паре са површине океана и касније њено прикупљање у виду леда и снега на планинама — што доводи до успоравања окретања, слично као што се окретање клизача на леду успорава када рашири руке.

Неки научници, међутим, сматрају да би промене климе и ветра теško могле да утичу на брзину ротације Земље за више од десетог дела секунде годишње. Они сматрају да би значајније промене могле да потичу од међудејства неједноликог магнетског поља коре наше планете са различитим магнетским материјалима растрканим по омотачу земље. Сличне последице могле би да настану под дело-

вањем сила које вртлозима са дна омотача подижу испопљене стене.

У односу на многобројне дуготрајне феномене једна секунда делује као критична међу планинама. Али за научнике и техничаре који мере милијардите делове секунде један или два откуцаја а-

томског часовника могу да буду критични. Навигатор на трговачком броду, на пример, одређује географску дужину на основу разлике између локалног времена према Сунцу или звездама и атомског времена на Гриничком меридијану. Ова разлика, претворена у

степене, одређује положај с тачношћу од 20 метара. Грешка од једне секунде представља нетачност од преко пола километра. Брзина и удаљеност васионске станице „Воиџер“ која сада лети према Урану, мери се такође уз помоћ атомског часовника посредством сателита. Али атомски часовници не пружају техничарима тачне податке о положају станице у односу на планете, који су им потребни због корекције путање и других команди. Нетачност од једне секунде упутила би станицу на погрешну путању, хиљадама километара далеко од циља.

Као што видимо, стручњацима чији рад подразумева фантастичну тачност мерења времена једна секунда може да изгледа дуга као година.

Е. Јакуповић

МОТОР ОД ПЛАСТИКЕ!

ЈАЧИ,

ТИШИ,

ШТЕДЉИВИЈИ

**ЗАНАТЛИЈА ИЗ МАЛОГ
МЕСТА ФЕРЛОН
КОГА И НЕМА НА
ГЕОГРАФСКОЈ КАРТИ
НАПРАВИО ЈЕ
АУТОМОБИЛСКИ МОТОР
КОЈИ СУ НАЈВЕЋИ
СТРУЧЊАЦИ НАЗВАЛИ
РЕВОЛУЦИОНАРНИМ.
ГЕНИЈЕ И ДАЉЕ
РАДИ У СВОЈОЈ
РАДИОНИЦИ.
ЛАБОРАТОРИЈИ
И НАЈАВЉУЈЕ ЧУДА...**

И ме тог конструктора је Мети Холцберг и живи у месташћу Ферлон у америчкој држави Њу Џерси. Председник је мале фирме са само девет запослених која се некада звала „Полимотор“, а сада — „Полимотор рисерч“ (та друга реч значи да је фирма истраживачког карактера). До пре неколико година то је у ствари било занатлијско предузеће за израду делова аутомобилских мотора.

До великог преокрета дошло је, како то често бива са значајним проналасцима, случајно. Мети Холцберг, који за себе каже како воли да „и-

спробава ствари“, израђивао је и продавао опруге за вентиле, клипаче, држаче вентила и разне друге делове мотора. Али, није их правио од челика, него од композита, једне врсте пластичне материје. Таквим деловима снабдевао је углавном власнике „Фордова“ и то модела „пинтос“ и „мастант“.

Озбиљно схватио шалу

Пре три године једне вечери Холцберг је седео са неким пријатељима, службеницима „Форда“, и насклађујући тако један од њих

га је упитао више у шали:

— Кад си направио већ толике пластичне делове за „пинтос“, што не направиш цео мотор?

Друштво се насмејало и разговор се наставио даље. Треба ли уопште истицати да направити модел аутомобилског мотора чак и за стручњака — није исто што за кројача да сачије одело... Али, Холцберг је схватио озбиљно! Као основа послужио му је ухонан и солидан „фордов“ четворцилиндрични мотор од 66 киловата (88 KS), запремине 2,3 кубна центиметра. Такав мотор тежак је нешто преко 188 килограма.

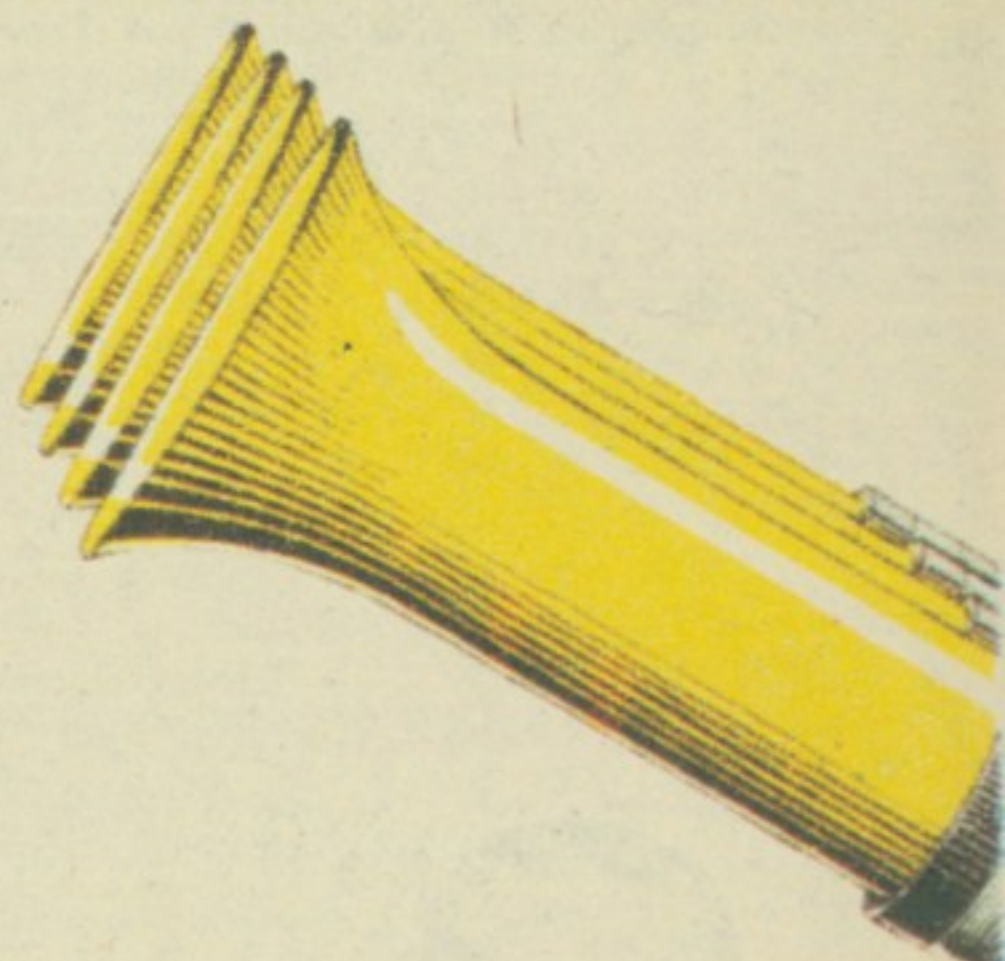
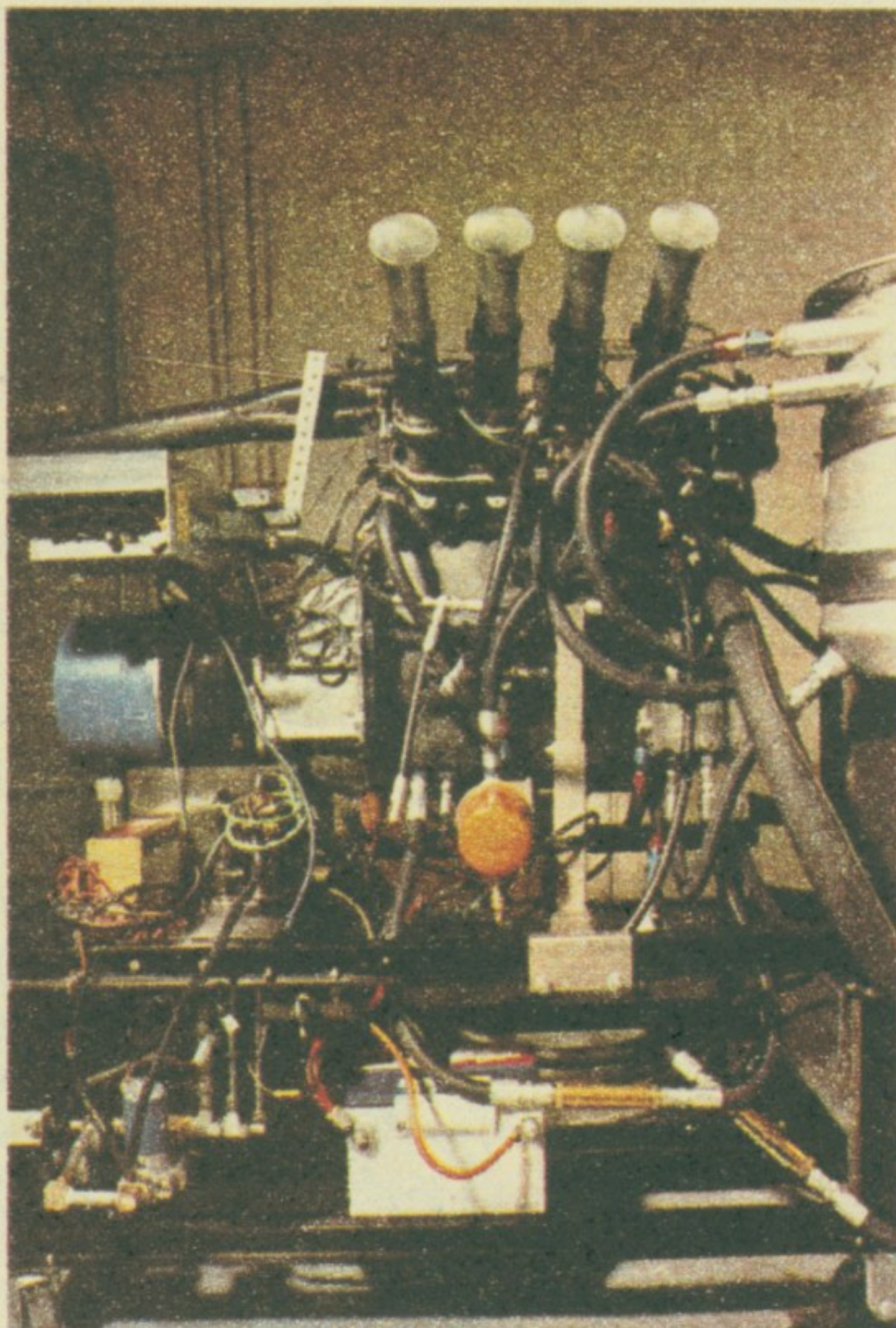
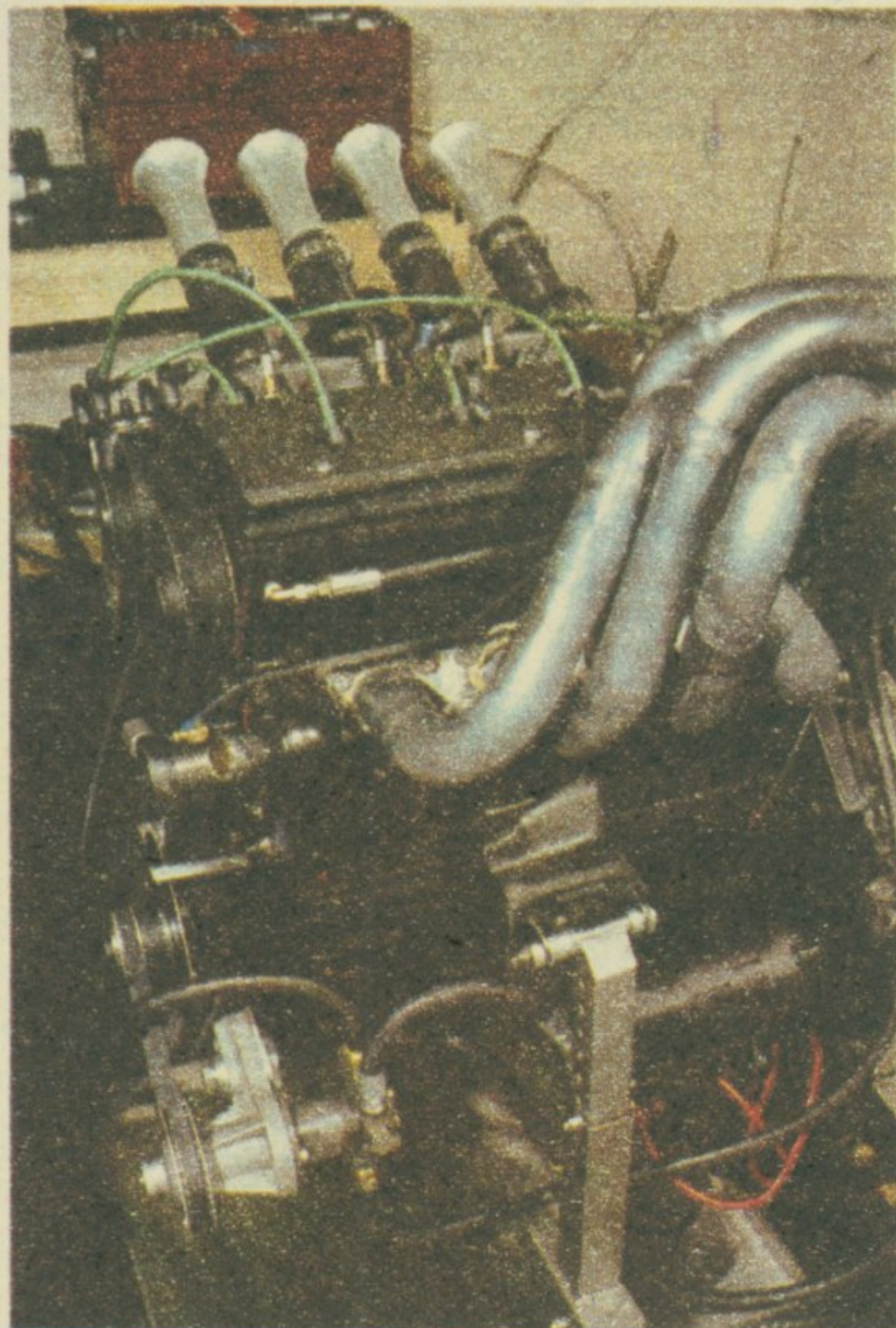
Холцберг је почео да експериментише (како он каже да „испробава“) са специјалним једињењима пластике и фибергласа — скраћено ФРП. И, део по део, успео је да направи цео мотор! На први поглед то је слика и прилика „Фордовога“, какви на хиљаде излазе са покретне траке овог гиганта. А на други, мало пажљивији поглед — чуди над чудима! „Фордови“ инжењери које је Холцберг позвао да виде његову творевину морали су да признају да она представља револуционарну новину. Није остало само на томе. У компанији су одлучили да одмах уложе огромна средства у даљи истраживачки рад малог „Полимотора“.

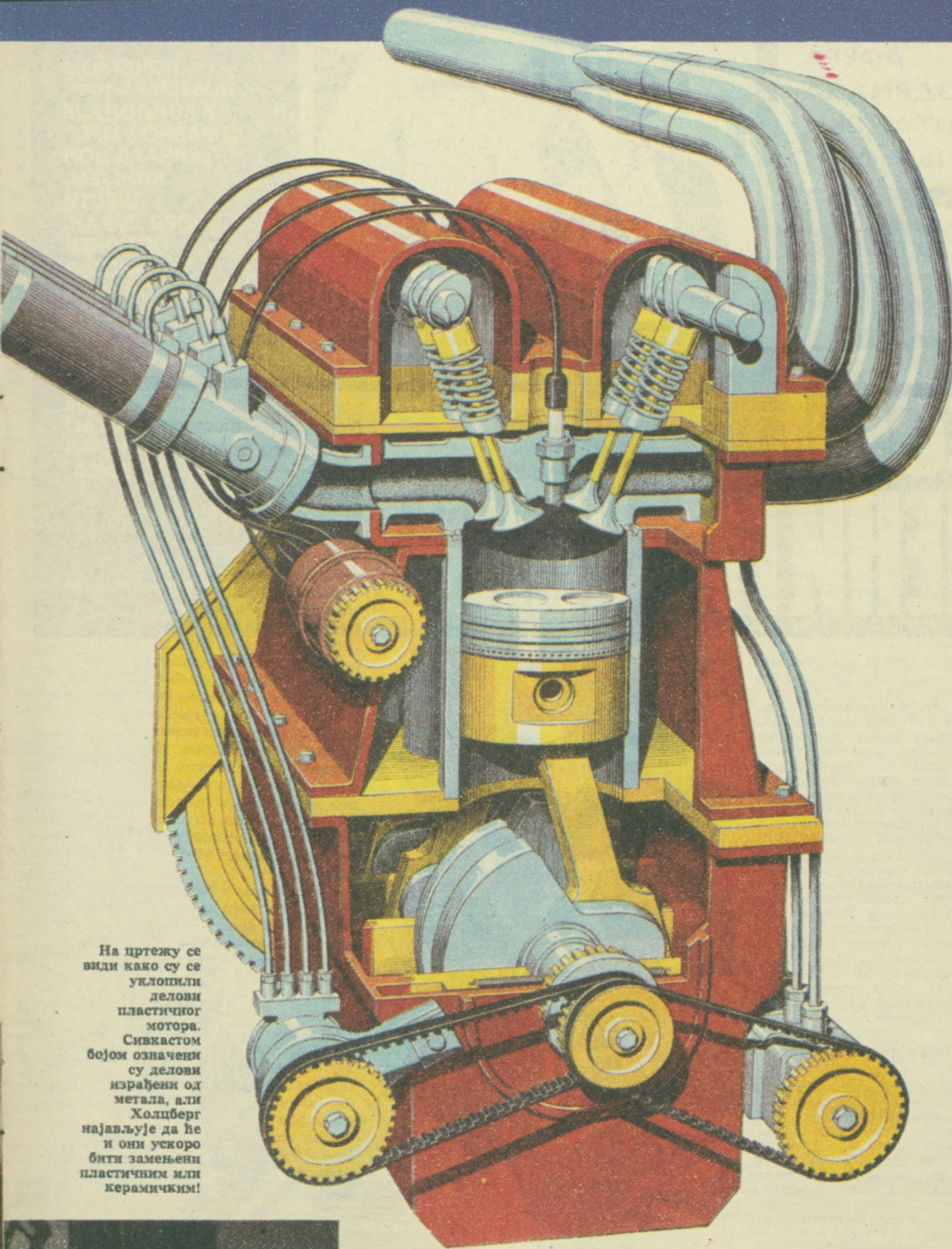
Молим вас, подигните овај блон...

Тако је називу радионице из Ферлона придато оно „истраживачка“, а добила је и лабораторију. То је просторија у којој се и даље налази мотор од пластике, повезан са динамометром и таблом са мерним инструментима. Обавијен је десетинама жица и чини се као „свезан“. Пре него што га покаже заинтересованима, Холцберг воли да се нашали: замоли свог госта да са пода радне собе подигне један блок мотора. Та „кутија“ је, каже им, најтежи део мотора. Човек се напне, па кад је подигне, готово се стровали на леђа колико је — лака! Лака „као перо“, јер је од пластике.

Тако и мотор у лабораторији: уместо 188, он је цео тежак непуних 69 килограма! Али, право изненађење су његове перформансе. Развија снагу од 238 киловата (318 KS), може да постигне 14 хи-

Тркачки мотор направљен од пластике и повезан са динамометром. Прво ће бити уграђен у машину V8.

На пртежу се види како су се укљопили делови пластичног мотора. Сивкастом бојом означени су делови израђени од метала, али Холцберг најављује да ће и они ускоро бити замењени пластичним или керамичким!

Мети Холцберг снимљен у својој малој радионици — лабораторији. У рукама држи пластичну клипачу за „фордс“ мотор.

љада обртаја у минуту, а што се издржљивости тиче, експериментални Холцбергов модел има већ „пређених“ 700 динамометарских часова, док стандардни „Фордов“ мотор не издржава више од 300! Холцберг гарантује и да је пластика типа ФРП много чвршћа од челика. Поред свега овога још једна предност је на страни „пластиканца“: он ради неупоредиво тише него стари, добри челични мотор. Пластика пригушује звук.

Зато није чудо што се велики „Форд“ тако силно заинтересовао за мали „Полимотор“. Глен Лајал, инжењер и руководилац „Фордово“ истраживачког одељења, изјавио је:

— Ми ћемо демонстрирати композитни мотор на тркама. Најпре ћемо ове године уградити композитне делове у машину V8 (мотор са осам цилиндара распоређених у облику латиничног слова „V“) са којом ћемо учествовати у тркама. Надамо се да ћемо тиме решити неке давнашње пробле-

ме око вентила. А у првом полугодишту идуче године радићемо на четворцилиндричном тркачком мотору високих перформанси који се уграђује у наш модел „ИМСА GT“.

Неће да ода тајну

Међутим, није се моћни „Форд“ заинтересовао за пластични мотор само због трка. Чују се мишљења да би он трошио много мање горива него челични, а то би, о коме га први лансира у серијској производњи, савсвим сигурно обезбедило огроман финансијски успех. Међутим, постоји једна препрека — цена. Влакна угљеника од којих се производи пластика ФРП коштају између 40 и 80 долара килограм (1 долар износи око 51 динар), док алуминијум на америчком тржишту вреди само 4 долара килограм. Стручњаци сматрају да је потребно најмање три године да цена угљеникових влакана спадне на десет долара по килограму, што би било исплативо произвођачима пластичних мотора.

У међувремену, Холцберг и даље „испробава“. Јер, његов изум није нимало једноставан! Напротив, највећа тајна лежи у формули пластике коју он, разуме се, неће да ода, али ради на томе да постане још боља, пре свега отпорнија на високе температуре. У почетним експериментима та пластика није издржавала температуре изнад 222 степена, а и садашње формуле не дају пластику која се не би топила на 388 степени. Међутим, Холцберг оне делове мотора (вентиле, главе клипа) који морају да издрже много више температуре изолује алуминијумским навлакама, а тренутно експериментирате са високоотпорном керамиком. До сада је регистровао преко 30 патената за различите делове аутомобилског мотора начињене од пластике типа ФРП! И не плаши се да би неко могао да му украде изум, управо због тога што сматра да је немогуће продрети у формулу коју он користи:

— Неко може за пет или седам година рада да направи челични мотор, али пластични нико неће успети до сутра! — каже он задовољно и наставља да машта, црта и мућка хемикалије, а друштво му праве две чупаве тиграсте мачке од којих се овај техничар никад не одваја. Због њих, каже, никад не би прешао из малог „Полимотора“ у велику компанију јер тамо у лабораторијама мачкама приступ није дозвољен...

М. К.

АФЕРА КОЈА ЈЕ УЗДРМАЛА БРИТАНСКИ ГОРЊИ ДОМ

ГДЕ ЈЕ ИШЧЕЗАО ПЛЕМЕНИТИ УБИЦА?

Лорд и леди Лукан на дан венчања 1963. године. Његова страст за коцком није допринела брачној срећи.

ПОЧЕТНОМ
НОВЕМБРА 1981.
У ЛОНДОНУ ЈЕ
„ПРАВНО УМРО“
РИЧАРД ЏОН
БИНГЈЕМ,
ШЕСТИ
ЛОРД ЛУКАН,
ОПТУЖЕН
ЗА УБИСТВО
И ПОКУШАЈ
УБИСТВА
7. НОВЕМБРА
1974. ГОДИНЕ,
У НОЋИ
НАД ЈЕ
НЕСТАО
БЕЗ ТРАГА
И ГЛАСА.

По законима који владају у Великој Британији нестала особа се по истеку времена од седам година проглашава правно мртвом. Ово често није ни од какве важности за нестало, нарочито ако је заиста мртав, али и те како занима његове наследнике који тек тада стичу право на оставински поступак.

Почетком новембра 1981. године у Лондону је „правно умро“ Ричард Џон Бингјем, шести лорд Лукан, енглески пер и члан Дома лордова Британског парламента, оптужен за убиство и покушај убиства 7. новембра 1974. у ноћи кад је нестало без трага и гласа.

Лорд Лукан није оставио никакво наследство. Богатство које му је остало од оца прокоцао је и 1975. наравно у одсуству, проглашено је његово банкрутство. Упркос томе и даље се трагало за неким другим иметком који није био „пријављен“.

Као и остали промућурни људи и лорд Лукан је, претпостављало се, још док је био богат, део имовине склонио далеко од канџи пореских власти. Током истраге чувени детективи Шкотланд јарда открили су да је лорд суму од преко гаташњих двадесет хиљада фунти стерлинга држао у банци у родезијском граду Булавају.

Њих, у ствари, уопште није ни занимала сума већ су жарко желели да сазнају да ли је Лукан подизао новац са свог банковног рачуна у Родезији после нестанка оне ноћи кад је почињен злочин. У то време се по Лондону говорало да се лорд Лукан крије негде у Јужној Африци. Али, Јардови агенти нису од банке добили никакав одговор, а још мање је било вероватно да ће га до-

бити откад је Родезија постала Република Зимбабве.

Други траг одвео је људе из Шкотланд јарда у Швајцарску и то у филијалу Бернске кантоналне банке у Гштату, једном од омиљених места светског „високог друштва“. И овог пута их је интересовало да ли је ишчезли лорд подизао новац или му га је, можда, банка достављала, после његовог нестанка. Бернски банкарски остали су верни професионалној тајни због чега Швајцарска и јесте најсигурније финансијско уточиште на свету. Љубазно али одлучно замолили су британске полицијце да их оставе на миру и решавају своје проблеме у домовини.

Леш у поштанској врећи

Афера Лукан почела је 7. новембра 1974. око пола једанаест увече кад је једна расчупана и уплакана жена улетела у паб (типична енглеска кафана у којој се води друштвени живот уз пиће и мезе) у веома скупој и отменој лондонској четврти Белгревија вичући: „Упомоћ! Убиство!“

Гости су оставили чаше с пивом и скаменили се, власник паба окренуо је телефонски број 999 и ускоро се појавио један полицајац. Тада су неки од гостију у избезумљеној жени препознали тридесет петогодишњу леди Лукан. Владала је мртва тишина, па ужаснути жагор кад је леди Лукан изјавила да је покушао да је убије њен рођени супруг лорд Лукан (коме је тада било тридесет девет година). Пристигли су и други полицајци и пошпи у стан Луканових, у ствари раскошну кућу, где их је очекивао грозан призор.

У сутурену броја 46 Лоу-

ер Белгрејв Стрита, то је била адреса куће, полицајци су нашли леш дадиље деце лорда и леди Лукан госпође Сандре Ривет, веома лепе црнке изванредног стаса. Несрећница је убијена ударцима металне цеви пресавијене надвоје и стављена у поштанску врећу обележену слсвима U. S.

Према помало конфузном изјави леди Лукан муж је покушао да је задави, а потом је и њу ударио металном цеви. Успела је да

му умакне и дојури у паб.

Самог лорда Лукана нико нигде није могао да пронађе. Шкотланд јарду је пошло за руком да за два-наест сати одложи објављивање трагичног догађаја. Јард је чекао још три дана пре него што је започео криминалистичку истрагу, односно оно што мора да се уради одмах чим се сткрије злочин, бар кад су у питању обични смртници у Британији. Али, јурити једног енглеског пера као најобичнијег

криминалца прилично је деликатно и за Шкотланд јард и за Хоум офис (Министарство унутрашњих послова).

Позајмљени аутомобил — једини траг

Разуме се да Лукан није ни први ни последњи британски лорд који је некога убио, али у (за лордове) добра стара времена једног лорда могли су да гоне и да му суде само њему

Ледија троје деце Луканових, лепа госпођа Сандра Рипет, платила је животом службу у овој породици. Има више претпоставки зашто је страдала баш она.

слични пореклом, то јест лордови. То је некада била „породична ствар“ и лордови, вероватно, још увек жале што их је модерно британско правосудје лишило те привилегије.

Британска влада је учинила све што је било у њеној моћи да се афера зааташка, али није успела. Сензационални упад леди Лукан у паб аристократске Белгревије имао је превише очигледности. Тако је Шкотланд јард морао да се да у потрагу за племенитим лордом и педесетак полицајаца, са псима, претражило је сваки кутак, свако приземље, спрат, подземље и врт у Белгревији. Ни људи ни дресирани пси нису открили ни најмањи траг нестатог.

Четрнаестог новембра је код луке Њухејвн, на јужној обали Енглеске, нађен аутомобил који је један пријатељ био позајмио Лукану. У унутрашњости аутомобила налазиле су се крваве мрље. Претресен је цео Њухејвн с околином, стопу по стопу. У трагању су поред најбољих полицајаца и паса учествовали и људи-жабе. И спет није пронађен никакав траг. Шкотланд јард је закључио да се лорд Лукан или убио или преко Ламанша пребегнуо у Француску.

Еlegantна брната ланчуга

Седми лорд Лукан припадао, или је припадао, једној од најчувенијих енглеских племићких породица. Његов чукунледа командовао је енглеском коњицом приликом познатог јуриша лаке бригаде у Балакави за време кримског рата, једном од најславнијих и најбесмисленијих епизода европске војне историје у којој је против руске артиљерије узалуд изгинуло двеста педесет војника и пет стотина коња. Да је тадашњи лорд Лукан, који их је послао у покољ, могао неким чудом да васкрсне, забезбедило би га што криминалистичка бригада јури његовог потомка због смрти „обич-

не слугарке“. Вероватно би се згрозно и због оловне циви, оружја без икакве елеганције.

Његов чукунлук Џон Бингјем, седми лорд Лукан, био је елегантна брката ланчуга која је завршила у свету чувену школу Итон, резервисану, с минимумом изузетака, за плаву крв, а потом војни рок у Голд-смитовој школи. После толиких напора посветио се јахању, лову, игрању пола, голфа, такмичењу у бобу, аутомобилским тркама, крстарењу и утакмицама моторних чамца. Био је снажан и лично на каквом председника јужноамеричке владе. Таква улога му је једном и попућена и то

Леди Лукан снимљена при напуштању Вестминстерског суда где је сведочила против мужа и оптужила га за убиство.

у серији о тајном агенту 007 Џејмсу Бонду. Одбио је да не би изневерио свој прошли, садашњи и будући стил — не бавити се ничим што би могло да личи на рад.

Године 1963. Џон Бингјем се оженио свастиком једног од својих најбољих пријатеља, богатог лондонског трговца скупоченим теписима источњачког имена Виљем Шанд-Кид. Она се звала Вероника Данкан, била је млада и лепа, васпитана у најотменијем и најскупљем енглеском интернату. Али, богатство није могло да сакрије неплеменито порекло и лордови рођаци и пријатељи сматрали су овај брак невољичним тако чувеног рода као што је Луканов.

Борба оно деце

После очеве смрти Џон Бингјем је наследио титулу и тако постао члан Горњег дома Британског парламента.

Брачна слога трајала је таман толико да леди Лукан добије троје деце: девојчице Франсис и Камилу и дечака Џорџа Бингјема коме је у време злочина било седам година, а данас је осми лорд Лукан.

Седми лорд Лукан наследио је од оца, поред титуле, и позамашно богатство и то баш у право време — када су коцкарнице постале легалне у Великој Британији. Тако је јавно могао да се посве-

ти коцки према којој је гајио скривену страст још из ране младости. Убрзо је постао веома популаран у лондонским клубовима и казинима по смелости којом је на хиљаде фунти бацао на једно окретање рулета, једно бацање коцки или једно дељење карата.

Чињеница да је неко страствен коцкар нимало не доприноси брачној слози. И после венчања лорд Лукан је наставио да проводи ноћи у коцкарницама и баровима све више занемарујући своју младу супругу и траћећи новац наслеђен од оца.

Његова жена Вероника припадала је особама колеријног темперамента и, наравно, недостајала јој је огромна доза толеранције неопходна да се привикне на мужа Лукановог типа. До раскида је дошло 1971. кад је лорд напустио породично гнездо и настанио се у апартману у близини куће где му је живела жена са децом. Дошло је до бурних расправа коме ће припасти деца. Један збуњени судија одбио је да чување подмлатка довери лорду, али их није дао ни мајци која се у међувремену подвргла психијатријском лечењу. Туторство над децом добио је суд, али су она наставила да живе с

мајком у породичној кући Луканових.

Свако решење није задовољило ниједну заинтересовану страну и лорд и леди Лукан постали су смртни непријатељи. Такво је било стање ствари све до ноћи кад је почињено пуно убиство о коме се данас зна исто онолико колико је било познато кад је злочин откривен пре седам година.

Шта је био мотив?

Али, зато има безброј претпоставки. Према једној, лорд је дошао у кућу своје жене да би одвео децу. У том покушају изнемишља га је ледија Сандра Ривет и он ју је убио пошто му се супротставила. По другој, Лукан је дошао у намери да убије жену и у мраку ју је заменио са Сандром Ривет која је по грађи личила на леди Лукан.

Ова претпоставка је можда и најдистичнија, а Сандра Ривет је само случајна и незина жртва. Очигледно, Лукан је дошао у намери да убије жену јер је са собом донео оловну цев брикљиво увијену у самонапљиву траку, можда и да не би оставио отиске прстију. У прилог своје теорије и статистика: кад неко под тајанственим

околностима убије особу која је у браку, прва личност на коју пада сумња је брачни друг и у девет од десет случајева он или она су заиста и кривци.

Највећу мистерију у овом случају представља мотив лорда Лукана. Само он могао би да каже шта се заиста догодило, али је мало вероватно да ће се то икада догодити. Дом лордова се жарко нала да се Лукан никад више неће појавити јер би у Енглеској било незамисливо да се један од њихових нађе пред судом оптужен за убиство.

Док је Шкотланд јард онако предано тражио Лукана, непосредно после злочина, чинио је то у нади да ће пронаћи његов леш, односно да је цењени изданац племените лозе извршио самоубиство, што би надлежнима омогућило да хитно закључе његов досије и учине крај афери.

Многи од одговорних још су убеђени да се лорд укрцао у ферибот у Њухејвну и бацио у море упркос Ламанша како његов леш никада не би био нађен и на тај начин заувек остале сумња у његову кривицу. Ако му је то била намера, лорд Лукан је савршено успео да је оствари.

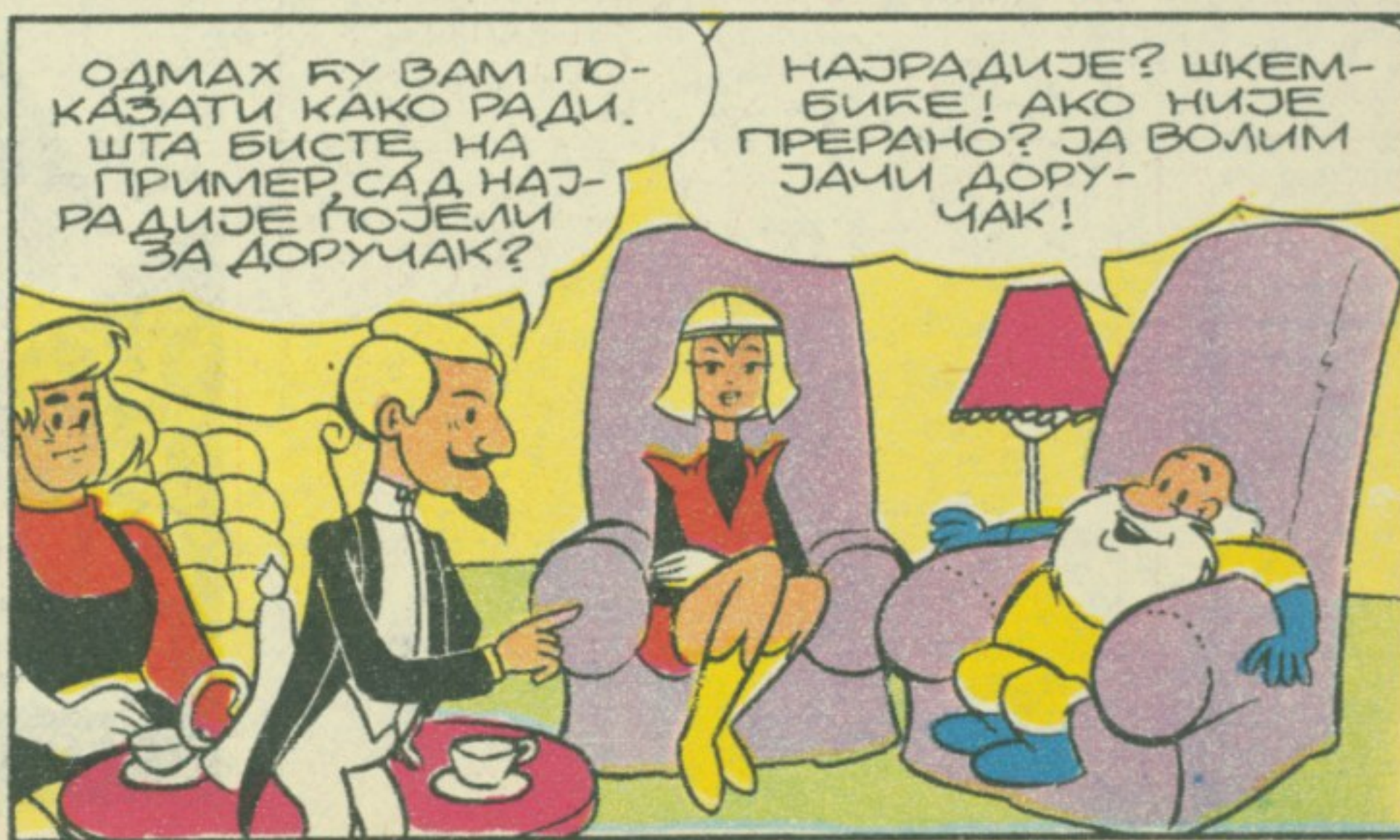
Б. Д.

ДИКАН И ПРЕТЊА СА ОРИОНА

ВЕЛИКИ ДОГАЂАЈИ
ИЗ ДАЛЕКЕ
БУДУКНОСТИ

ИДУЋЕГ ПЕТКА: ФАНТАСТИЧАН ПРОНАЛАЗАК!

ВАЛТЕР
СКОТ:

Ајванхо

II ДЕО

НАЈПОЗНАТИЈА ДЕ-
ТА СВЕТСКЕ КЊИ-
ЖЕВНОСТИ У СТРИ-
ПУ

ВИТФРЕД ОД АЈВАНХА?

ИСТИНА ЈЕ, СЕДРИЧЕ,
ТО ЈЕ ТВОЈ СИН?

ЈА НЕМАМ
СИНА?

© ДБИЈАЈУКИ ДА ПРИЗНА АЈВАН-
ХА...

ХАЈ-
ДЕ-
МО?

АЛИ, АЈВАН-
ХО ЈЕ РА-
ЊЕН?

ЛЕДИ
РОВЕНА,
ТО ВИШЕ
НИЈЕ
ВАША БРИГА?
ТАКО
ЖЕЛТИ
ВАШ
ТУТОР?

РАЊЕН ЈЕ,
ОЧЕ? МОРАМО
ДА ГА ПОВЕ-
ДЕМО И ПО-
БРИНЕМО СЕ
О ЊЕМУ?

ДА, РЕБЕКА? ТАЈ
ВИТЕЗ ЈЕ У СТВАРИ
ДОБРИ ХОДОЧАСНИК
КОЈИ МИ ЈЕ СПАСАО
ЖИВОТ? НЕРЕМО ДО-
ПУСТИТИ ДА УМРЕ?

ТАКО СУ СЕ ИСАК ОД ЈОРКА И ЊЕ-
ГОВА КЕРКА РЕБЕКА ПРИПРЕМИ-
ЛИ ЗА ДАТЕКИ ПУТ ДО ШЕФИЛДА. ПО-
ВРЕБЕНОГ АЈВАНХА СУ СМЕСТИЛИ У ПО-
КРИВЕНА КОЛА.

РЕБЕКА, МОРАРЕШ
ДА ЗАШЕШ ИЗЛОЖЕНА
ПОГЛЕДИМА ПРО-
ТЛАЗНИКА?

ТО ЈЕ НАЈМАЊЕ ШТО
МОГУ ДА БИХ СПАСЛА
ПЛАДИКА? ПОКРИВЕ-
НА НОСИЉКА НЕ БИ
МОГЛА БОЉЕ ДА ПО-
СТУЖИ?

ТЕК КАСНИЈЕ, КАД СЕ ЊИХОВ ПУТ УКРСТИО С
ПУТЕМ БОА ГИЛБЕРА КОЈИ ЈЕ ЗАХАО ПРЕМА
ЗАТКУ НЕКОГ НОРМАНСКОГ ПЛЕТИКА, РЕБЕКА
ЈЕ СХВАТИЛА ДАТЕКОВИДОСТ СВОГ ОЦА...

УСКОРО ЈЕ СТИГАО НА ЦИЉ СВОГ ПУТО-
ВАЊА...

БРИАН ЈУ ЈЕ ГЛЕДАО ПОЖУДНО...

1612/1

ЗАМКУ СЕ БОА-ГИЛБЕР СУСРЕО СА СВО-
ЈИМ ПРИЈАТЕЉЕМ ТОРИСОМ ОД БРАСИ-
ЈА ...

ПЛАВОКОСА САХ-
СОНКА, ЛЕДИ РО-
ВЕНА, БИЛА ЈЕ
БАШ КАО СТВОРЕНА
ЗА КРАЉИЦУ ЛУБА-
ВИ И ЛЕПОТЕ, ЗАР
НЕ?

МИСЛИМ
ДА БУ СЕ
ОЖЕНИТИ
СА ЊОМ?

МИСЛИМ ДА
НЕБЕШ, ТОР-
ДЕ ОД БРА-
СИЈА, ЈЕР ЊЕН
ЧУВАР СЕДРИК НЕ-
БЕ ТО ДА ДОПУСТИ?
ЗНАМ ИЗ ИСКУС-
ТВА!

ДА ЛИ ТРЕБА ДА
БРИНЕМ ШТА БЕ
ПРОСТ САКСОНАЦ
ДА ДОПУСТИ
А ШТА НЕБЕ?

АКО БУДЕ БИ-
ЛО ПОТРЕБНО,
УЗЕЋУ ПЛАВО-
КОСУ РОВЕНУ
БЕЗ БЛАГОС-
ЛОВА ЊЕНОГ
ЧУВАРА И БЕЗ
ЊЕНОГ ПРИС-
ТАНКА?

ЛЕП ПЛАН, ТОРДЕ? И ЈА БУ ТИ РАДО ПОМОРИ
ЈЕР ИМАМ СВОЈИХ РАЗЛОГА? НАЈБО-
ЉА НАМ ЈЕ ПРИЛИКА САДА...

... ЈЕР СЕДРИК И ЊЕ-
ГОВА ДРУЖИНА МОРАЗУ
ДА ПРОБУ КРОЗ ТВОЈУ
ШУТУ НА ПУТУ ПРЕ-
МА СВОМ ИМАЊУ
РОТЕРВУД?

Онда
БЕМО КРЕ-
НУТИ С МОЈИМ
ВОЈНИЦИМА,
УХВАТИТИ
ИХ И ОДВЕСТИ
У ЗАМАК РЕЖИ-
НАЛДА ФРОН-
ДЕ БЕФА...

... ГДЕ БЕ РОВЕ-
НА БИТИ ЗАТВОРЕНА
СВА ДОК НЕ ПРИСТА-
НЕ ДА ПОСТАНЕ МОЈА
ЖЕНА?

ПРЕДЛАЖЕМ
ДО ТО НЕ ИЗ-
ВЕДЕМО КАО
НОРМАНИ ВЕР
ПРЕОБУЧЕНИ
У САКСОНЦЕ?

У ТОМ СЛУЧАЈУ,
СРАМОТА БЕ ПАС-
ТИ НА ГЛАВЕ
ШУТСКИХ РАЗ-
БОЈНИКА?

СЕДРИК СА СВОЈОМ СВИТОМ НАИПАЗИ
НА ИСАКА ОД ЈОРКА И ЊЕГОВУ КРЕ-
КУ...

ДОБРИ СЕДРИЧЕ, БИО
СИ ДОБАР ПРЕМА МЕНИ,
МОЖДА БЕШ МИ ОПЕТ
ПОМОГИ?

НАШЕ СЛУГЕ СУ ЧУЛЕ
ДА ШУТОМ ХАРА БАНДА
РАЗБОЈНИКА?

ЗАТО СУ ПОБЕГЛИ И ОС-
ТАВИЛИ НАС САМЕ И БЕЗ
ОДБРАНЕ?

У КОЛИМА
ИМАМО БО-
ЛЕСНОГ ПРИЈА-
ТЕЉА? ДА ЛИ БИ-
МО МОГЛИ ДА ПУ-
ТУЈЕМО ПОД ВА-
ШОМ ЗАШТИТОМ?

ДРЖИСЕ ЈОШ МАЛО,
МЛАДИЧУ?

ЧОВЕК ЈЕ СТАР
И СТАБ, СЕДРИ-
ЧЕ, ДЕВОЈКА
ЈЕ МЛАДА И ЛЕ-
ПА, А ЊИХОВ ПРИ-
ЈАТЕЉ ЈЕ БО-
ЛЕСТАН!

НЕ МОЖЕМО ТЕК
ТАКО ДА ИХ ОС-
ТАВИМО?

У РЕДУ,
РОВЕНА, НЕКА
НАМ СЕ ПРИДРУ-
ЖЕ! НЕК НАШИ
ЉУДИ УЗМУ НО-
СИЉКУ!

И Е ЗНАЈУЋИ ДА СЕ У НОСИЉЦИ КРИЈЕ
ЊЕГОВ СИН, СЕДРИК ПОВЕДЕ СВОЈЕ
ЉУДЕ ...

... ПРАВО У ЗАТКУ ...

НАПРЕД, ЉУДИ!
ЗА ЕНГЛЕСКУ!

И ЗВИКУЈУЋИ ПОКЛИЧЕ САКСОНАЦА, ПРЕОБУЧЕНИ
НОРМАНИ ЖЕСТОКО СУ НАПАЛИ ...

И ЗЕНАБЕНИ И ПРЕПЛАШЕНИ, СЕДРИКОВИ ЉУДИ НИСУ УСПЕ-
ЛИ ДА ПРУЖЕ ЈАЧИ ОТПОР ...

Како су двојица стигли успети да побегну...

...Ватба луда и свињар гурт...

Како су се нахити на сигурном...

Чуо сам да млади људи говоре о блаженству слободe, пријатељу гурте, али волео бих да ти сада кажеш шта да радиш са слободом коју имаш?

Што је не сачувао свака поштена луда?

Ево још једног од оних који су напали нашег господара?

Ко је напао нашег господара? Ко се усуђује да напада људе у овој шуми?

Мислим, господине разбојниче, да би ти сица требало да признаје своје младице? Они који су напали нашег господара сејрица саксонца бити су одевени исто као ви?

Шта? Који се то отиш усуђује да обуче униформу поштених разбојника?

Идем да видим ко су? Не тиците се док се не вратим?

Али, кад је човек отишао, ватба и гурт су постали сумњичави...

Да ли да останемо или да побегнемо, гурте? Како један разбојник може да буде поштен?

И да је сам баво, ипак је боље да га сачекамо?

Ако намерава нешто с нама, он ће то ионако урадити?

М

УСКОРО, НА ВЕЛИКО ВАТВИНО И ГУР-
ТОВО ОПАКШАЊЕ...

ВОДЕ
ВАШЕГ
ГОСПО-

ДАРА И ЊЕГОВЕ ТУ-
ДЕ У ЗАМАК РЕЖИНАТ-
ДА ФРОН ДЕ БЕФА?

НАПАДАЧИ НИСУ САК-
СОНЦИ? ТО СУ ЛЈУДИ МО-
РИСА ОД БРАСИЈА, А ПО-
ТАЖЕ ИМ И БРИЈАН ОД
БОА-ГИЛБЕРА?

ОНДА СТЕ ВИ ПОШ-
ТЕН И ИСКРЕН ЧО-
ВЕК И ПОМОГИ БЕТЕ
НАМ ДА СПАСЕМО НА-
ШЕГ ГОСПОДАРА?!

ТАКАВ ПОДУХВАТ
БИЛА БИ САДА
ПРАВА ЛУДОСТ?

АЛИ, ПОБИТЕ
СА ТИОМ? НА-
БИ БЕМО ЈОШ
ПОМОГНИКА?

СТАНИТЕ, БЕЗ ОБЗИРА ДА ЛИ
СТЕ ЛОВЦИ ИЛИ РАЗБОЈНИЦИ?

САЧУВАЈТЕ СТРЕПЕ ЗА
БОЉА ВРЕМЕНА? УСКОРО
БЕТЕ ИМАТИ ПРИТЛИКЕ ДА ПО-
КАЖЕТЕ ШТА ЗНАТЕ?

КАД СУ ИЗИШЛИ НА
ЧИСТИНУ...

ПА ТО ЈЕ ГОСПОДАР ЛОКС-
ТИ, РОБИН ХУД ЛИЧ-
НО?

ТАЧНО, ДОБРИ ЧОВЕЧЕ, ТО САМ ЈА?
ДОШАО САМ ДА ВАМ КАЖЕМ ДА СУ
УХВАЂЕНИ И ЗАРОВЉЕНИ НЕКИ ПОШ-
ТЕНИ САКСОНЦИ?

МОРАМО
ДА ИХ СПА-
СЕМО?

РАЗИБИТЕ СЕ И СКУПИТЕ
ТУДЕ? СРЕШЊЕМО СЕ ОВ-
ДЕ У ЗОРУ?

А МИ ИДЕМО
ДА ПОТРАЖИМО...

... ДОБРОГ ФРАТРА У ЊЕГО-
ВОЈ БЕТИЈИ?

ОТВОРИ, ЛУДИ СВЕШ-
ТЕНИЧЕ? ЛОКСТИ ЈЕ
ОВДЕ?

ВРЕМЕ ЈЕ ЗА
ПОЛИТВУ?

РОБИНЕ?

ЈА САМ?
А КО ЈЕ
ОВАЈ
ТВОЈ ДРУГ
ОБУЧЕН
КАО
ВИТЕЗ?

ЈА САМ ЕНГЛЕЗ
ЧИЈЕ ТИ ИМЕ
НЕБЕ ЗНАЧИТИ
НИШТА?

ОН ЈЕ ПРИПАДНИК МОГ
РЕДА, РОБИНЕ?

МИСЛИШ НА
НОВАЦ ЈЕВРЕЈИ-
НА ИСАКА?

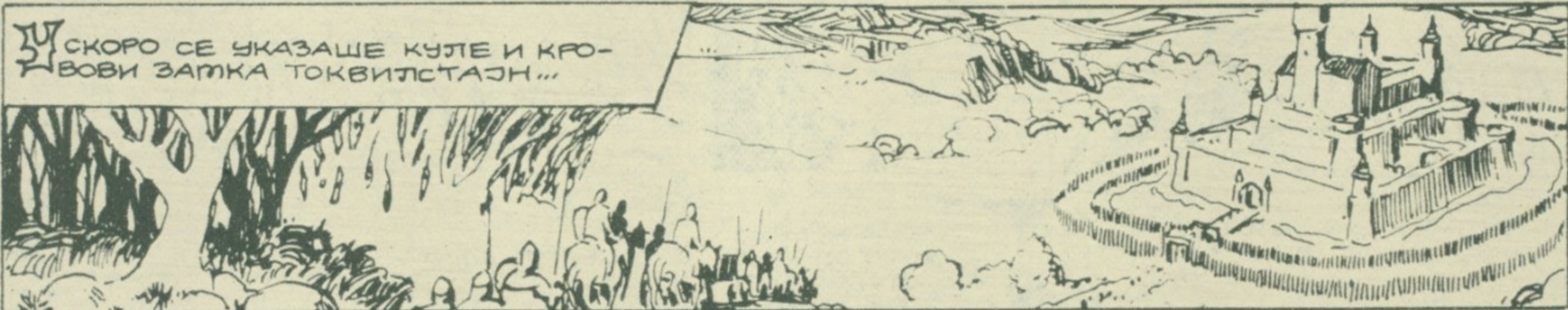
ТО ЈЕ САМО ПО-
ЛОВИНА ЗЛОДИТКА,
БРАСИ, А И ТО МОРАМО
ДА ДЕЛИМО СА ФРОН
ДЕ БЕФОМ?

МОЈ ПРАВИ ЗЛОДИТАК БИМЕ ЈЕ-
ВРЕЈИНОВА КЊЕРКА, ЈУПКА
РЕБЕКА?

У СКОРО СЕ УКАЗАШЕ КУЛЕ И КРО-
ВОВИ ЗАТКА ТОКВИСТАЈН...

ЈАД ЈЕ ПРЕД ПРИДОШТИЦЕ
ИЗИШАО ВЛАСНИК ЗАТКА РЕ-
ЖИНАТ Д ФРОН ДЕ БЕФ, АРОГАН-
ТАН И ОПАСАН ЧОВЕК...

... ЗАРОБЉЕНИЦИ СУ БИЛИ
РАЗДВОЈЕНИ...

... И СТАВЉЕНИ У ПОСЕБ-
НЕ ЗАТВОРЕ...

ЛЕДИ РОБЕНА ЈЕ ОДВЕДЕНА У РАС-
КОШНЕ ОДАЈЕ КОЈЕ СУ НЕКАДА ПРИПА-
ДАЛЕ ЖЕНИ ФРОН ДЕ БЕФА...

РЕБЕКУ СУ СМЕСТИЛИ У СОБУ НА НАДВИШОЈ КУЛИ
ЗАТКА, ПУНУ ПРАШИНЕ И ПАУЧИНЕ...

ФРОН ДЕ БЕФ ЈЕ ПОСЕТИО ИСАКА ОД ЈОРКА...

ПЛАТИЋЕШ МИ ХИЉА-
ДУ СРЕБРНИХ ФУНТИ,
ЈЕВРЕЈИНЕ...

... ИЛИ БЕШ
УМРЕТИ?

РАЗБОЈНИЧЕ И
ОТИМАЧУ? НЕГД
ТИ ПЛАТИТИ НИШ-
ТА, ФРОН ДЕ БЕФУ...

... СВЕ ДОК МИ
НЕ ВРАТИШ
МОЈУ КЕР
РЕБЕКУ?

УСКОЧЕШ СЕ ДА МИ ПРОТИВ-
РЕЧИШ? ЈЕСИ ЛИ ЛУД?

ИМАШ ЛИ СНАГУ ДА ОПРОБАШ
УСИЈАНО ГВОЖЂЕ И ВРЕЉО
УЉЕ?

МОЈА КЕРКА
МИ ЈЕ ДРАЖА
ОД МОГ ТЕЛА!
НИЈЕ ВАЖНО
КАКО БЕШ
МЕ ТУЧИТИ?

ВИДЕЉЕМО?

СВУДИТЕ ГА И
ПРИВЕЖИТЕ НА
ВРЕЉЕ ШИПКЕ?

СТРАХА ТЕ, ИСА-
НЕ ОД ЈОРКА? ЈА
ЋУ ОСТВАРИТИ СВОЈУ
ПРЕТУ? АКО МИ НЕ
ДАШ ОНО ШТО ТРА-
ЖИШ?

НЕ ДАМ
ТИ КЕР-
КУ?

АКО ЈЕ ТО ТВО-
ЈА ПОСЛЕДЊА
РЕЧ...

УЗНЕНАДА, СЕ ЗАЧУО ЗВУК РОГА...

НЕКО
ЈЕ НА
КАПИЈИ?

ЧЕКАЈТЕ ДА ВИДИМ
КО ЈЕ ТО?

М ДОК СЕ ФРОН ДЕ БЕФ НАЛАЗИО У ПОД-ЗЕМНОЈ КЕЛИЈИ КОД ИСАКА ОД ЈОРКА, МОРИС ОД БРАСИЈА, ОДЕВЕН У СВОЈЕ ЕЛЕ-ГАНТНО НОРМАНСКО ОДЕЛО, УШАО ЈЕ КОД ЛЕДИ РОВЕНЕ...

ЗАШТО НЕ СЕДНЕ-ТЕ, ЛЕДИ?

ДОК САМ У ПРИСУСТВУ ТАМНИЧА-РА, СТАЈАЊУ СВЕ ДОК НЕ ВИДИМ ШТА СЕ ОД МЕНЕ ТРАЖИ?

ЈА ВАШ ТАМНИ-ЧАР, ЛЕПА РОВЕНО?

ЈА КОЈИ САМ ЗА-РОВАЊЕНИК ВАШЕ ЛЕ-ПОТЕ?

НЕ ПОЗНАЈЕМ ВАС, ВИТЕЖЕ, НЕ ЗНАМ КО СТЕ НЕ ЗНАМ ВАМ ЧАК НИ ИМЕ?

ЈА САМ МОРИС ОД БРАСИЈА, РО-ВЕНА, НОРМАН-СКИ ПЛЕ-МИР?

РЕКИ БУ ВАМ ЈОШ И ТО ДА НЕГЕТЕ ОТИ-БИ ИЗ ОВОГ ЗАТКА ДОК НЕ ПОСТАНЕТЕ МОЈА ЖЕНА?

ЗНАЧИ ДА НИКАДА НЕЋУ ОТИЋИ ОДАВДЕ?

ГОТОВО ЈЕ С МОЈИМ СТРПЉЕЊЕМ? ЗНАМ ДА ВОЛИШ ВИЛФРЕДА ОД АЈВАНХА?

ДА ЛИ ТИ ЗНАШ ДА ЈЕ И ОН ЗАТВОРЕНИК У ОВОМ ЗАТКУ?

АЈВАНХО ОВДЕ? МОРАТЕ ГА СПАСТИ АКО ИМАТЕ ИМАЈО МИЛОСТИ?

ДА СПАСЕМ АЈВАНХА ДА БИС-ТЕ ЊЕМА ПОКЛОНИТИ ЉУБАВ А НЕ МЕНИ?

МИСЛИТЕ ДА САМ БУДАЛА?

МОЛИМ ВАС! МОРАТЕ ДА ГА СПАСЕТЕ!

М У РОВЕНИНИМ ОДАЈАМА ЗВУК РОГА СЕ ДОБРО ЧУО...

МОРАТ САДА ДА ИДЕМ? А ВИ РАЗ-МИСЛИТЕ, РО-ВЕНА...

ДАЈЕМ ВАМ РЕЧ ДА БУ СПАС-ТИ АЈВАНХА АКО ПРИСТАНЕТЕ ДА БУ-ДЕТЕ МОЈА У ПРОТИВ-НОМ, ОН ЋЕ УМРЕ-ТИ?

ДОК ЈЕ БРАСИ БИО У ОДАЈАМА ЛЕДИ РОВЕНЕ, ВРАТА НА РЕБЕКИНОЈ СОБИ СЕ ОТВОРИШЕ И УБЕ ЧОВЕК ОБУЧЕН У ОРТАЧ С КАПУЉАЧОМ...

УЗМИ ОВО, РАЗ-БОЈНИЧЕ? ТО ЈЕ СВЕ ШТО ИМАМ? БУДИ МИЛОСТИВ ПРЕМА МЕНИ И ТОМ СТАРОМ ОКУ?

ВАСПИТАН САМ ДА ВИШЕ ЦЕНИМ ЛЕПОТУ ОД БЛАГА, РЕБЕКА?

ШТА? ТИ НИСИ РАЗБОЈНИК, ТИ СИ НОРМАН?

ЈА САМ ВИТЕЗ, РЕБЕКА, НОСИМ КРСТ СВЕТОГ РЕ-ДА?

УСУБУЈЕШ СЕ ДА ТО ПОМИЊЕШ САДА КАД СЕ СПРЕМАШ ДА ОКАЉАШ ЧАСНО ИМЕ ВИТЕЗА?

ЛЕП ГОВОР, РЕБЕКА, АЛИ ТИ СИ МОЈА ЗАРОБЉЕНИЦА И МОРАШ ДА МИ СЕ ПОКОРИШ?

У ТРЕНУТКУ, РЕБЕКА СКОЧИ НА ИВИЦУ ПРОЗОРА...

ДА СЕ ПОКОРИМ ТЕБИ? НИКАДА? РАДИЈЕ БУ ИЗАБРАТИ СМРТ?

СИЛАЗИ, ЛУДА ЖЕНО? КЊЕМ СЕ ДА ТЕ НЕКУ НАПАСТИ?

ОСТАНИ ГДЕ СИ ЈЕР, АКО МИ СЕ ПРИБЛИЖИШ САМО КОРАК, БАЦИЋУ СЕ У ПОНОР?

НЕГЕШ МЕ НАПАСТИ, КАЖЕШ? АЛИ КАКО ДА ТИ ВЕРУЈЕМ?

ДАЈЕМ ТИ РЕЧ ДА ТЕ НЕКУ ПОВРЕДИТИ? НИКАД НИСАМ ПРЕКРШИО СВОЈУ РЕЧ?

СИЊИ, РЕБЕКА, НЕ МОРАШ ВИШЕ ДА МЕ СЕ БОЈИШ?

НИСАМ ТЕ СЕ НИ БОЈАЛА ЗАХВАЉУЈУКИ ПРАДИТЕЉУ ОВЕ КУЛЕ?

РЕБЕКА, МОРАШ БИТИ МОЈА?

АЛИ, САД САМ СХВАТИО ДА ЗА ТО МОРАМ ИМАТИ ТВОЈ ПРИСТАНАК?

ЗВУК РОГА? МОРАМ ДА ИДЕМ?

ДОВИБЕЊА, РЕБЕКА, И НЕ СУДИ ПОШЕ О ВИТЕЗУ КОЈИ ЈЕ ИЗГУБИО РАЗУМ ЗБОГ ТВОЈЕ ЛЕПОТЕ?

У НАЈВЕЋОЈ ДВОРАНИ
ЗАТКА, НАШТА СУ СЕ
СВА ТРИ НОРМАНСКА
ПЛЕМИНА...

КО ЈЕ ТО БИО
НА КАПИ-
ЛИ?

НЕКО ЈЕ ДОНЕО ОВУ
ПОРУКУ? НАШТИ СТО
ЈЕ ПРИЧВРШБЕНУ СТРЕ-
ЛОМ НА ВРАТНИЦА-
МА?

Без икаквог разлога
ако бишело Седрика Сак-
сонца, леди Робену,
Анселмајна, Исака од
Торка и његову кћерку
Ребекку. Захтевали су да их
одмах ослободите иначе
ћемо зажалити.
Валда, Турн, Урн
и Роберт
од Локслија

КАКО СЕ
УСУБУ-
ЈУ...

ВИШЕ ОД ДВЕ
СТОТИНЕ ЈУ-
ДИ ЈЕ У ШТИ
СПРЕМНИХ
ДА ОПКОПЕ ЗА-
ТАК? А ДОПА-
ЗЕ И НО-
ВИ?

ДВЕ СТОТИНЕ? НЕ МО-
ЖЕМО ИМ НИШТА АКО НАМ
НЕКО НЕ ПОМОГНЕ? А АКО
ПОШАЉЕМО ГЛАСНИКА,
НЕЋЕ УСПЕТИ ДА СЕ ПРО-
БИЈЕ КРОЗ ШТИ?

ЈЕДИНО БИ СВЕШТЕНИК
ПОГАО? ОДГОВОРИБЕМО
ДА БЕМО ПОУБИЈАТИ НА-
ШЕ ЗАТВОРЕНИКЕ...

... И ТРАЖИБЕМО
ДА НАМ ПОШАЉУ
СВЕШТЕНИКА ДА ИХ
ИСПОВЕДИ ПРЕ СТР-
ТИ?

НЕЋЕ ОДБИТИ
ТАКВУ МОЉБУ?
А КАД СВЕШТЕ-
НИК ДОЂЕ...

... ПОСТАВЕМО
ГА НАТРАГ С ПО-
РУКОМ ЗА ПО-
ТОК?

КАО ШТО ЈЕ ФРОН ДЕ БЕФ ПРЕДВИДЕО, УДОВО-
ЉЕНО ЈЕ ЊИХОВОМ ЗАХТЕВУ...

ДОШАО САМ ДА ИСПОВЕ-
ДИМ ОСУБЕНЕ ЗАРОБ-
ЉЕНИКЕ?

УБИ?

УСКОРО У БЕЛИЈИ У КОЈОЈ
СУ БИЛИ СЕДРИК И АТЕЛС-
ТАЈН...

КО ЈЕ ТО?
СВЕШТЕ-
НИК?

НАЈСВЕТИ-
ЈИ ОД
СВИХ
СВЕШТЕНИ-
КА, СЕД-
РИЧЕ САК-
СОНЧЕ?

ЈА САМ ВАШ
ВЕРНИ СЛУ-
ГА И ЛУДА...

ВАМБА!

ОБУЦИТЕ ОВО СВЕШ-
ТЕНИЧКО РУХО И ОПА-
ШИТЕ СЕ! ТАКО БЕ-
ТЕ МИРНО ИЗИДИ
ИЗ ЗАТКА, А ВАШ ДО-
ЛАЗАК ОХРАБРИЋЕ НА-
ШЕ ПРИЈАТЕЉЕ У
ШУТИ!

ЗАР БЕ
МОГИ
ДА НАС
СПАСУ?

ПЕТ СТОТИНА ЛУДИ
ЧЕКА НАПОТЈУ? И
СВИ СУ ЖЕЉНИ
ОСВЕТЕ?

ОНДА ИДЕМ, ВАМБА,
А ТИ ОСТАНИ ОВДЕ СА
АТЕЛСТАЈНОМ
УМЕСТО МЕНЕ?

АТИ, ЧУВАЈ ХРАБ-
РОСТ ЈЕР БЕ ТИ БИТИ
ПОТРЕБНА КАД ПОЧНЕ
НАПАД!

КАД ЈЕ СЕДРИК КРЕНУО
КРОЗ ЗАТАК...

ТИ СИ СЕДРИК
САКСОНАЦ?
НЕМОЈ ДА ПО-
РИЧЕШ?

ШТА?

ЗАР ЈЕ ВАЖНО КО САМ?
КО СИ ТИ, СТАРИЦЕ?

ЈА САМ УЛ-
РИКА, САКСОН-
КА? ФРОН ДЕ БЕ-
ФОВ ОТАЦ ОТЕО ЈЕ
ОВАЈ ЗАТАК
ОД МОГОЦА!

ОТАДА САМ
У ОВИМ ЗИДИ-
НАМА? СВИ МЕ
ВРЕЂА-
ЈУ?

АТИ, ТВОЈЕ ПРИСУСТВО
МИ ДАЈЕ ХРАБРОСТ?
ВИДЕТИА САМ ЛУДЕ ОКО
ЗАТКА?

КАД ВИДИШ ЦРВЕНУ ЗАС-
ТАВУ НА ИСТОЧНОЈ КУЛИ,
ЈУРИШАЈ! ЈА БУ ЗА ТО ВРЕ-
МЕ ЗАБАВИТИ НОРМАНЕ!

А САДА ИДИ, СЕДРИЧЕ, И ПРЕПУСТИ
СТАРУ УПРИКУ ЊЕНОЈ СУДБИНИ!

СЕДРИКА ЈЕ У ГЛАВНОМ ХОЛУ ЗА-
СТАВИО ФРОН ДЕ БЕФ...

СТАНИ, СВЕШТЕ-
НИЧЕ, ЖЕЛИМ ДА
ОДНЕСЕШ ОВУ
ПОРУКУ У ЗАТАК
ФИТИПА ОД МАТ-
ВОАСЕНА?

БОЖЈА ВОЉА
БЕ БИТИ УЧИЊЕ-
НА, А ТВОЈА НА-
РЕДБА ИЗВР-
ШЕНА ФРОН ДЕ
БЕФ?

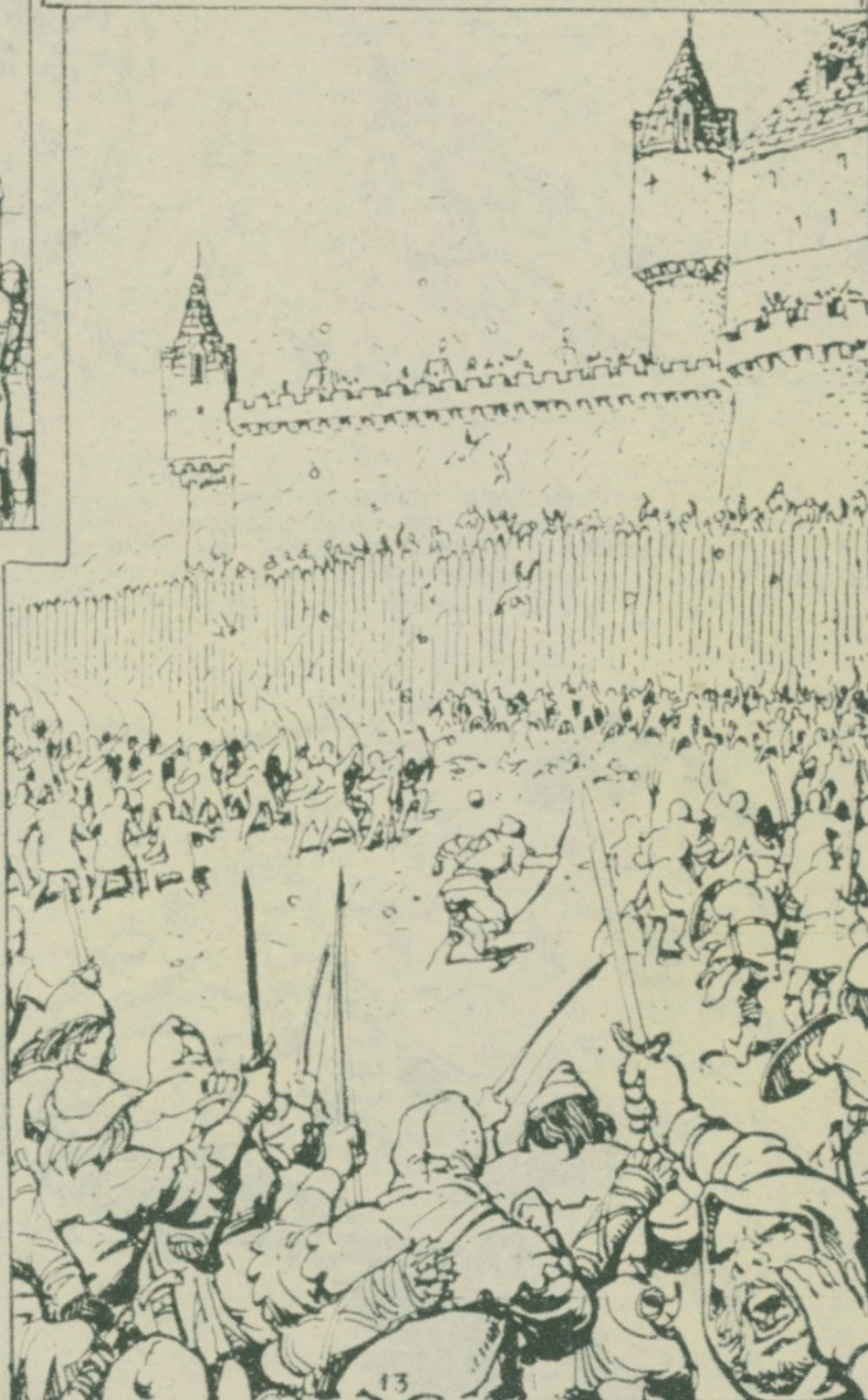

БЛОШТО ЈЕ ИЗИШАО ИЗ ЗАТКА, СЕДРИК СЕ
ПРИДРУЖИО ЉУДИМА У ШУТИ...

ТАДА ЈЕ ПОЧЕО НАПАД НА ЗАТАК
ТОРКВИСТАЖИ.

САКСОНЦИ СУ СЕ СТИЛИ ИЗ ШУМЕ КАО
НЕПРЕГЛЕДНА РЕКА...

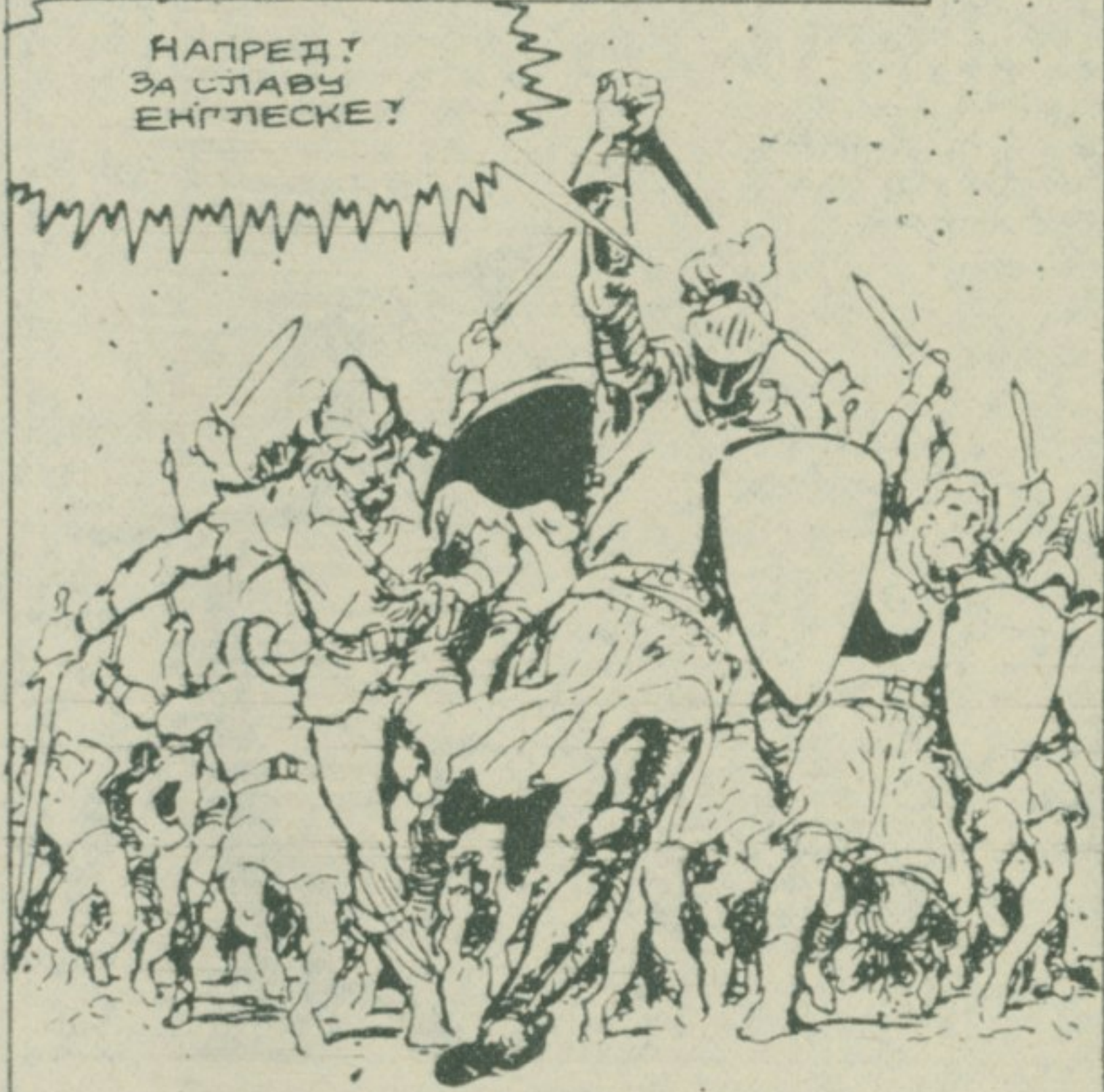

ОДРЖАНО ЈЕ КРАТКО САВЕТОВАЊЕ,
СЕДРИК ЈЕ ИСПРИЧАО СВЕ ШТО ЈЕ САЗ-
НАО...

СТРЕЛЕ СУ ФИЈУКАЛЕ КРОЗ ВАЗ-ДУХ...

НАПРЕД!
ЗА СЛАВУ
ЕНГЛЕСКЕ!

ИЗ ЗАМКА СУ ОДГОВАРАЛИ ИСТОМ МЕРОМ...

ПРЕДВОБЕНИ ЧРНИ ВИТЕЗОМ, НАПАДАЧИ СУ УСПЕЛИ ДА СКРШЕ ПРВУ ОГРАДУ...

... И ТАДА СУ СЕ УПУСТИЛИ У ОЧАЈНИЧКУ БОРБУ...

ЧРНИ ВИТЕЗ ПОЛЕТЕ НАПРЕД И СУКОБИ СЕ С ФРОНДЕ ВЕОМ У БОРБИ ПРСА У ПРСА...

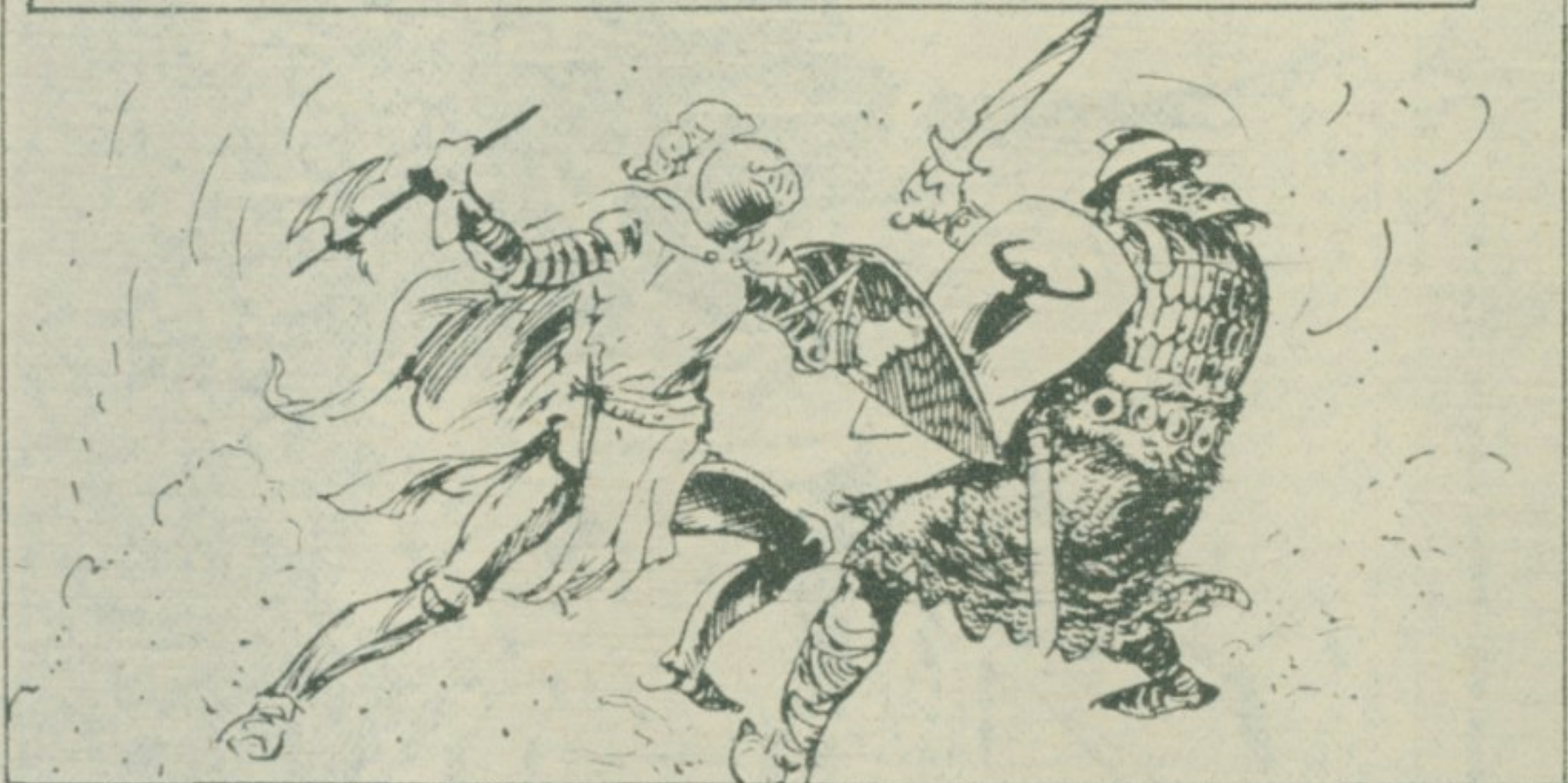

ДА ЛИ ВЕК У ПРВОМ НАПЕТУ СЕ СПОТАКАО, А ОНДА ЈЕ СТРАДАО И ЊЕГОВ МАЧ...

А САДА, ЧРНИ ВИТЕЖЕ, ПОГЛЕДАЈ У СУНЦЕ ПОСЛЕДЊИ ПУТ!

Али кад се Фрон де Беф припремао да за-
да последњи ударац, Ирни Витез је успео
да дохвати секиру...

... И ...

... Фрон де Беф паде смртно
рањен ...

За то време Саксонци су освојили
и други зид ...

Невероватном снагом Ирни Витез је
секиром покушао да развати капију...

Кад је то успео, од улаза
у замак делио их је само
зид пун воде, али...

Уништили
су мост да
би нас за-
држали?

Онда ће-
мо напра-
вити сплав
помоћу ко-
јег ћемо
прећи!

Одмах су прионули
на посао ...

За то време ...

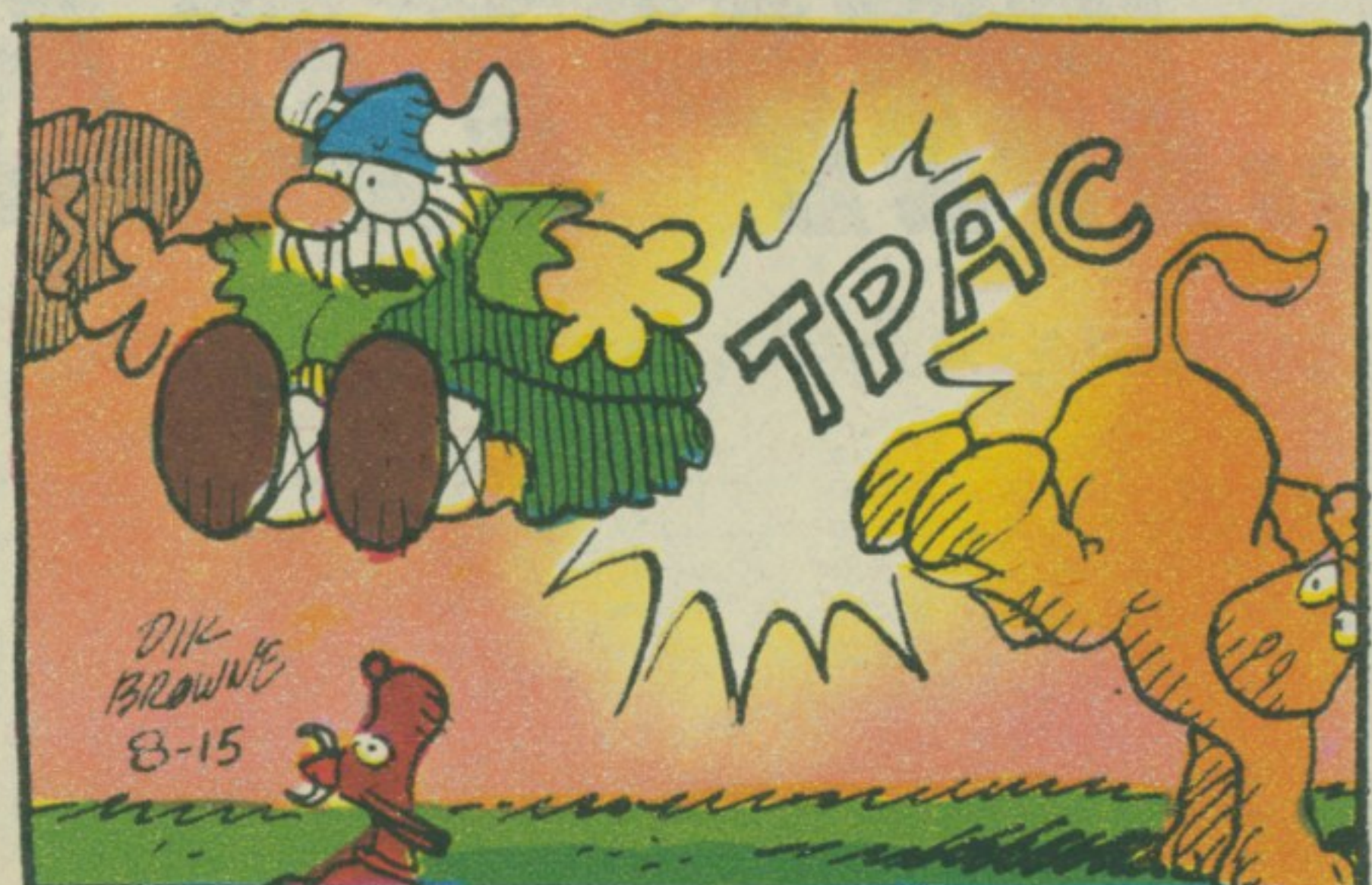
Ко
је
то?

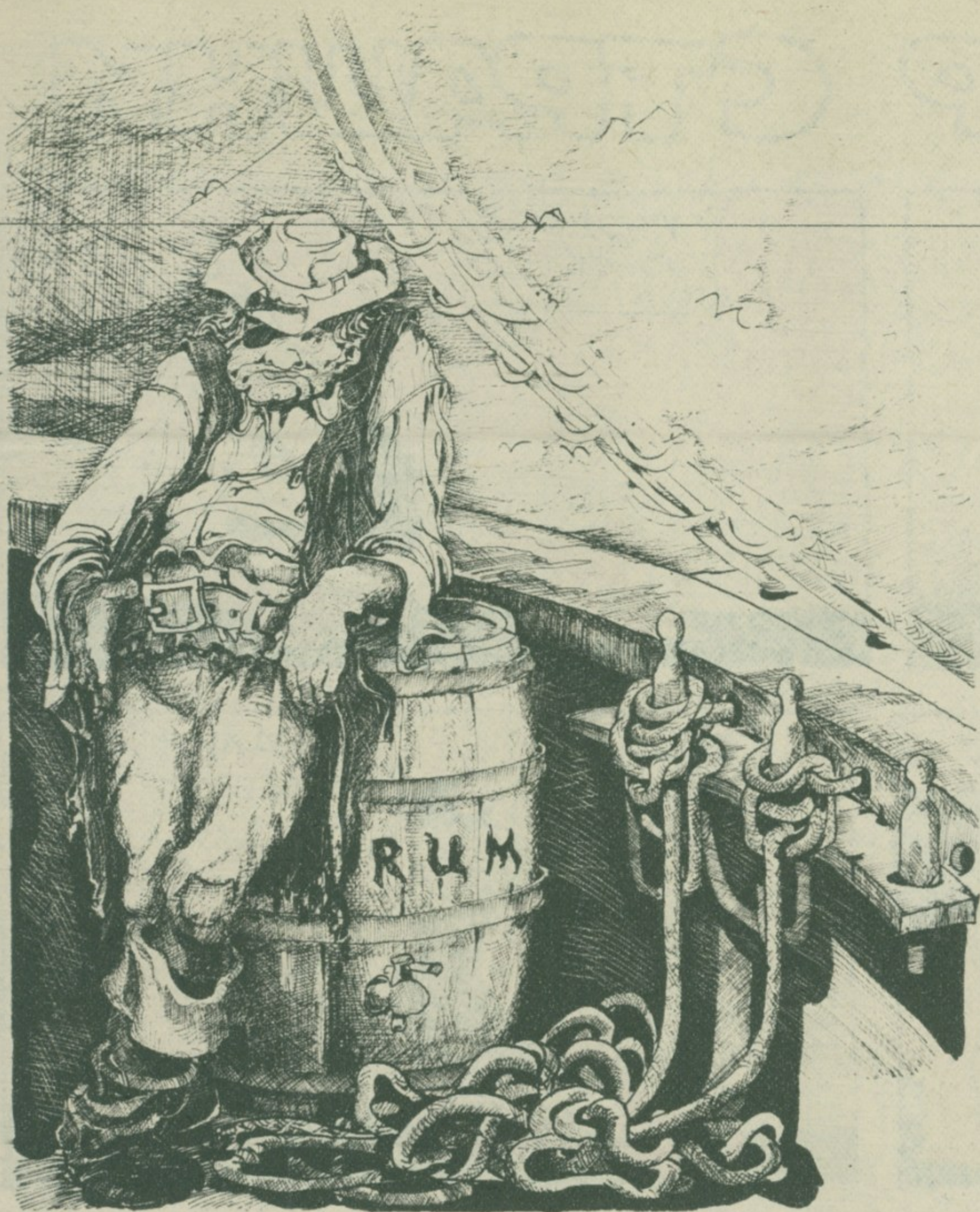

DIK
BROWNE

ХОГАР

СТРАШНИ

војски с краја на крај континента. Све што су собом носили, људи су везивали. Велика употреба канапа узице кроз векове и миленијуме заслужна је што данас има на стотине чворова који су достигли савршенство — по својој функционалности.

Чвор мора задовољавати два најважнија услова: не сме се сам од себе одрешити, а кад желимо да га одрешимо, то се мора урадити у потезу. Чвор који се зове „морнарски вез“ представља, рецимо, праву чипку, а дреши се у једном потезу. Или, узмемо опште познати чвор којим везујемо пертле, такозвану машину. Овај чвор осигурава да нам шипела чврсто стоји на ноzi, а дреши се у потезу.

За неке чворове је од пресудне важности да су недрешиви. На пример, у хирургији. После завршене операције хируршки рез ушива се специјалним концем на чијем се почетку и крају налази чвор од чије сигурности често зависи успех операције и живот пацијента. Последње две дешеније хирургија је фантастично напредовала, на пример, операције срца, ока, а стари добри чвор је и ту остао незаменљив.

**Лако је
било
Александру**

Захваљујући чвору човек је овладао канапом, ужадима али, ипак, не сасвим. Постоји врло непријатан чвор кад се узице, канапи,

док покушавају да размрсе ђудљив канап, струкове, парангале који имају неку чудну способност да чим им окренете главу почну сами да се увијају, мрсе и везују у „мртве чворове“.

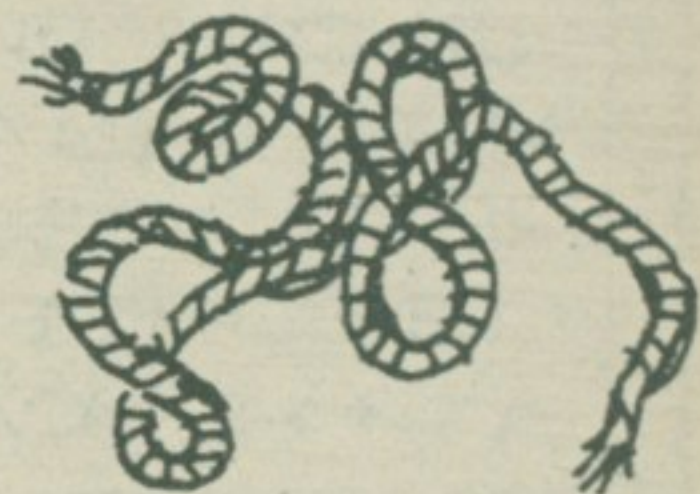
Ако вам је позната цена струка на метар, лако ћете закључити да искуство Александра Македонског и није неко решење. Према томе, колико год да је чвор користан, понекад донесе и штету.

**СТИЖЕ
АУТОМАТИЗАЦИЈА,
АЛИ...**

Сплавари, дереглије, чамци, једрењаци, све што је пловило водом користило је канапе — ужад, те према томе и чворове. Логично, чворови су временом усавршавани, а тиме и „аутоматизација“ свих радњи са једрима на једрењацима. Скраћено време подизања и спуштања једара на јарболима, маневрисање једрима, па и пловидба једрењака уз ветар (што невероватно звучи — али је истинито). Укратко, захваљујући ужадима и чворовима открити су нови континенти и острва, Америка, Аустралија, Тасманија...

Али, не заборавимо, једрењак је на себи имао ужади на километре. Колике дивне могућности, за мртве чворове! Сматра се да су „морски вукови“ у доба једрењака и почели да пију рум — због секирације.

Било како било, чвор као „мост“ између два канапа одиграо је своју улогу. У свакидашњем животу канап се све мање употребљава, па и пертли је све мање због — мокасиња. Разне узице замењене су копчом и рајсфершлусом. Више се не плови помоћу „штапа и канапа“ — једара. Дрво је замењено металом а једро моторним погоном. Појавили су се нови начини причвршћивања: нитне, шрафови, болцнови, багламе, рајбери итд. Све ређе смо у ситуацији да срећемо ужад — чворове (осим у морнарици, инжињерији, алпинизму и код извиђача). Али, ученици поморских школа — академија и даље имају обавезан предмет о чворовима.

Аласи, рибари, пецароши и лађари и данас имају стални контакт са ужадима (и то врло озбиљно) и зато ако сретнете рибара који псује — немојте се зграђавати. Крив је сигурно мртви чвор.

В. Цветковић

**ЧВОР,
ПСОВКА И РУМ**

НАЈГОРИ

ЈЕ „МРТАВ“

**ПОТИСНУЛЕ СУ ГА НИТНЕ, ШРАФОВИ
И РАЈБЕРИ, АЛИ
НАМ И ДАНАС ПОНЕКАД
ОД ЊЕГА ЗАВИСИ ЖИВОТ.**

конци и струкови сами вежу, без утицаја човека. Тај такозвани „мртви чвор“ готово је немогуће одрешити. Међутим, Александру Македонском није било сувише тешко да реши један такав Гордијев чвор. Схвативши колико је све то компликовано, колико би захтевало времена, одлучни војсковођа је једноставно мачем пресекао чвор. Али, упропастио је канап. Лако је било Александру Македонском тако да се понаша кад канап није био његов.

Домаће васпитање, порекло, школска спрема, уопште нису препрека псовки кад се пецарош сретне с „мртвим чвором“. И најваспитанији рибари псују

**За ципеле
и — срце**

Историја прича о великим кретањима народа и

Чвор или узао старији је од канапа, употребљаван је док кожна узица, жила животиње и лика нису ни наговештавали појаву канапа. Чвор је решавао многе проблеме човека. Ловац на храну није могао одапети стрелу да тетива од упле-

тене жиле животиње или канапа чвором није била везана за лук.

Запрежна кола (точак) нису ни постојала, а људи су преносили и веће терете но што сами могу понети. Све што се товарило на камиле, коње, ламе, причвршћивано је изувијаним

МОЈ
КУЋНИ
ЉУБИМАЦ

МОЈ ДРУГ МОКРИ

Било је то средином јуна 1972. Имао сам више од шест година али још нисам био пошао у школу.

Кола „фиат—850“, у којима смо били мој отац, његов пријатељ и ја скоро да су милела излоканим путем на падинама Рудника.

Киша је још увек сипала, олуја тек што је прошла. У даљини су севале муње а читави потоци мутне воде сливали су се на уски пут који је подсећао на кривудава реку. Плашио сам се јер је ноћ била мрачна и некако претећа.

Одједном, у светлу фарова, угледали смо на путу, боље рећи у бари, неку животињцу. Била је блатњава, мокра и уплашена. Отац је изашао из кола и ускоро се вратио са песанцетом које је цвилело и подрхтавало. Једва сам га умолио да га задржим. Дали смо му име Мокри.

Читавим путем, све до доласка кући, Мокри је дремуктао у мом крилу и сисао ми прсте. Тек кад сам га унео у кућу могао сам боље да га упознам. Био је мршав, издужене њушкице, малих начуљених ушију и сивкастомрке боје.

Али, тек тада су настали проблеми. Мокри се плашио светла, није хтео да једе, завлачио се у мрачне делове собе и цвилео. Смирисе тек онда када смо му у сандук ставили термомфор и — сат будилник!

Сутрадан смо га однели ветеринару. И отац и ја били смо изненађени када нам је ветеринар рекао да Мокри није пас већ вук. Добили смо и стручна упутства како да га хранимо и негујемо.

Дани су пролазили, а Мокри је постао најомиљенији биће у читавом крају. Био је ведар, несташан, цпао је чарапе и завесе, посебно је волео да вреба и плаши кокошке. Избегавао је псе и мрзео мачке. У јесен Мокри је већ био прави вук, са шиљатом њушком, косим очима и општеним репом. Почео је да плаши децу и људе сво-

јим изгледом па смо га везивали. Али, неком чаробном снагом Мокри је успевао да се ослободи ланца и да ме сваког јутра дочека пред вратима.

У ведре јесење ноћи Мокри се некако отуђио од мене. Седао је на задње шапе, дуго гледао у пун месец, мрдао ушима, кезио зубе, режао, цвилео и завијао. То је посебно дражило комшијске псе.

Негде око Нове године Мокри је нестао. Тражио

сам га, распитивао се, жалио и туговао — узалуд. Време је пролазило, па је и моја туга слабила. Набавио сам пса Гришку који ми је постао нова радост.

Али, једне ноћи, мислим да је било крајем децембра, били смо узнемирени циком, режањем и завијањем великог броја комшијских

паса. После краћег колебања отац је узео пушку па смо заједно изашли у двориште. Било је глуво доба. Снег је лагано падао, а светла која су долазила из града чинила су ноћ још лепшом и чаробнијом.

Нама у сусрет, опкољен гомилом паса која је цвилела и завијала, ишао је делија од скоро метар висине, снажних шапа и груди, ишао је некако поносито и кезио зубе на досадне псе. Био сам запрепашћен. У једном тренутку из свег гласа сам повикао: „Мокри!“ Вук је стао као укопан, колебао се неколико тренутака, а затим у два скока стигао до мене; усправио се, ставио ми шапе на раме и лизнуо ме неколико пута језиком по лицу. Осетио сам неки чудан мирис, мирис дивљине и умало нисам пао: нешто од страха, а нешто због тежи-

не звери. Да, звери, јер то више није био мој Мокри, то је била звер.

Одмах затим вук је одскочио, потрчао неких десетак метара, окренуо се и заурлао језиво и тужно. Нестао је у ноћ, а за њим је јурила гомила паса дижући облаке снега.

Од те ноћи, прошло је десетак година, а Мокри више није долазио. Али, сигуран сам да он и данас, на челу неког чопора, крстари Шумадијом, вешто избегавајући замке и потере. Сећање на њега још није умрло.

Волео бих када би и у њему, у дубини његовог вучјег мозга, живело сећање на мене и на наше заједничко детињство.

Владимир Ђурђевић,
Браће Маријановић 37,
Смедеревска Паланка
(Хонорар 1500,00 дин)

ШАРЕНИ ГЛОБУС

ДА ЛИ ЋЕ БИТИ ПРОДАТА СТАНИЦА С НАЈДУЖИМ ИМЕНОМ НА СВЕТУ?

Британска железница, која последњих година стално кубури с новцем и чији радници због тога често штрајкују, суочена је с једном примамљивом понудом поводом које мора да донесе одлуку. Наиме, један калифорнијски забавни парк жели да за сто хиљада фунти (око десет милиона нових динара) купи и пренесе у Калифорнију малу али чувену железничку станицу у северном Велсу, славу по најдужем имену на свету. Дотична станица зове се Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobllilantysiliogogoch. Чик нека неко ово прочита!

Станица, коју крајње окрајено зову Llanfairpwll, осим на картама које се на платформама продају као сувенири и доноси пристојан приход железници, налази се у близини Енглсија на прузи Честер — Холихед.

— Није нам пракса да продајемо станице које су у употреби — изјавио је представник Британске железнице. — Понекад, кад се уклоне шине, станице продајемо приватницима, углавном за становање. Све станице поред којих пролазе возови остају увек у нашем власништву.

Ова станица има две обичне платформе и ништа на њој није нарочито осим табле с именом. Саме станичне зграде одавно нису функционално важне јер том пругом иду возови у којима се купују карте, па су њени шаттери ван употребе.

Претпоставља се да би Британска железница могла да прибегне компромисном решењу: да зграде и таблу с именом прода Американцима и у деловима их пошље у Калифорнију, а за путнике који ту улазе у воз да обезбеди настрежишницу на једној платформи, сличну аутобуској станици.

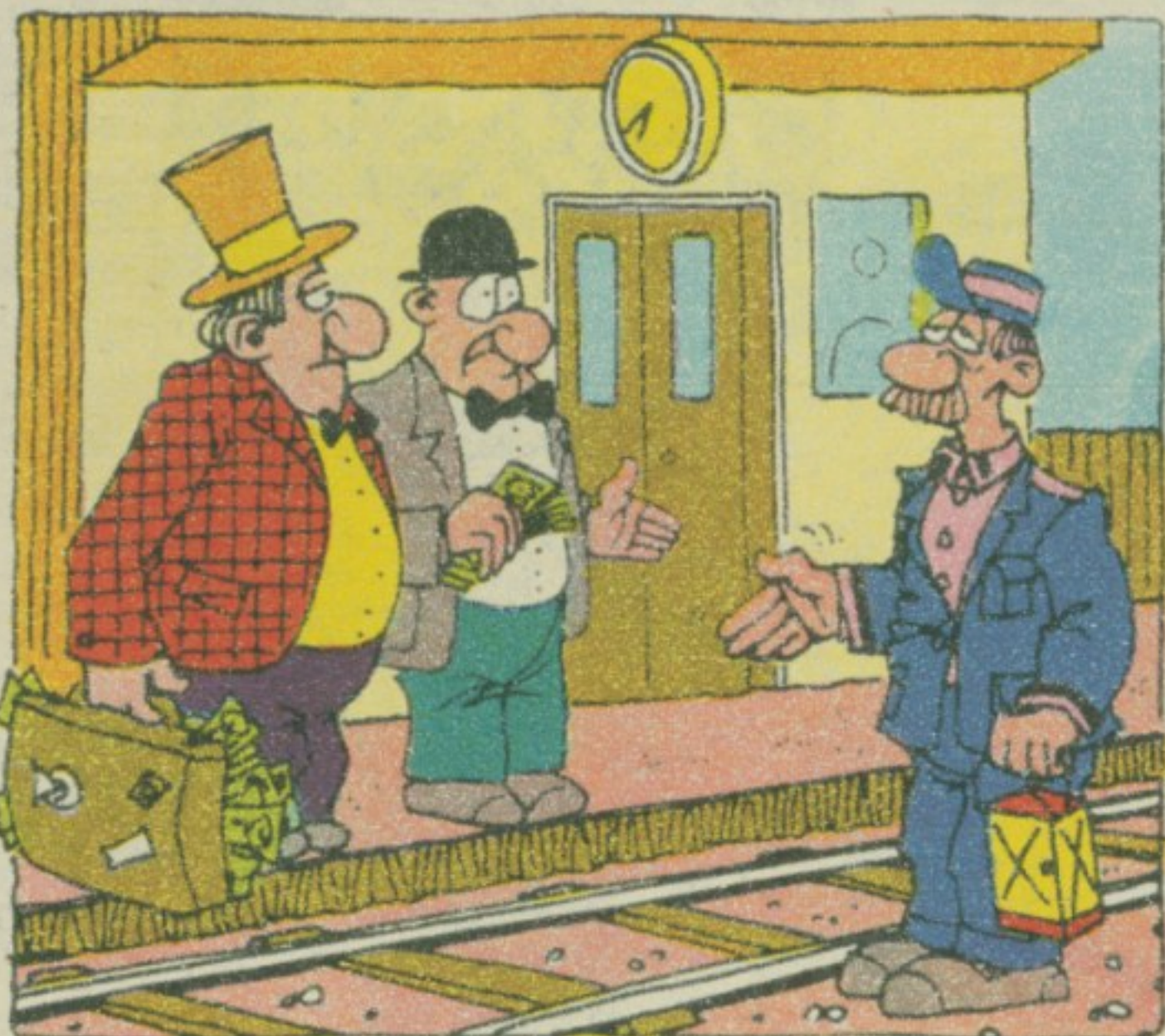
Управа Железнице није нимало изненађена америчком понудом. Један од њених функционера изјавио је недавно да је пре неколико година неки богати Американец упорно тражио да му продају велику и врло живу Викторија станицу, једну од највећих и најмодерније опремљених у Лондону!

Викторија, бар како сад стоје ствари, није

на продају, али је Британска железница у покрајини Дејк Дистрикт понудила три скретничарске куће, да прода или изда на дуже време.

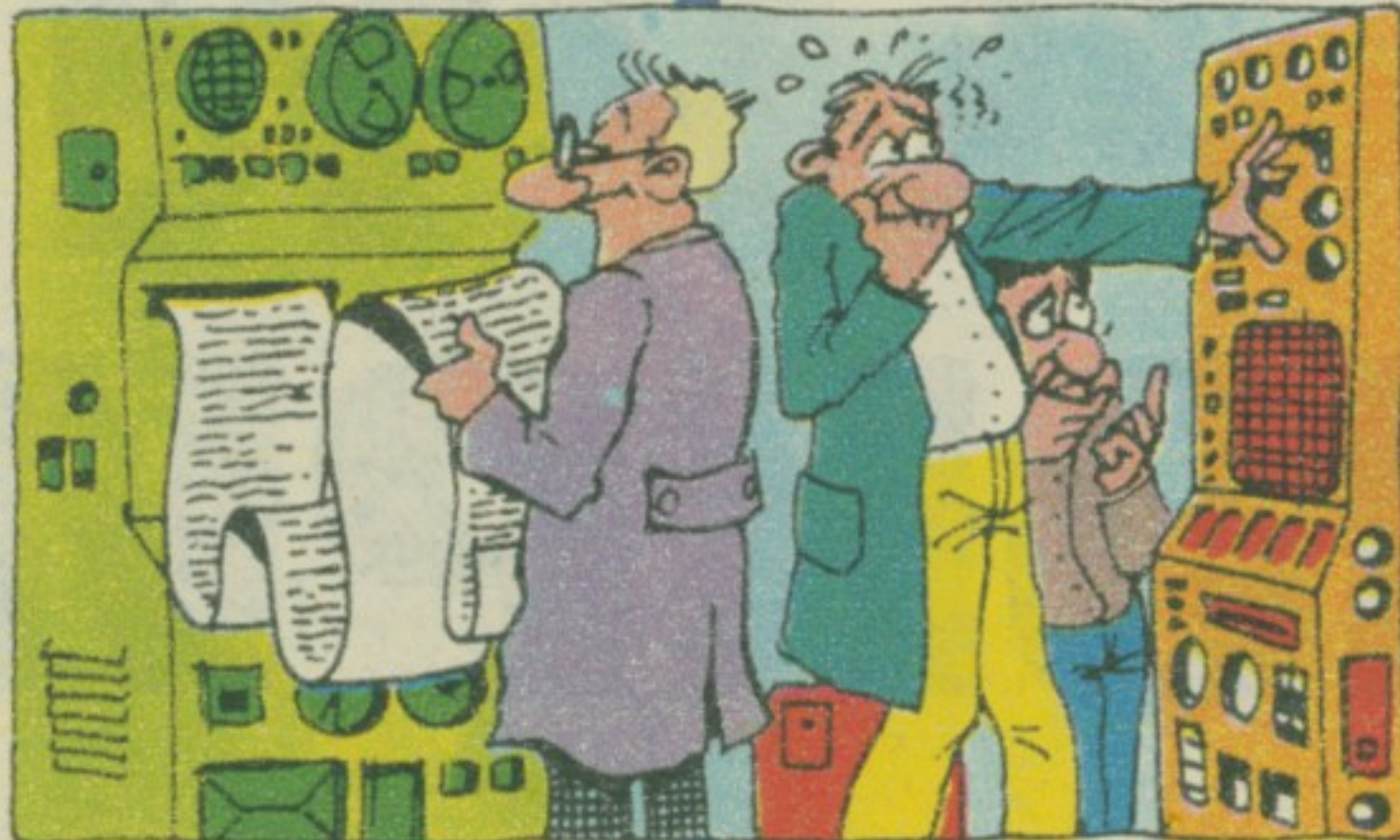
— Оно што нудимо су углавном оронуте зграде које се одавно не употребљавају и за чије одржавање немамо довољно новца.

Енглези се топло надају да ће Железница, која стално диже цене својим услугама, моћи доволно новца за одржавање великих и важних станица и да ће добри стари возови, упркос јакој финансијској кризи, и даље клопарати њиховом домовином која се дичи првом правом железничком линијом на свету.

ЧУВАЈТЕ СЕ КОМПЈУТЕРА

Међу болестима које се јављају као последица стресова нашег века —

века компјутера, ласера, реактивне технике — појавила се нова чије је име киберфобија. Тако су, наиме, амерички лекари назвали ново психичко обољење које се појављује код програмера и оператера електронских рачунских машина као и осталих људи ко-

ји су својим занимањем и службом тесно повезани с компјутерима.

Киберфобија значи „страх од компјутера“. Стручњаци сматрају да та фобија постаје све распрострањенија и да ће, рецимо, веома брзо потиснути — у статистичком смислу — тако често обољење као што је клаустрофобија, страх од затвореног простора.

— Стотине хиљада људи раде с компјутерима — каже доктор Сенфорд Вајнберг, сарадник једног од медицинских колеџа у Филаделфији — и многи од њих осећају сталну нервну напетост: близак контакт са електронским рачунским машинама изазива и подстиче код људи комплекс ниже вредности! Човеку је својствено да греша, компјутери сместа откривају те прешке и указују људима на њих, и то „нечовечно“ отворено и непристојно. Понекад се чак особама које раде на компјутерима чини да им се рачунар подсмева!

Према тврђењу америчких лекара од киберфобије је већ оболело око тридесет особа које раде с електронским рачунарима.

РОБОТ ПРОТИВ КОЦКЕ

Мађарска коцка будимпештанског професора Эрне Рубика преплављена је у протекле две године свет и отворила ново поглавље у историји игара. Више него било која друга играчка у историји, коцка се појавила као изазов људској домишљатости и памети. Пошто игре већ заузимају важно место у људском животу, свакако је боље да оне што више запошљавају наш ум. „Рубикова коцка је много више од играчке“, написао је познати месечник „Сајентифик американа“. „Она је генијална механичка иновација, разберија, учило, врело метафора, инспирација“.

Док се угледни часописи баве математичким, антрополошким, психолошким и другим димензијама феномена мађарске коцке, млади широм света одмеравају снаге настојећи да оборе „рекорд снова“ у слагању ове чудесне играчке — који, колико је познато, засад износи 25 секунди. Група професора и студената са Илиноиског универзитета, њих 14 укупно, недавно је понудила „коначно

решење“ мађарске коцке — робота „Рубика“.

Робот је доиста даровит. Његов компјутер-

Решење за петину секунде: робот „Рубик“.

ски „мозак“ решава проблем за невероватно кратко време — свега

ЗАКОН НА КАМЕНУ

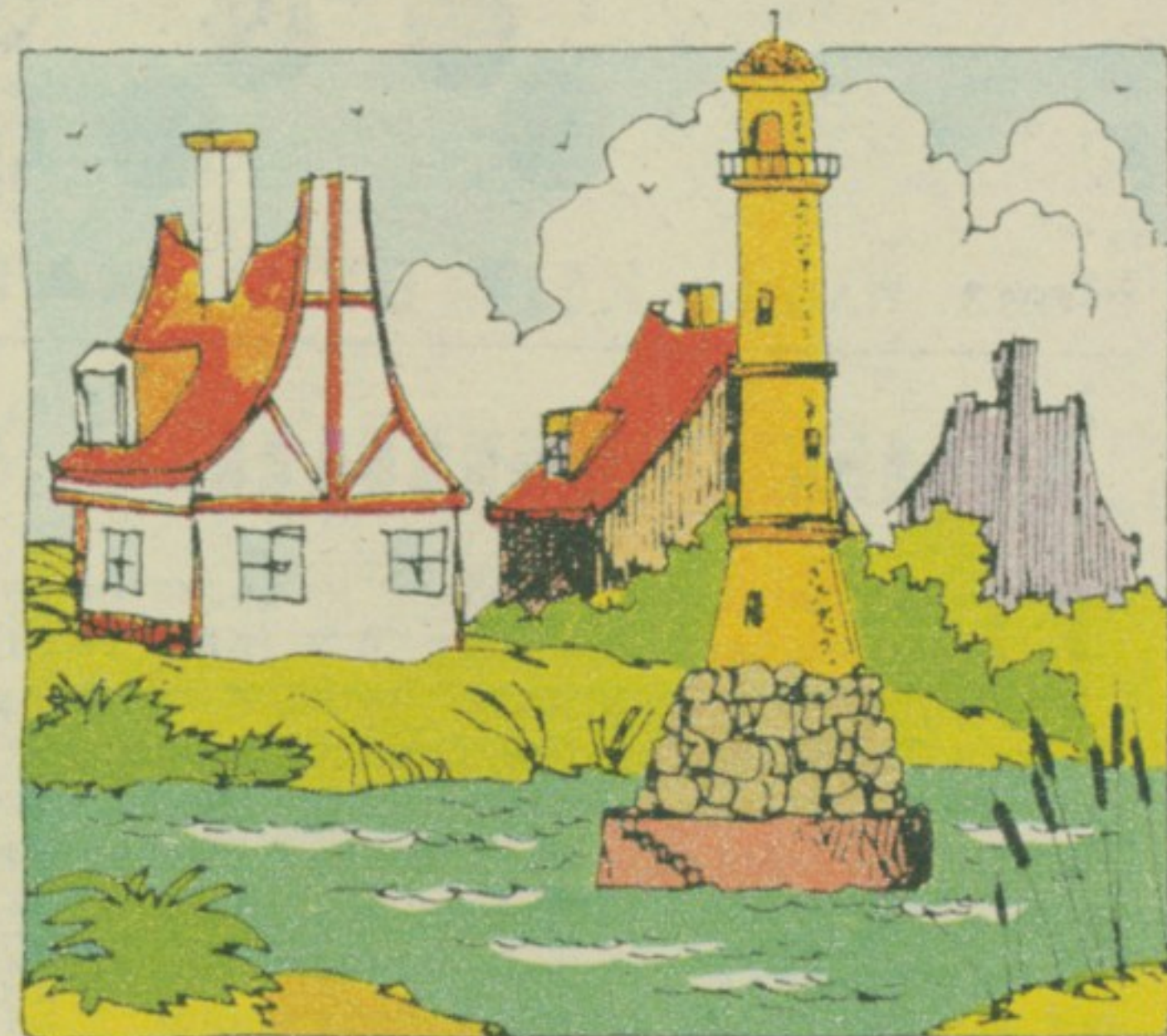
Бурманци могу да се похвале вероватно најстаријим законом о заштити природе. Законе који захтевају од грађана да штите природу издао је још краљ Алаунситху који је владао почетком 12. века. Бурманци су чак имали и неку врсту „Црвене књиге“ — под овим именом подразумева се попис животињских и биљних врста којима прети опасност да изумру — насталу стотинама година пре садашњих. То је камена стена постављена у градићу Сале са следећим натписом: „Ја, свемогући господар земље и бранилац вере наређујем да се казни сваки онај ко се усуди да нанесе зло дивљим животињама и птицама које живе у овом резервату“.

У Бурми данас постоји око двадесет резервата а у средишњем делу републике уређује се први национални парк.

СВЕТИОНИК БЕЗ МОРА

Град Морицбург у близини Дрездена изненади једним својим спомеником архитектуре све оне који у њега дођу први пут. То је... прави светионик подигнут на обали малог језера. Свако ће се запитати откуд светионик ту, стотинама километара далеко од обале Балтичког мора?

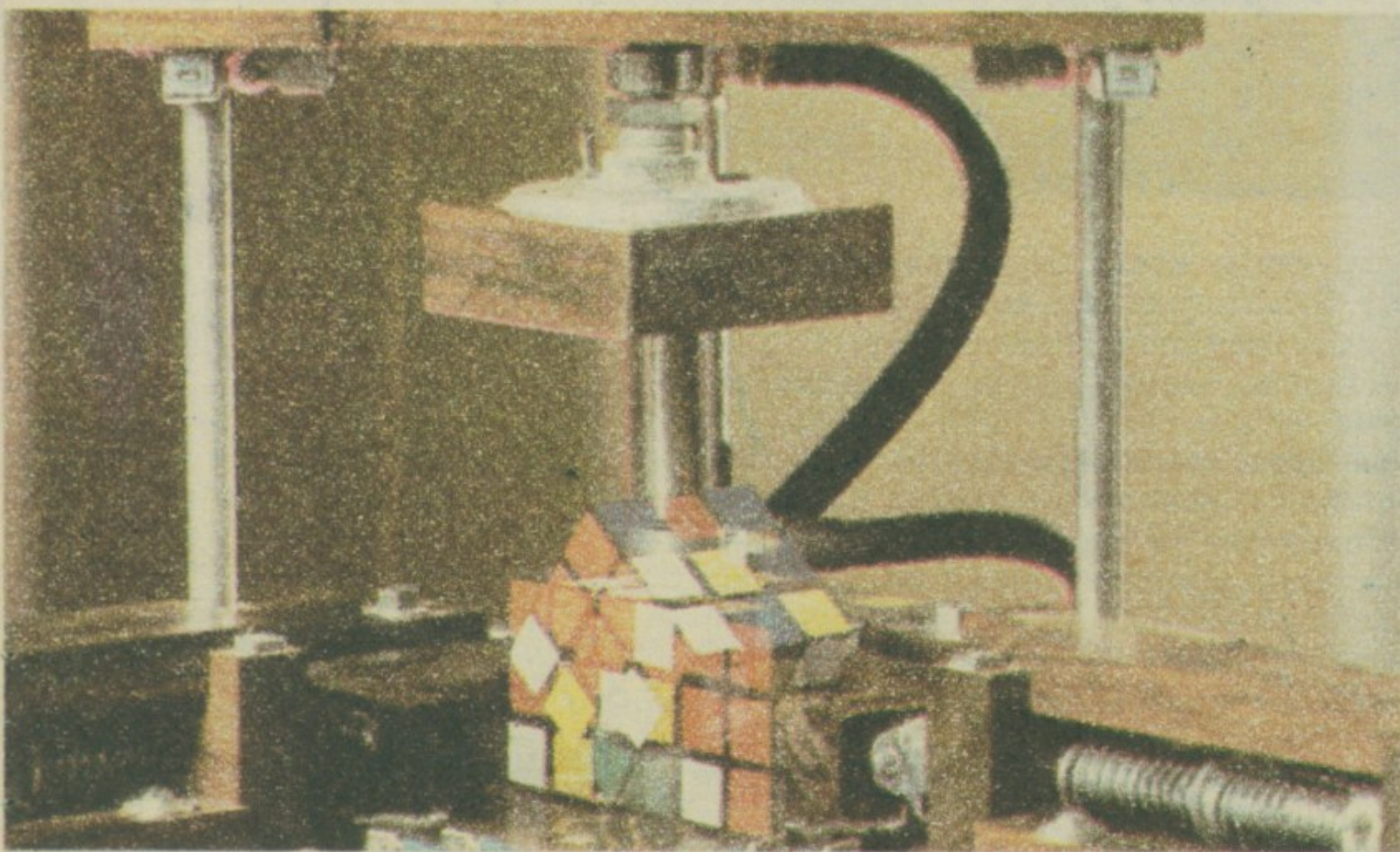
Изборни кнез који је владао Саксонијом крајем 18. века био је страствен морепловац. Додуше, само морепловац у души јер Саксонија нема излаз на море. Кнез је на чудан начин покушао да задовољи своју страст: наредио је својим подани-

цима да изграде праву флоту од умањених копија бродова познатих у то време.

Бродови саксонског кнеза имали су чак и посаде и у време празника на језеру су се одвијале праве поморске битке. Да би сва та и-

гарија изгледала што убедљивија, подигнут је и светионик којим се грађани Морицбурга и данас поносе. Јер, светионик на мору је обична ствар али усред континента вероватно нигде више на свету не постоји.

Просечно 98 покрета за решење: механизам робота у акцији.

две десетинке секунде. Али ни робот није свемоћан: спутан slabим рефлексима својих механичких делова, „Рубик“ мора да утроши пуних шест минута да би обавио све потребне потезе.

Да би робот решио проблем, студенти му дају податке о бојама које се појављују на странама поремећене коцке. Робот затим за час проналази решење проблема и даје упутство своме механизму да ступи у дејство. Две шипке у доњем делу машине okreћу коцку док се жељена страна

не појави одозго. Затим два пнеуматска „бата“ гурају коцку док се не нађе тачно испод „руке“. Ова се потом спушта, стварањем потпритиска везује се за горњу страну и окреће је колико је потребно. Одмах после тога она се подиже да би поступак могао да се настави.

Робот „Рубик“ направи у просеку 98 покрета да би сложио коцку. Млади „коцкомани“ праве мање покрета, али треба имати у виду да робот мора да начини три потеза да би праву страну окренуо увис, као и да је у стању да у

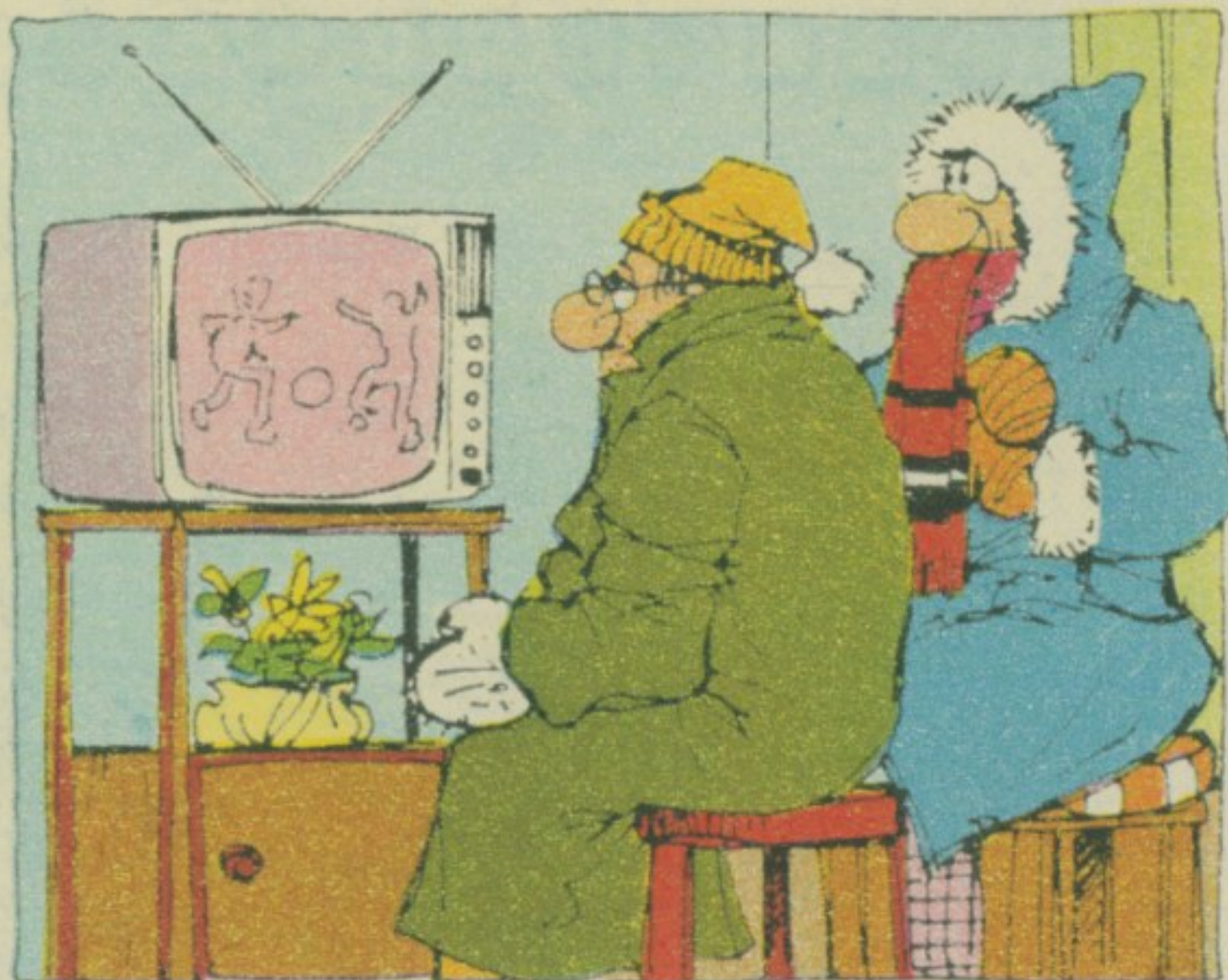
једном тренутку врти само једну страну.

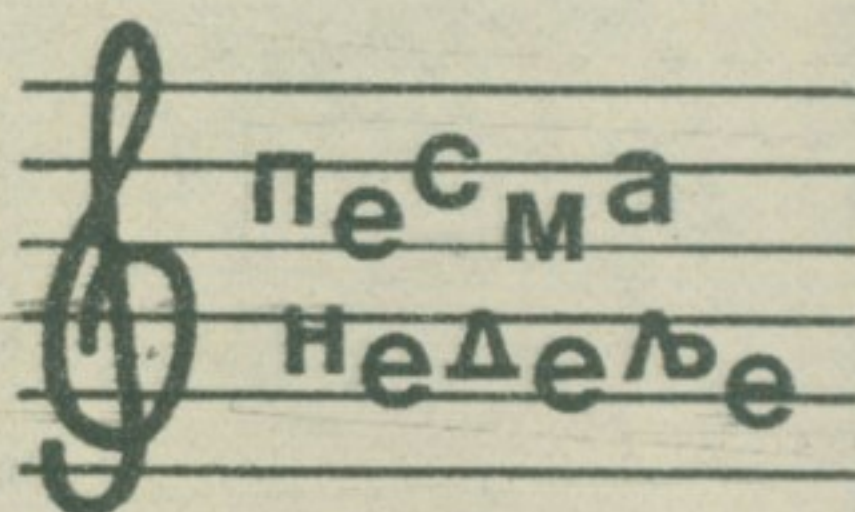
За градњу „Рубика“ утрошено је 400 долара (преко два милиона старих динара) и пет месеци рада. Само неколицина његових градитеља зна да сложи коцку — неки на основу самосталног вежбања, а други захваљујући књижицама о решавању коцке. Остали чланови групе са Илиноиског универзитета не показују жељу да науче слагање. Како каже један од њих: „Кад већ имамо робота, било би то чисто губљење времена!“

ЕНГЛЕЗИ И СТАБИЛИЗАЦИЈА

Цене које свуда у свету расту из дана у дан натерале су многе људе да штеде и тако везују крај с крајем. Али, у сваком злу има и нешто добро — тврди један сарадник енглеског часописа „Викенд“: економске тешкоће буде стваралачку машту. Као потврду за ово своје тврђење он наводи најновије проналаске до којих су дошли енглески грађани.

Када се паста у туби потроши, довољно је прећи преко тубе пеглом и изненадићете се колико тога унутра још има. Да би се уштедело на загревању станова, распарајте старе капуте и од њих направите вреће за спавање. У таквој врећи човек се неће смрзнути ни ноћу у постели а ни увече док седи пред телевизором. Женама се за викенд препоручује крпљење чарапа власима са сопствене главе јер су оне много јаче од конца! Исти лист високо оцењује проналазак једног пензионера: чајник са угнутим дном. Захваљујући тој ситној измени вода у њему прокључа за два минута брже.

Нова плоча КЕЈТ БУШ (KATE BUSH)

Двогодишње »САЊАРЕЊЕ«

Пуне две године требало је познатој енглеској певачици Кејт Буш (Kate Bush) да сними свој нови, четврти по реду албум „Сањарење“ („The Dreaming“). Подсетимо се да је њен претходни ЛП „Нинад заувек“ („Never For Ever“) објављен септембра 1980. и да од тада Кејт Буш није била у нижи интересовања музичне јавности. Међутим, чим је нова плоча стигла у продавнице у Енглеској, видело се да публика није заборавила ову сјајну певачицу која је претходних сезона стално била у врху и чије су плоче, као по правилу, постајале бестселери широм света.

— Нисам желела да журим са објављивањем нове плоче — прича Кејт Буш. — Хтела сам да на миру, пољано, спремам материјал, да свана песма буде, нолико је то могуће, савршена и без икакве грешке. Зато сам за снимање новог албума користила неколико различитих студија јер сам хтела да добијем друкчију атмосферу, друкчији звук. Сад над је албум готов и пуштен у продају, опет могу да размишљам о концертима које сам помало запустила. Али, на њих ће публика морати да причена: нелим да направим програм који ће се памтити...

Музична каријера певачице Кејт Буш почела је јануара 1978. када се на тржишту појавио њен први сингл „Орнански висови“. За само неколико недеља песма је постала интернационални хит и Кејт Буш лансирала у орбиту најпопуларнијих певачица. Следећи синглови и албуми само су учврстили њену позицију на врху: песме „Дисање“, „Бабушна“, „Војнички сањари“, „Човек са дететом у његовим очима“, „Седела сам у твојем крилу“ и „Сањарење“ донеле су јој светску славу и признања критичара.

Увек друкчија, нова, пуна оригиналних идеја, Кејт Буш готово да нема праву конкуренцију међу светским певачицама. О томе говоре и тирани њених плоча, и пласман на топ-листама широм света, и сјајне критике — па је баш зато свани нови албум Кејт Буш прави догађај у рокерском свету. Двогодишња пауза окончана је једним изузетним сањарењем на радост многобројних обожавалаца и поштовалаца Кејт Буш која мора да је срећна због овановог тријумфалног „наибена“ у стилу највећих суперзвезда...

САЊАРЕЊЕ (DREAMING)

Музика и текст: Кејт Буш

»Bang« goes another Kanga
on the bonnet of the van
(See the light ram through gaps in
the land)
Many an Aborigine's mistaken for
a tree
Til you near him on the motorway
The tree begin to breathe
(See the light ram through the gaps
in the land)
Coming in with the golden light in
the morning
Coming in with the golden light is
the New Man
Coming in with the golden light is
my dented van

Dreamtime

The civilised keep alive the
territorial war
(See the light ram through the
gaps in the land)
Erase the race that claim the place
And say we dig for Ore
Or dangle Devils in a bottle
And push them from the Pull Of
The Bush
(See the light ram through the gaps
in the land)
You find them in the road
(See the light bounce off the rocks
to the sand)

In the road
Coming in with the golden light in
the morning
Coming in with the golden light
with no warning
Coming in with the golden light
we bring in the rigging
Dig, dig away

Dreamtime

M-M-Many an Aborigine's
mistaken for a tree
(See the light through the gaps in
the land)
You near him on the motorway,
the tree begin to breathe
Erase the race that claim the place
and say we dig for Ore
(See the light ram through the gaps
in the land)
Dangle Devils in a bottle and push
them from the Pull Of The Bush
(See the sun set in the hand of the
man)

»Bang« goes another Kanga on the
bonnet of the van
You find them in the road
In the road

ШКОЛА ГИТАРЕ

1. Акорди — 2. Теорија
3. Мелодије 180 динара.
Плаћате поштару
Виши курс — 120 динара
Васиљевић Милун
пост ресторант,
11001 Београд

БЕРЗА ПЛОЧА БЕРЗА ПЛОЧА

Мењам велики број ЛП плоча (око 70) следећих извођача: Здравко Чолић, Бијело дугме, Полис, Свит, Лед Цебелин, Ватсени пољубац, Битлс, Рани Мраз, Ролингстонс, Блонди, Дорс, Дип парпл, Рибља чорба, Лифт Гарет, Цон Траволта, Оливија Њутн Цон, Генерација 5, Сребрна крила, Блек Сабат, Прљаво казалиште, Статус Кво, АВВА, Тајгерс оф Пен Тенг, Атомско склониште, Тин Лизи, Филм, Стиф Лилт Фингерс, Вајтснјек, Идоли, Реинбоу, Гилан, Метак, Хаустор, Ајрон Мејден, Моторхед, АС/ДС, Герлскул, Цими Смит, Поморанца, Бони М и око 40 синглова за плоче диско ритма и новог таласа.

Саша Ђорџић
Др Зоре Илић —
Обрадовић 6
11030 Београд

Продајем следеће плоче: »Long Live Rock'n'rol« и »On Stage« групе Реинбоу, »Burn« и »The Best Of« групе Дип парпл, »Параноид« и »Nven And Hell« групе Блек Сабат, »Serepin IV« и »In Through The Out Door« групе Лед Цебелин, »Conguest« групе Јураја Хип, »Just Supposin« групе Статус кво, »Највећи хитови« групе Квин, »Future Shock« Јан Гилана, »The Best Of« Цимија Хендрикса, »Уприсинг« Боба Марлија, »Rock'n'roll Music« Битлса, »Bandido« групе Ла Бјонда, »Fair Waring« групе Ван Халена, »Killers« групе Ајрона Медена, »Ace Spades« Моторхед, »Највећи хитови« групе Сантана, »Шта би дао да си на мом мјесту«

Бијело дугме и још неколико коктел плоча разних извођача. Плоче су све од реда потпуно нове. Цена по договору.

Бећир Хускић
9. маја 8
74220 Модрича

Продајем следеће ЛП плоче: »Вајта 3« Сеида Мемића Вајте, ЛП плоче Елвиса Костела и »Буди увијек близу« Нових фосила. Цена 100 динара. Продајем и доста сингл плоча.

Зоран Савић
Скојевска 12
75000 Тузла

Продајем одлично очуване ЛП плоче: »Voices-voies« групе АВВА, »Најновији хитови« групе Смоки, »Friday Night In San Francisco« Ал Димијеле, Пако Де Лусије и Цона Мек Лафлина, »13« групе

Дорс, »24 Carat Gold« групе Дип Парпл, »Тело« Лабораторије звука, »Хир, хир, хир« Јосипа Лисаца, »Flash Gordon« групе Квин, ЛП групе Сребрна крила, »Играмо се« Љупке Димитровске, »Ко ме то однекуд дозива« Неде Украден, »Дођите на чај« групе Код, као и више сингл плоча. Цена ЛП плоча је 120 динара а у обзир долази и замена.

Синиша Илић
Моше Пијаде 16 а
43300 Копривница

Продајем велики број ЛП и сингл плоча по повољним ценама. Плаћање поузећем, обавезно послати марку за списак.

Љубиша Радишић
Сарајевска 1
74330 Лукавац
тел. 075-577-335

МУЗИЧКА ПОШТА

Драга редакцијо,
Јављам вам се први пут са једним питањем везаним за немачку групу „Трио“ чију песму „Да, да, да...“ јако волим. Интересује ме да ли се у продаји налази касета ове групе?

Лајла Марчић
Сарајево

У нашим продавницама плоча, на жалост, не може се наћи ни плоча ни касета немачке групе „Трио“. Ниједна наша дискографска кућа није објавила ништа од групе Трио.

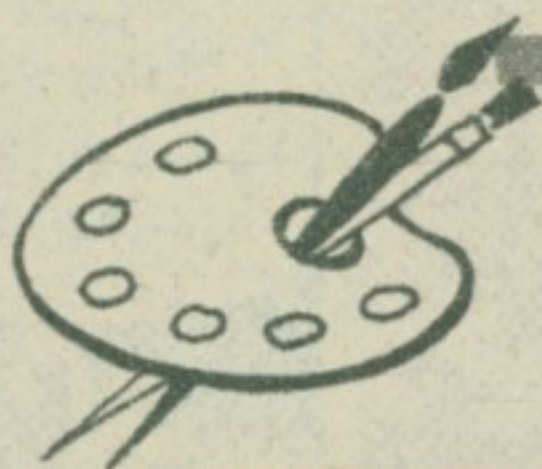
Драга редакцијо,
У нашем граду многе грамофонске плоче се не могу наћи у продавницама. Ово се нарочито односи на лиценца издања. Зато бих вас замолио да ми пошаљете адресе дискографских кућа „Југотон“ и ПГП РТБ да бих преко њих наручио неке плоче за које сам веома заинтересован.

Валентино Лауцоски
Прилеп

Адреса дискографске куће ПГП РТБ је Македонска 24, 11000 Београд, а „Југотона“ Дубрава ББ, 41000 Загреб.

РОКЕР СА СУПРУГОМ

Када се после једног пријема у Паризу Род Стјуарт појавио са супругом (у најсвечанијој гардероби, много елегантнији него на концертима), фото-репортери нису онлевали да оеновече овај фамилијарни тренутак. Тако је и публина коначно могла да се увери да и рокери умеју да буду „шин“ о чему сведочи фотос на коме видимо Рода Стјуарта и његову супругу Алану.

ЖИВИ ГАЛЕРИЈА

Драга реданцијо,

Зовем се Јелеч Един и имам 17 година. Већ неколико пута сам вам слао своје радове али их нисте објавили. У нади да ћу овога пута имати више среће, шаљем вам цртеж групе Тендерин Дрим.

Јелеч Един
Загорска 4
71000 Сарајево

Поштована реданцијо,
Јављам вам се први пут као нарисураниста аматер и шаљем вам три цртежа са надом да ћете их објавити. Нацртао сам Јана Дјурија, Џимија Хендринса и Мина Цегера.

Ахила Сзалаи
Владимира
Мајановског 29
24000 Суботица

Енди Гиб

Грејс Џонс

Полис

Аутор: ВЕСНА МИШОН,
Јурија Гагарина 111
11070 Нови Београд

Ним Вајлд

Аутор: Зоран Јовановић,
Војводе Мишића 15/73
16000 Лесновац

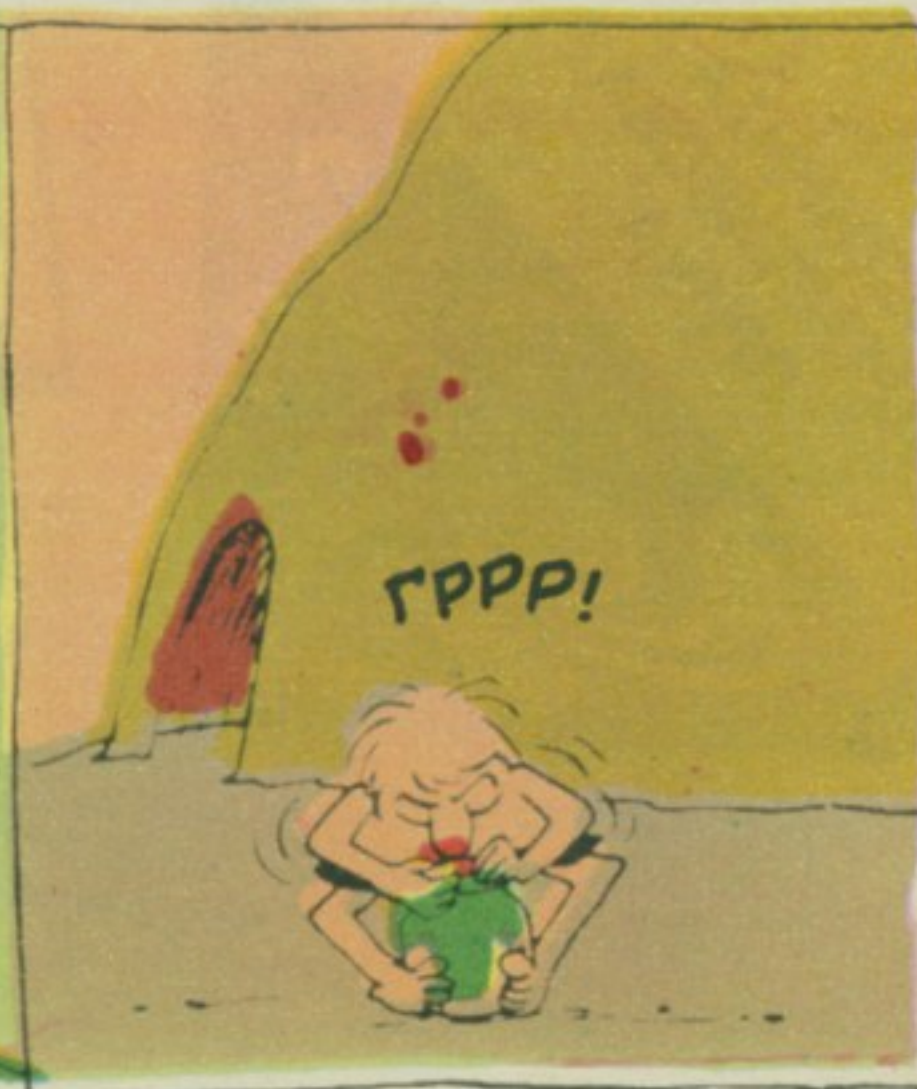
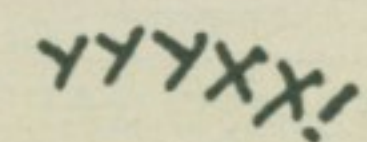
БИМ И БУМ

ШРАФКО

ПЕРИНАРЬ

СВАКОГ МЕСЕЦА 10 + 990 НАГРАДА
ЗА ЧЛАНОВЕ PEZ КЛУБА

Найраде у новембру су:

10 суїєрнаїрада — PEZ забавне иїре
990 PEZ фїїурица — медведиї коала

Најрађене бројеве PEZ чланских караџа објавићемо у Забавнику 26. новембра.

ПОСТАНИ И ТИ ЧЛАН РЕЗ КЛУБА!

Пошаљи 5 омота PEZ бомбона
и попуњен куџон на адресу:

РЕЗ КЛУБ, 61110 ЛЪУБЛЯНА, ѓ. ѓ. 38

Купон испуни (штампаним словима) исеци и налепи на дописницу

[illegible]

Презиме и име _____

[illegible]

Улица и кућни број

[illegible]

ИСТИНТА
ДЕТЕКТИВСКА
ПРИЧА

АУТОСТОПЕР

ДОК ЈЕ МИЛИЦИОНЕР ПЕТКО ЋИРИЋ ПАЖЉИВО ЗАГЛЕДАО
УНУТРАШЊОСТ БЕЛОГ ТАУНУСА, ДУГОКОСИ АУТОСТОПЕР ЈЕ
ЧВРСТО СТИСКАО ОГРОМАН РАНАЦ НА КОЛЕНИМА.

Тек што је сео за волан, вођу патроле Петко Ћирић, почео је да облива зној. Дан је био тежак, спаран. Жива у термометру попела се до 34. поделка: унутра, у аутомобилу, било је неколико степени више.

— Штета што нисмо добили ноћну смену — уздахнуо је.

— Штета... — сложио се његов млађи колега Богдан Јовић. Он је, додуше, волео лето али ни њему није пријао овај врели дан.

— Мораћемо добро да отворимо очи — наставио је Петко после дужег ћутања. — Извештаји који пристижу последњих дана говоре о учесталом шверцу најразличитије робе. Шефови кажу да морамо својски да се потрудимо а то, судећи по овим хиљадама аутомобила, неће бити једноставно.

Да Петко нимало не претерује то је и новајлији Богдану било јасно: у све четири траке новог ауто-пута јурила су возила свих врста и боја. Наравно, међу возачима са страним регистрацијама било је доста и наших људи на привременом раду у иностранству. Неки од њих долазак у земљу користе за шверц.

Важно је стићи

— Да кренемо са провером на првом паркингу — предложио је Петко. Знао је да се ту, због чега, зауставља доста возила.

Као што је и претпостављао, паркинг је био препун. Гомиле деце јуриле су између усијаних аутомобила а за воду се чекало у реду. Петко се паркирао иза црвеног комбија немачке регистрације. Поред њега, на спрженој трави, многочлана породица из Турске управо је завршавала ручак. Са њих је Петков поглед склизнуо на бели таунус такође немачке регистрације, паркиран одмах поред комбија. Његов возач као да се тргао угледавши милиционера. Мада се очигледно припремао да сипа кафу, одједном се предомислио, вратио термос у торбу и сео за волан.

— Овде изгледа нису чиста посла — добацио је Петко Богдану и пришао таунусу.

— Ваше исправе, молим — затражио је.

— Али, друже, овде на паркингу нисам могао да направим никакав прекршај. Уосталом, и жури ми се. Једва чекам да стигнем кући и поштено се испавам: од Немачке доведе скоро да нисам стао.

— Утолико пре не треба да журите — закључио је Петко. — Најважније је да стигнете тамо где сте пошли, па је зато боље да се одморите него да заспите за воланом.

Разговарајући са возачем Петко је пажљиво загледао унутра-

шњост аутомобила. На седишту до возачевог седео је дугокоси младић у избледелим фармеркама држећи на коленима огроман ранац. Позади се налазила гомила кеса, пакета и торби.

Претрес у гаражи

Милоје Радић, како је у исправама стајало да се возач белог таунуса зове, рекао је да већ четири године ради у СР Немачкој. Код куће дуго није био и због тога носи толико ствари: на неке од њих је уредно платио царину. То је било тачно, па ипак, Петко никако није могао да се ослободи сумње да човек пред њим нема баш чисту савест. Био

је сувише нервозан, инсистирао да што пре крене и сваки час пружао руку да узме документа која су још била у милиционарским рукама.

— Заиста не разумем због чега ме задржавате — љутио се. — Ауто је исправан, документа у реду, а то што имам...

— Мораћете да пођете са нама — пресекао га је Петко.

— Али зашто, побогоу, шта сам урадио?

— Нисам ни рекао да сте нешто урадили — исправио га је милиционер — ради се једноставно о провери.

Схвативши да не вреди да се више буни Милоје Радић је кренуо за колима у којима су се налазили милиционери. Његов

сапутник све време није ни реч изустиио. Једино је чврсто држао ранац на коленима.

Пола часа касније оба аутомобила су се нашла у гаражи Станице.

— Извадите све ствари напоље — затражио је Петко.

Убрзо се поред аутомобила нашла хрпа ствари коју је требало пажљиво прегледати. Ранац плевског аутоопера стајао је по страни. Петко је одлучио да најпре прегледа кофере. Међутим, у њима, осим одеће и неких ситница није ништа нашао. Затим је прешао на торбе. Ни ту није било ништа нарочито.

Петко се не предаје

Све време претреса Милоје Радић је грозничаво пратио сваки Петков поглед. То је милиционара учврстило у уверењу да га интуиција није преварила. Прегледавши торбе почео је да отвара пакете. У њима се углавном налазила техничка роба.

— А шта је у овој великој кутији? — упитао је Радић.

— То је колор телевизор — одговорио је. — Унет је у царинску декларацију а она је код вас.

Следећа ствар коју је Петко узео у руке било је велико, уредно сложено ћебе. За тренутак, учинило му се прилично тешко, па га је спустио на кутију са телевизором. Возач таунуса као да је одахнуо. Даљи претрес га није интересовао, бар тако се Петку учинило. Сличан утисак имао је и Богдан. Упркос томе, наставили су посао. Један час касније готово да су били на ивици признања да су се преварили.

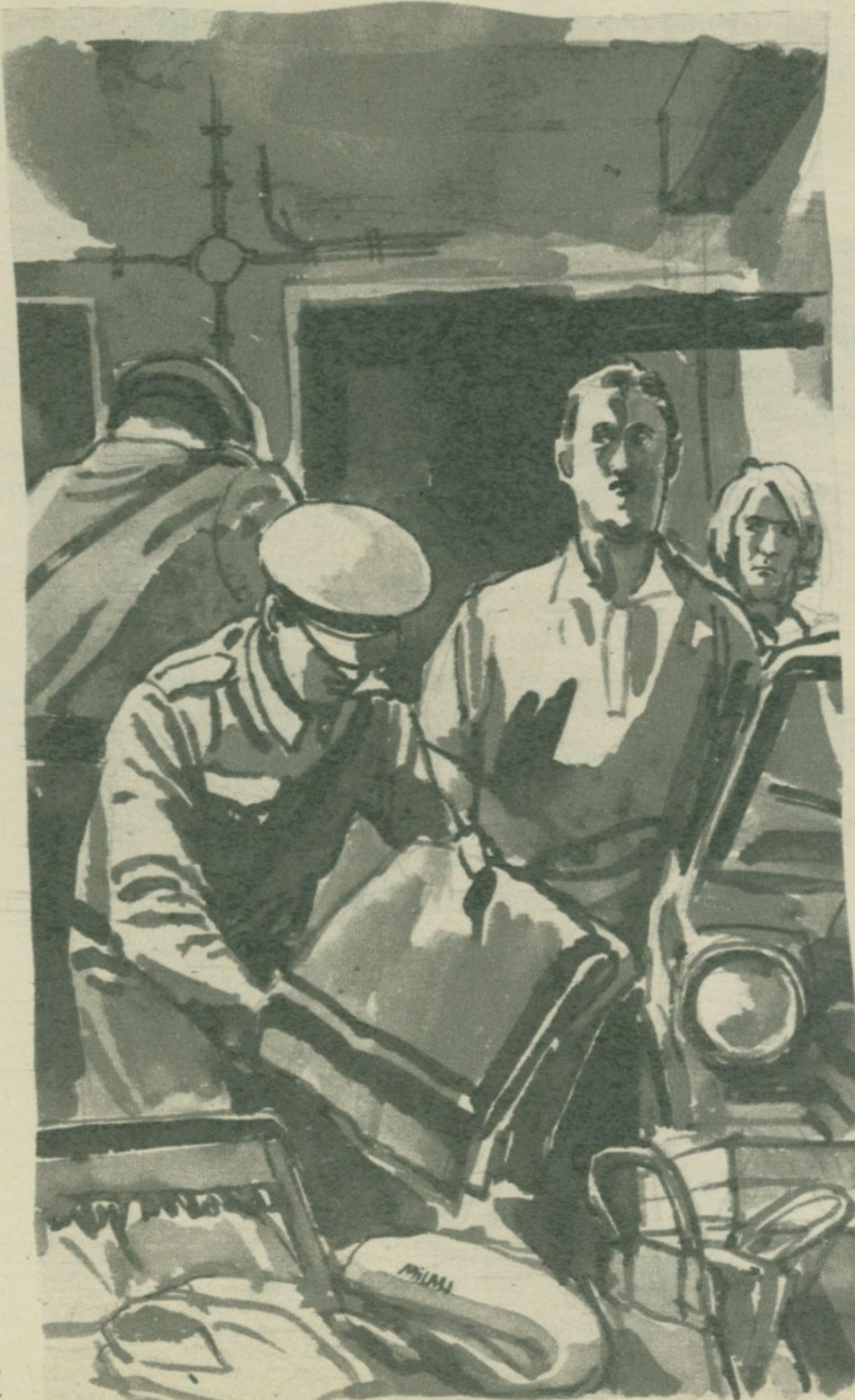
Милоје Радић је ликовео.

— Па лепо сам вам рекао да сам уредно платио царину. Сада ћу изгубити још два сата док све ове ствари вратим у кола а жури ми се...

— Пре него што почнете да их враћате, прегледаћемо их још једном — одлучио је одједном Петко. Сат и по касније показало се да је Милоје Радић међу својим стварима сакрио десетак врећица пуних златног прстења и ланчића и стотинак ручних сатова.

...

Шта мислите где је возач таунуса сакрио шверцовану робу: у ранцу, телевизору или ћебету? Јесте ли погодили, проверите у решењу на страницама „Мале поште“.

НАЛЕПИТЕ
ДИКАНА
НА КАРТОН
И
ИЗРЕЖИТЕ

ОБУЦИТЕ ДИКАНА

У ОДЕКУ
ДАЛЕКЕ
БУДУЋНОСТИ

ВАКУИНА
ПРОТИВ
КОСМИЧКИХ
БОЛЕСТИ

ПОЈАС ЗА
ЗАШТИТУ
ЧОВЕКОВЕ
СРЕДИНЕ

ЧАСОВНИК
КОЈИ У БИЛО
КОМ ДЕЛУ
СВЕМИРА
ПОКАЗУЈЕ
ТАЧНО
ВРЕМЕ
ЗА РУЧАК

ЗА
ИЗЛАЗАК У
БЕЗВАЗДУШНИ
ПРОСТОР

ДИПЛОМАТСКО
РАДНО ОДЕЛО
ЗА МИСИЈУ НА
ВЕНЕРИ

УГРАЂЕНИ
БИРАЧ СНОВА
(4 КАНАЛА)

ШЛЕМ
ЗА
СВЕМИРСКО
ОДЕЛО

ДОКТОРСКА
КАПА

ПИЏАМА ПРОТИВ УДАРАЦА
ПРИЛИКОМ СПАВАЊА У
БЕСТЕЖИНСКОМ СТАЊУ
(ПОГОДНА И ЗА ОНЕ КОЈИ
ПАДАЈУ ИЗ КРЕВЕТА)

ГАЛА ОДЕКА
ДОКТОРА
МАРСОВСКОГ
УНИВЕРЗИТЕТА

НИЈЕ ШТО
МИ ЈЕ РОЂАК,
АЛИ ПРИЗНАЈТЕ
ДА МУ СВЕ
ЛЕПО СТО-
ЈИ !

Желим да опишем најчуднији случај који ми је, могу слободно да кажем, из основа променио живот. Био је то Маро, осамнаестогодишњи црнац светлих очију. Понуђено ми је пола милиона долара да га пронађем и наведем да пристане да га транспортује у будућност. Иако је за собом имао прилично богату историју ситних прекршаја, једино је он могао да обави одређен задатак у 2.752 године.

После вишедневног распитивања међу уличним беспосличарима сумњивих предграђа, угледао сам га, или, боље речено, он је знао да сам стигао. Јер, Маро је мирисао боје, видео звуке, а слушао мирисе: поседовао је вишечулну моћ спознаје света око себе. После неколико речи једним вештим захватом ме је оборио на земљу.

— Немој — завапио сам — ја сам ти пријатељ...

— Ђавола! Бојиш ме се, не свиђам ти се и миришеш на лаж!

Опет ме је греснуо. Последњом снагом извадио сам визит-карту и пружио му је. Зграбио је и побегао. Викао сам да се врати, али узалуд.

Следећих неколико дана седео сам у свом стану и непрестано мислио на Мароове љубичасте очи, још упечатљивије због тамног тена, и његов дрзак осмех. Да ли ће доћи? Претходни случајеви нису питали много о времену, месту или послу који треба да обаве. Али, Маро, ма колико разуздан, показивао је невероватну проницљивост. Хоће ли и он прихватити замену садашњег живота удруштву које га је сматрало неподесним, грешним и неприлагођеним, за други опстанак у коме ће због својих особина бити прихваћен и изузетно користан?

Треће ноћи зачуо сам купкање на прозорском окну. Отворио сам прозор:

— Уђи, Маро — рекох што сам сталоженије могао.

Ушао је.

— Све смрди на лаж — рекао је сада чистим енглеским без употребе уличног црначког жаргона. — Зар не схватате да, рецимо, знам да вам је на уму да извадите неко оружје из писаћег стола... за сваки случај у циљу самоодбране?

Признао сам да је тако. Тада се Маро опустио у фотељи и дубоко удахнуо ваздух:

— Хвала! Знате, увек кад ме неко лаже осећам бол у утроби — рекао је. — То је оно на шта морам да се навикнем, каже Ландмер. Јер се људи стално претварају. Кад научим да живим с тим, онда ћу бити нормалан. Међутим, тај психијатар је исти као и сви остали. Иако он мисли да ми помаже, понекад ми дође да га задавим, јер и он се претвара да ми верује, а не зна да га читам као отворену књигу. Уједно, његов кауч смрди на приче хиљада људи, а зелена боја одзвања тако гласно да једва чујем сопствени глас... Дакле, шта хоћете од мене?

Одлучио сам да будем отворен. — Потребан си будућности, баш такав какав си. Ако би те тај доктор променио, не би им користио.

— Будућности? — светле очи су се широм отвориле.

— Да, баш тако. Не могу ти много рећи, осим да постоји једна агенција која из будућности преко мене ради на изналажењу необичне деце рођене у времену које

не разуме и не цени њихове таленте. Деца попут тебе су изолована, презрена, чак можда и уништена друштвом свог доба. Е, видиш, неки од њих се шаљу да живе у времену коме су потребни.

— А ви? Зашто ви то радите? — упитао је корачајући по соби.

— Ако пристанеш, добијам пола милиона долара — одвратио сам јер њега нисам могао да лажем.

Њушио је ваздух и нервозно шеткао све док није промрмљао:

— Има ту још неки разлог.

— Нема, веруј ми, Маро.

Није ми поверовао, одмахивао је главом. Најзад ме је упитао:

— Како сте почели са овим послом?

Да бих га смирио и убедио да гајим поверење према њему, испричао сам му како сам по завршетку студија права на Харварду одбио да се придружим очевој успешној адвокатској фирми због чега ме је избацио из куће и разбацитио.

— Међутим, имао сам среће — наставио сам. — Постао сам преко ноћи познат због случаја потпуно непокретног младића окривљеног за крађу накита из неколико најпознатијих и најбоље обезбеђених драгуљарница у Њујорку. Цео накит нађен је код њега. Подигнута је оптужница, иако нико није могао да објасни начин изведених крађа. Бранио сам га и одбранио. Тада нисам знао да је у ствари крив. ОНИ су схватили како су крађе изведене и желели су да га одведу у СВОЈЕ време. Рођен парализован од врата надоле, дечак је поседовао телекинетичке способности: помоћу мисли могао је да помера и манипулише стварима. Ето, тада су послали једног човека код мене. Био је исто адвокат. Прво сам сумњао у веродостојност целог посла, али ускоро сам се уверио у супротно. Одузети дечак није могао да сачека да оде у свет у коме ће бити користан. Завршио сам за њих девет сличних случајева током последњих пет година. И то је све што знам.

— И сви су отишли не знајући где?

— Да. То је једини услов и једини начин да се све легално спроведе у дело. Мораш им веровати.

— Не, ту грешите. Ја морам вама да верујем, јер ја стављам свој живот у ваше руке. Реците ми, да ли бисте ви ставили свој у моје руке?

Мораво сам да му дам негативан одговор:

— Искрено говорећи, ти ми личиш на дивљу животињу. Како бих могао да ти укажем такво поверење?

— Изгледа да ће требати времена да свој живот ставим вама на располагање.

— Колико времена?

— Ви, изгледа, не схватате. То зависи од вас. Све док не budete били спремни да ми верујете.

Дуго сам размишљао и закључио да је имао право. Он је био спреман. Ја сам тај који треба да се променим. Он ће ми веровати када ја будем био способан њему да верујем. Правично, са његове тачке гледишта.

— Али, Маро — покушао сам да објасним — ја једноставно нисам човек који верује другима. Престао сам да идем на исповест још као дечак, јер сам био убеђен да свештеник обавештава мог оца о свему што му кажем. Ниси само ти у питању, већ сви. Када се неки колега или судија очешу о мене, ја одмах проверавам да ли ми је новчаник у џепу. Шта мо-

ПИТАЊЕ ПОВЕРЕН

Као што неки
штрајају
за сџаринама
обилазећи
анџикварнице
широм свеџа,
иако ја
ошкривам
необичну децу.
Пошто сам
по професији
адвокат,
све што чиним
у складу је
са
законским
прописима.

гу... Зато се ваљда нисам ни оженио. Пре двадесет година, на недељу дана пре венчања, девојка је раскинула веридбу јер сам покушао да откријем да ли се виђа и са другим младићима. Не из љубоморе, већ због неповерења.

Маро је мирно стајао дуго ме посматрајући својим продорним бледим очима.

— Па, господине Денис — најзад је рекао — изгледа да је дошло време да и ви једном у животу неком поверујете. А пошто сам ја вама потребан, а не ви мени, покушајте да та особа будем баш ја. Уједно, сигуран сам да ту нису само паре у питању.

Окретуо се и отишао. Свитало је. Остао сам изнурен његовим присуством. „Мораш му указати поверење“, мрмљао сам, „мораш да ставиш свој живот у његове руке...“

Као први корак ка том циљу, одлучио сам да што више сазнам о Мароу. Споменуо је три имена током нашег разговора: др Ландмера, велечасног Тајлера, који га је одгајио, и девојку Делију.

Почео сам од психијатра:

— Веома интелигентан дечко који пати од маније да га сви лажу — причао је лекар. — Емоционално нестабилан са дубоком укореном мржњом према људском роду, што је и разумљиво с обзиром на чињеницу да га је свештеник нашао у кугији баченој на гомили ђубрета, око које су се сакупљали пацови... О томе му је испричао кад је мој пацијент имао девет година! Ипак, лечење показује резултате, и убеђен сам да ће младић постати нормалан и друштвено прихватљив.

Велечасни Тајлер је уздихао:

— Увек је био емотиван дете и увек чинио супротно од оног што сам му саветовао... Једном, да га нисам спречио, зарио би нож у дечка са којим се потукао.

— Можда је покушао само да га заплаши знајући да ћете га ви спречити?

— Ха! Не знате ви Мароа! Жесток, немогућ... без вере и страха од бога. Али, у последње време се доста поправио. Осећам да се окреће вери. Надам се најбољем.

Делија Браун ме је сумњичаво посматрала. Објаснио сам да нисам полицајац и шта желим, па ме најзад пустила да уђем у стан.

— Маро је најмирнији и најнежнији човек кога сам икада упознала. Толико је добар и лаковеран да свако може да га превари. Њему је потребан неко да га води кроз живот, иначе ће да пропадне.

Опис никако није одговарао Мароу каквог сам познавао. У ствари, ниједна слика није у потпуности одговарала мом мишљењу о њему.

Слушајући Делију и посматрајући наше обресе у огледалу на зиду, одједном сам схватио Маро-

BA

ФАНТАСТИЧНА

ПРИЧА

danijel kejs

Мароа. Ако се сад повучем, нећу више никад никоме веровати.

Без речи сам отишао до писаћег стола, извадио револвер, проверио да ли је напуњен и казао мирним гласом:

— Ја имам поверења у тебе, Маро. Теби је потребан доказ, као и мени. Хајде да обојица видимо да ли сам способан да га дам... Ако будем смогао снаге да повучем обарач... бројаћу до три. Хоћу да верујем да ћеш ме ти зауставити пре него што се убијем.

— Стварно ћете то учинити — насмешио се. — Можда вас нећу спречити? Можда сам сувише спор...

— Један.

— Ви сте будала, господине Денис! Није вредно пола милиона! Или, као што сам рекао, паре нису у питању... Шта хоћете да докажете?!

— Два.

Тада, као да су нам се мисли за трен додирнуле, схватио сам да ћу повући обарач и да ће ме он спасти. Ништа друго није било вредно знања. Осећао сам се дивно.

Три.

Повукао сам обарач не затворивши очи. У том часу Маро је скочио као пантер и свом снагом ми ударио руку која је држала револвер. Метак ми је опржио и огулио кожу на челу. Бела експлозија ме је заслепила. Онда сам се онесвестио.

Када сам дошао себи, Маро ми је стављао влажан пешкир преко лица:

— Све је у реду — узбуђено је говорио — само огреботина и опекотине... Ви сте... Није требало толико да чекам, али до последњег часа нисам веровао да ћете то учинити! Целог живота сам чекао да ми неко верује, стварно, потпуно. Нисам мислио да ћете то бити ви.

— Нисам ни ја. Нашао сам у себи оно што сам мислио да је давно умрло. Оживео сам сопствено поверење у човека... Вредело је.

— Господине Денис!

— Шта је било?

— Нешто тамо... далеко, а ипак близу... љубичасте и жућкасте траке звука које ме грле... То је овде и сада, а ипак је далеко у будућности...

— То су место и време за тебе. Тамо си потребан. Ти њима и они теби. Мораш им веровати.

— Вама верујем. Ако кажете да је у реду, ја идем.

— У реду је. И то не кажем због новца. Одлучио сам да га дам клиници. Уједно, повлачим се. Ово је мој последњи случај.

Рекао сам му број телефона који треба да позове да би их обавестио да је спреман за одлазак. Они ће му рећи где да их сачека и послати некога по њега.

Стегао ми је руку и рекао:

— Она музика коју сам малопре осетио и чуо... долазила је од њих... Наговештај због чега сам им потребан.

— Можеш ли ми рећи?

— Није сасвим јасно, али видим слику великог скупа људи. Не могу уопште један другог да разумем, и нико не зна шта други хоће... Речи као да су изгубиле свако значење... Ту је велики неред и пометња... Мислим да треба да им помогнем да разговарају, верују... да се помире.

— Збогом, Маро. Хвала ти што си ми то рекао.

— Довиђења, господине Денис. Остао сам у потпуном мраку.

ову тајну: Маро, са својом надљудском провидљивошћу, био је способан да за неколико тренутака сазна шта друга особа мисли о њему, па је сходно томе мењао своју личност. Нека врста заштитне колорације. Да, МАРО ЈЕ ПРЕДСТАВЉАО ОГЛЕДАЛО. За психијатра је био неуротичар. Онолико колико је лекар веровао да га је излечио, толико је и Мароу било боље. За свештеника је представљао „изгубљену душу“, па колико је овај сматрао да га усмерава ка путу верника, толико је и Маро постајао религиозан. Према Делији, Маро је био нежан и детињаст, јер га је она видела као припростог младића жељног заштите.

Маро је био све то и ништа од тога. Давао је свакоме онај део себе који је други очекивао. За мене је био чудан, дивљи, насилан, па се тако и понашао. Нисам му веровао, па се и то рефлектовало. Пошто је Маро био огледало мог осећања према њему, на мени је остало да се променим да бих и њега променио.

Као што сам претпостављао, нашао сам га у свом стану. Дуго је ћутао, а онда устао и тихо, са примесом поштовања, рекао: — Променили сте се... никад нисам осетио тако брзу и велику промену.

Био је збуњен. Његов израз се мењао од горчине до презрења, па страха, па до беса, затим детињасте једноставности, да би најзад остао безизразан. Покушао је да нађе маску која би одговарала мојој тренутној слици о њему.

— Дишете као ток ледене воде, а миришете платко и чисто као кристал — прошапутао је искрено зачуђен. Први пут у животу неко ће бити онакав каквог га Маро хоће. Неко ће одржавати његову потребу. А изнад свега Мароу је било потребно да му неко верује.

Осећао сам се спремним да му верујем, а он ми је указивао на начин којим му то могу доказати. Само сопственим животом... Ипак, осетио сам отпор у себи. Никоме се не може толико веровати! Сетио сам се призора из детињства: отац ми је налагао да скочим са једне оgrade с тим што ће ме он доле дочекати. Плашио сам се и оклевао, али ме је он наговарао и убеђивао да ћу завршити у његовом наручју. Најзад сам скочио. Уместо да ме ухвати, он се измакао. Пао сам на земљу, а он је рекао смејући се:

— Ово је да се научиш да никад никоме не верујеш, па чак ни рођеном оцу.

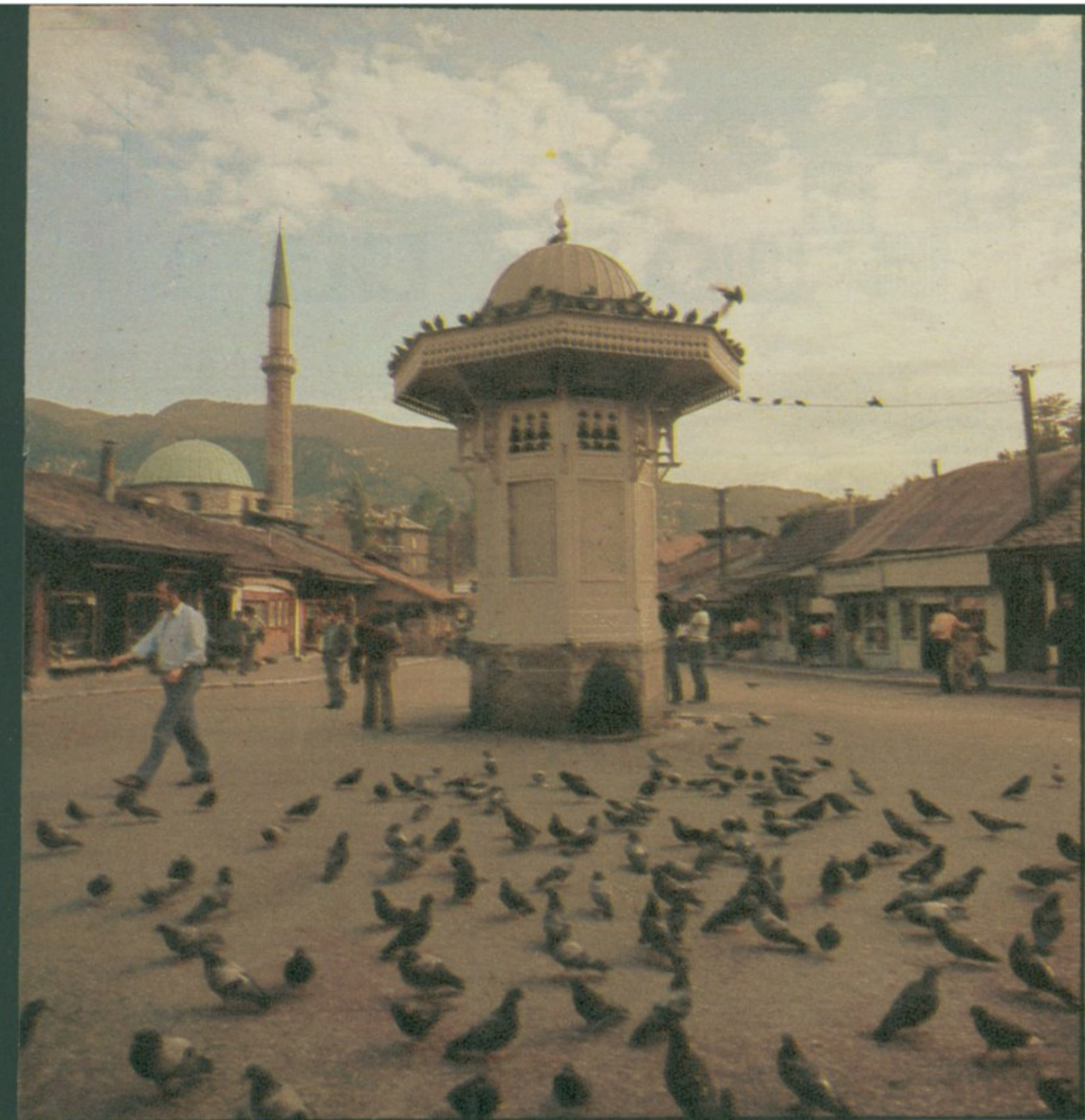
Можда зато нисам никад волео, оженио се, имао правих пријатеља? Због страха који ме је годинама држао затвореним под безбедном, тврдом кором сумњичавости. Постало ми је јасно да моја садашња одлука носи исто толико важности за мене колико и за

аутор	извежбаност, искуство	јавно хваљене ро-бе	под-јед-на-ки	кози изазива, по-буђује	1000к	овољне 250г методостака ви-тамина	средства за уш-трива-ње унос	роман франсоа шато-брида-на	запан-ска на-родна нош-ња
дато одо-бре-ње									
пржити крош-пир и пасту									
хемиз-ско деж-ство сун-чаних зракова									
човек који клима-та пла-вом									
ауто-ознака сара-је-ва			знак за чран кидати брст		врх на велевит-ту ебаново дрво				
знак, сим-бол (тн.)								"отан турске" ке-пат	
пољо-прив-редна атлат-ка	пољо-остро-во у ази-ји								грчки пес-ник ("зо-тве")
"симпор-итализ-писан пietro		мишко име наш писац							
							100 m²		
							"ис-ток"		
"ампер" довози-ти мо-га									
итали-јански револу-ционар фетиче	јесења трава зрелас за радио епископ							"UNITED STATES" житије асир-је	
							сатири-чар бач-вотд глумица рина		
нцла знак за арсен			пртпа-ти, глум-лати	мизано компози-тор ана-толиз					
гози-ти се								"флор" опера ризепа бердиза	
рибља ја-ја					река у грчиој град на сицили-ји				
овит пу-теп						река у франц-место у сре-м			
братова кћи другог брата									врста винове ло-зе
"то-на"	раскошна папата енглес-режисер рид						домаре говече "фос-фор"		
тиска у изра-елу				лечи-лиште у хрват-ској					
са задње стране, позади							тимна заплени-ца наш пи-сан плати-ца		
језеро у се-верној амери-ци				клау-дија карди-нале	пр-бак	тешки чекир тимна заплени-ца			
знак за ко-балт			доби-так, интерес (банкар-ски)						
град у ср-бизи									

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: Династија, изостанак, постелина, ортак, дб. лак, искра, тивани, бифе, Ница, а, изданак, мокаут, а, Либан, Ацо, рани, Христивој, Рајт, Јама, ата, куна, Би, камила, А. Сот, цис, препродаја, креда, ам. Авеланж, Б. дама, кал, едитор, Ре, потисак, Ј. Трива, ода.

ДОБРОТВОРНА ВОДА — У средишту Баш-чаршије уздиже се велика јавна чесма са више млазева позната као Себиљ. То је место где свако ко дође у Баш-чаршију може да се умије или напије хладне и здраве сарајевске воде после доброг роштиља или слаткиша. Себиљ је познат и по томе што се ту скупљају јата голубова по чему је Баш-чаршија такође позната. Не зна се кад је подигнута али је свакако добротворно дело, што је у прошлости Сарајева био чест обичај.

Нема госта који стигне у Сарајево да бар не прошета калдрмом чувене Баш-чаршије. Онај ко из неупућености или због журбе мимоиђе ово срице древног Сарајева, као и да није био у овом граду. А ако крене међу живописне чаршијске дућане, миомирисне ђевабџинице и ашџинице, ако једном чује ритмичан звук кујунџијских чекића испод којих излазе сребрне жице, ђинџуве, сахани и филџани, све украшено и опточено срмом — заувек ће у сећању понети шарену, звучну и микриспу слику Баш-чаршије.

Само име ове занатске и трговачке четврти у Сарајеву казује да она није била нити је обична пијаца каквих има у свакој вароши. Кад се ова турско-персијска кованица преведе добије се назив „главна чаршија“, односно „главно тржиште“. А Баш-чаршија је то одувек и била.

Вековима позната чаршија гиздава и китњаства, на ногама „од јутра до сутра“, имала је своје успоне и падове, доба раскошног цвата, али и времена недаћа и пропасти.

За развој Сарајева и његове главне чаршије најзначајнија су два бега. Иса-бег Исаковић, турски великодостојник, ударио је темеље граду Сарајеву. Насеље је до-

било име по његовом двору-сарају. Други је Гази-Хусреф-бег, чија позната здања и данас стоје у Баш-Чаршији. Обично се каже да је до њега град на Миљацки био махала, а после његове задужбине шехер-Сарајево (шехер-велики град).

Пун занатски и трговачки сјај Баш-чаршије прекинут је силовитим упадом аустријског принца Еугена Савојског који је 24. октобра 1697. са одредом од 8500 војника претворио и Сарајево и Баш-чаршију у гомилу пепела и дима. То нису били ни први ни последњи пожари у Баш-чаршији: пламен је захватао њене дућане и радње и 1788, 1831, 1842, 1852, 1879... А како једна несрећа обично не иде сама, иза пожара су често харале и куга, црне богиње и колера, баш као 1690, затим 1731, 1732, 1741, и 1782. године.

Међутим, захваљујући занатлијској и трговачкој упорности, слози и марљивости, ниједна од ових несрећа никада није могла да потпуно прекине живот Баш-чаршије, ма како њени дрвени ћепенци, кровови, пенџери и прагови изгледали слаби и трошци. Ретки су били мајстори и трговци који су економски пропадали, захваљујући необичном начину међусобне помоћи.

Кад би приметили да неком од комшија радња не стоји добро као раније, остале занатлије и трговци, најчешће из истог еснафа, окупиле би се на кафу и шербе код угроженог газде. Причало би се о свему и свачему, само не о томе да је једном од њих посао кренуо низбрдо. Али, док би тако седели на душецима, сваки од њих би испод њега неприметно оставио смогуљак новца. Кад би еснафлија ојачао, опет би

се скупчили, посадали на иста места, и сваки би испод свог душека нашао тачно онолико колико је раније оставио. Тако се одржавао углед чаршије, еснаф је штигила цела чаршија јер нико никад није био сигуран каква времена долазе у непрегледљивом трговачком

послу. Ипак, сви су се највише уздали у своје руке, вештину и знање, по чему су башчаршијски мајстори и данас чувени као и место где раде.

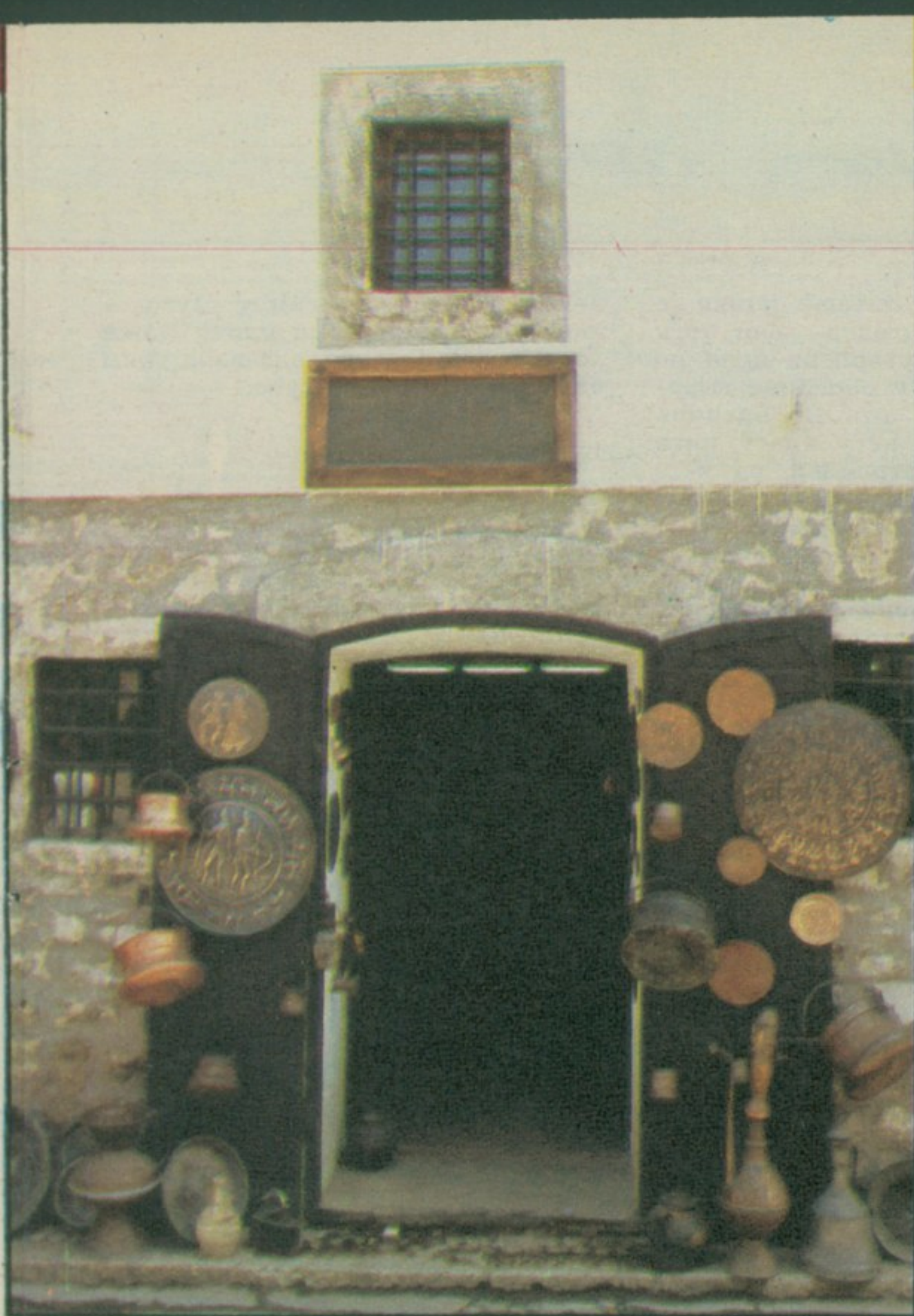
Иван Лончар
Снимио:
Љубомир Патригић

МИРИС СТАРОГ САРАЈЕВА

НЕЗАМИСЛИВО БЕЗ КАФИЋА — Некада су се у Баш-чаршији налазили ханови, коначишта, јавне кухиње, кафане. Од њих је остао још само познати Морића хан, али су зато готово у свим улицама никли познати башчаршијски „кафићи“. Те специфичне кафанице са звучницима са којих одјекује рок-музика, модни салони, уметнички атељеи и неизбежне ђевабџинице учинили су то да је данас Баш-чаршија и стециште сарајевских девојака и младића.

ЗАНАТИ КАО НЕКАДА — Град Сарајево успео је пре неколико година оно што је у другим местима још остао само покушај. У жељи да што више оживи старе занате и спречи њихово изумирање, позвани су стари мајстори који, уз разне олакшице, преносе своје умеће на млађе нараштаје. Тако је Баш-чаршија, опет мудрошћу и слогом, још једном победила време.

СВАКА РУКОТВОРИНА — ЈЕДНА УЛИЦА — Калдрмисани сокаци оивичени ћерданима разноврсних радњи и продавница одувек се називају по врсти занатлија који ту имају радње. Тако данас постоје улице Кујунџилук, Табаџи (кожари), Казанџилук (казанџије), Сагрџије (кожари који се баве стругањем длака са говеђих кожа), Сарачи (ремењари) ... Сигурно је да нема краја света где нису доспеле њихове вешто урађене рукотворине.

Тешко до ђосла

Желела бих да ми кажеш који смер треба узети у другој фази усмереног образовања да бих могла да се улишем на пољопривредни факултет? Интересује ме и какве су могућности запошљавања инжењера хортикултуре?

ГОЦА,
Крагујевац

На пољопривредни факултет могу да се улишу свршени средњошколци пољопривредне, хемијско-технолошке, прехранбене, шумарске, дрвопрерађивачке, ветеринарске, здравствене, природно-техничке, машинске и економско-комерцијалне струке као и делатности личних услуга. Уколико желиш да се улишеш на одсек за хортикултуру, овако широк избор струка не важи: будући инжењери хортикултуре могу да постану средњошколци који су завршили гимназију, пољопривредну, медицинску, ветеринарску, учитељску, хемијско-технолошку и школу за планско газдовање. Право уписа имају и свршени ученици школа за квалификоване раднике одговарајућег смера (цветарског) и школе за квалификоване раднике у пољопривреди и повртарству.

Што се тиче могућности запошљавања, оне нису нарочито охрабрујуће: тренутно се на евиденцији СИЗ-а за запошљавање у Београду налази тридесетак инжењера хортикултуре, а и у осталим општинама СР Србије није боље.

Пошћо су оранице?

Интересује ме да ли је старија Дубровачка или Крушевска Република? И још нешто: мој друг тврди да се за само хектар оранице тражи и по 100 милиона старих динара. Да ли је то тачно?

МИРОСЛАВ,
Београд

Тачан датум проглашења Дубровачке Републике још није утврђен али би на основу докумената с краја 14. века могао да се изведе закључак да се то догодило убрзо по доласку Млетака 1358. године. Крушевска Република успостављена је 3. августа 1903. године и трајала је десет дана.

Главни идеолог и организатор власти био је социјалиста Никола Карев. Владу је сачињавало 6 устаника: по два представника сваке народности које су у то време живеље у Крушевцу. Угушивши илинденски устанак, Турци су, „за казну“, разорили готово цео град, савијивши до темеља преко 600 кућа.

На твоје друго питање тешко је дати прецизан одговор због тога што не постоје утврђене цене по којима се продају обрадиве површине. То је зато што све оранице нису сврстане у исту класу нити је свуда иста потражња, од чега такође зависи цена. Ипак, распитујући се, сазнали смо да се земља у околини Шапца, а она спада у ред врло плодне, продаје по 15 али и 20 милиона по хектару. Јасно, старих динара.

Чићло

У једном броју сте на питање Душиана Скендеровића из Суботице да ли постоји нека течност за чишћење грамофонских плоча од честица прашине одговорили потврдно. Међутим, нисте рекли како се зове, колико кошта и да ли може да се нађе баш у свим продавницама плоча?

МИЛЕТА ШЕВИЋ,
Прово

Течност коју смо помињали зове се „Чићло“ а производи је „Јуто-тон“: продаје се по цени од 21,10 динара али је у продаји нема већ

неколико месеци. Осим у „Јутотоним“ продавницама плоча може да се набави и на одговарајућим одељењима робних кућа.

Нај ћаркови

Желела бих знати који је највећи парк у Европи?

ГРЕТА САФТИЋ
Загреб

Ни у једној публикацији о парковима до које смо дошли нема података о површини али у највеће, бар у Европи, убрајају се лондонски Хајд парк, Булоњска шума у Паризу, Соколники у Москви и Петродворец и Павловски парк у Лењинграду.

Име као ђраг

Молим те да објасниш порекло мог имена.

ЛАРИСА ЈЕЛИСИЈЕВИЋ,
Београд

Лариса (име нарочито омиљено у руском), од сазива грчког града Ларисе, првобитно значи „тврђава“.

Видео се скоро неће видети

Интересује ме да ли могу да прикључим видео уређај на телевизор „Спектра колор сензоматик“ који производи ЕИ Нисх?

МЛАДОМИР
МИЛУТИНОВИЋ,
Ариље

Можеш, под условом да видео уређај већ имаш. Доношењем нових царинских прописа који су

ступили на снагу 25. октобра онемогућен је увоз техничке робе. Додуше, постоји могућност да видео уређај купиш преко неког заступништва страних произвођача.

Осећљиве на инсекције

Живим у Белој Паланци и врло често у тек саграђеној кући налазим шкорпије. Ужасно их се плашим и интересује ме да ли су отровне?

Ивана,
Бела Паланка

По свему судећи врста која се појављује у твојој кући није опасна по живот, али је њен ујед

ПИСМО НЕДЕЉЕ

ПРУЖИ ЈОЈ РУКУ!

Имам 13 година и живим у Сплиту. Правих пријатеља немам, нити икога коме бих се могао повјерити и зато све проблеме рјешавам сам ако могу. Отац вјечито виче на мене а мајка ми почешће удијели по који ударац. Све слободно вријеме проводим у кући. Око солитера у којем станујем нигдје нема зеленила само је прашина и гомиле дерана чије ми се друштво нимало не допада. А ја волим природу, мирисне тамне шуме. Разумије се, волим и све оне који воле природу и живе у њој. Члан сам Савеза извиђача Ховатске и најбоље се осјећам када сам на логоровању: слушахм лишће које шуми, жубор потска. А ту је и моје друштво. На логоровању сам упознао и девојку коју волим. Над она пролази крај мене, окрећем поглед на дугу страну јер се не усуђивам да је погледам. Проматрам је само над сам сигуран да ме не види. Сви ми кажу да ме воли а она вјероватно мисли да ја не волим њу. Бит ћу сретан ако ово моје писмо нетко

схвати, ако сазнам да на овом свијету постоји нетко тко зна и може да осјећа.

ЗОРАН из Сплита

Добро је над један млад човек успева сам да решава своје проблеме и нађе оно што му недостаје. Волиш природу које нема оно тебе и зато си учинио праву ствар нада си се учланио у извиђаче: тако ћеш неговати своју љубав према лепом али и научити много корисних ствари. Нао што си успео да нађеш најбољи пут у приближавању природи, треба да нађеш и доброг друга. Додуше, добри другови се не налазе већ — стичу. Свако оценује од „оног другог“ поверење, заштиту, ослонац али то треба и узвратити. Тајна, назовимо их улагања, увек се вишеструко врате добрим. А што се твоје симпатије тиче, није нарочито важно да немо схвати шта осећаш, већ да то ОНА схвати. Ано те воли, половину пута си већ прешао. Пружила ти је руку, пружи и ти своју.

Почела сам да сакупљам фотографије Пола Њумена и молим забавниковце да ми у томе помогну. У замену нудим значке, маркике и разгледнице. Светлана Јовановић, 91000 Скопље, Рувелтова 51/10

Сакупљам све што је у вези са Мерилин Монро и молим читаоце забавника да ми помогну. У обзир, наравно, долази и размена. Слободанка Пандуров, 23000 Зрењанин, Тамишка 32

За сваки стрип о Загору, испод броја 405, и о Блеку и Кити нудим Супер екс-алманахе и стрипове о Алану Форду. Иван Цветковић, 16000 Лесковац, Андре Думијског 17

За стрипове Златне серије и Лунов магнус стрип нудим Екс-алманахе, Алана Форда и Забавнике. Предраг Хркаловић, 48223 Врховине, ОШ „Никола Тесла“

Нудим стрипове у размјену. Мирсад Кривдић, 71305 Моштре, Б. Махала 8

Сакупљам празне кутије шибица и желео бих да их размењујем. У обзир долази и размена маркика и значка. Владан Ивановић, 11300 Смедерево, Нушићева 8/15

Посједујем око 160 бројева Забавника, од броја 1444 до последњег, и желео бих да их размијеним за Стрипотеку или Екс-алманах, по систему један за један. Реуф Дедић, 78300 Приједор, Ризановићки 158

Сакупљам папирнате лутке из Цициног кутка и недостају ми Ана, Лу и Делта и молим забавниковце да ми помогну. Ивана Станојевић, 37210 Ђићевац, 13. октобра 4

врло болан. Зато, ако те уједе, одмах потражи помоћ лекара који ће ти дати инјекцију одговарајућег противотрова. Треба иначе знати да уједа инсеката код неких људи изазивају врло јаке алергијске реакције које могу чак и да угрозе живот. Шкорпије су врло осетљиве на инсектициде па ти, у борби против њих, препоручујемо „Нетиол“ и „Етиол“.

РЕШЕЊЕ

ДЕТЕКТИВСКЕ ПРИЧЕ

Шверцована роба била је сакривена у телевизору који је Милоје Радић пријавио као нов и платио на њега царину, управо да би скренуо евентуалну пажњу коју је могао да изазове.

Кочије

Шта значи реч кароца?
КИРЕ ПОПОВ,
Кочани

Кароца је реч италијанског порекла која се у нашем језику јавља и у облику каруца. Користи се као назив за врсту кола са четири точка, с кровом и високим седиштем за кочијаша. Кароца се називају и лака кола с коњском запрегом и кочије.

За школе или библиотеке

Редовни сам читалац „Забавника“ а донедавно сам га и редовно скупљала. Међутим, пошто више немам места где бих могла да га чувам желела бих да га продам али искључиво некој школи или библиотеци. Имам све бројеве од 950 до последњег.

Јованка Чалић Целнер,
Адмирала Вуковића 56
Београд

Већи сљедећи искоришћења

Молим те да ми објасниш шта су то турбо мотори, на ком принципу раде и у чему се разликују од класичних?

Читалац
из Београда

Основна разлика између турбо и класичних мотора је у томе што код првих између карбуратора и

„КЊИГА О УСПЕХУ“

- ИСКУСТВА ПОЗНАТИХ ЉУДИ ■
- ЊИХОВЕ МИСЛИ И САВЕТИ ■
- 250 ДИНАРА! Плаћате поштару. Василевић Милун, пострестант, 11001 Београд

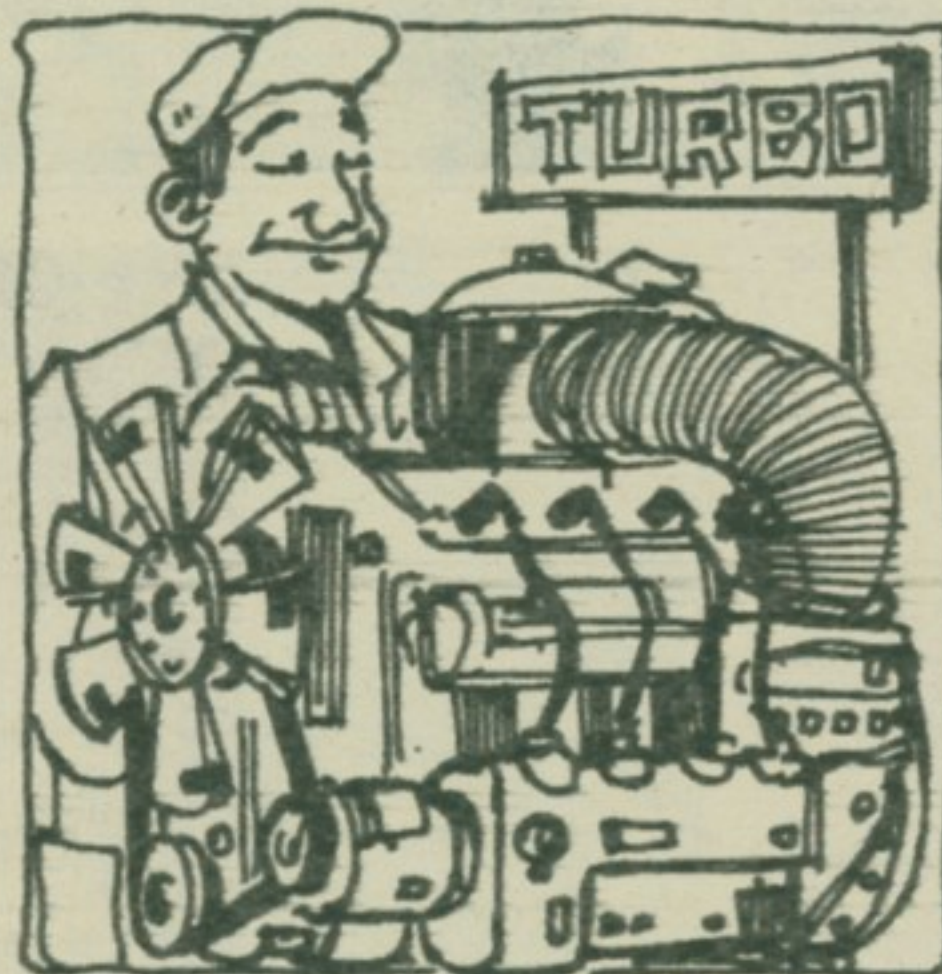
ЗАБАВА — РАЗОНОДА — ЗНАЊЕ

- Забавите друштво ефектним мађионичарским триковима и оптичким илузијама (глава која говори, чаробни ормар и још преко 50 тракова са картама, бројевима и шибицама)
- Научите Вист, Реверси, Елеузис, Таблут и низ других игара картама и ратних и логичких игара свих народа света.
- Разонодите се решавајући оригиналне енигматске проблеме (лабиринти, Танграм, солитер, рокада, Брамин торањ...)

У КЊИГАМА
1. МАЃИОНИЧАРСКИ ТРИКОВИ
2. ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ЗАБАВЕ И ЕНИГМЕ
Свака књига 150 динара. Две књиге, уз ПОПУСТ ОД 20% само 240 динара.

Наручите на адресу: ЗАБАВА, ФАХ 50, 11071 Београд. Шаљемо одмах, плаћате кад примите.

цилиндра постоји турбина (најчешће користи снагу издувних гасова) која смењу горива и ваздуха убацује под притиском у цилин-

дер. Мотор исте радне запремине са турбо-компресором може да оствари већу снагу и за читавих 100 одсто.

НАЈУСПЕШНИЈИ НАЧИН ЗА РАЗВОЈ ТЕЛА!

Аутор Петар Челик, шампион Југославије и Европе у обликовању тела (на слици). Написао је три брошуре:
1. РАЗВОЈ МИШИЋА РУКУ
2. РАЗВОЈ МИШИЋА ГРУДИ
3. РАЗВОЈ ЛЕЊНИХ МИШИЋА
Цена по комаду износи 100 динара, а цена за све три брошуре износи 250 динара. Плаћа се поштару приликом преузимања. Брошуре су обима 36 страна, илустровано са 6 бојом и тридесетак црно-белих фотографија. Наручите на адресу: ПЕТАР ЧЕЛИК, ФАХ 97/II, 21400 БАЧКА ПАЛАНКА

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Директор НО „ПОЛИТИКА“
Драган Марковић

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Главни и одговорни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Александар Мартиновић

Издавачки савет:

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љуби-сав Лилић, Каћа Милетић, Брани-слава Митровић, Мирјана Моравче-вић, Раденко Павловић, Ружица Пе-тровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ђеран, Све-тлана Шухартовић. Чланови савета из редакције: Владимир Гајтовић, Светлана Ивановић, Александар Мартиновић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојковић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашо-вић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уред-ник стрипа), Петар Милатовић, Ве-сна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Не-дељковић, Биљана Орловић, Љубо-мир Патрновић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Недељка Сташић, Миленко Тодоро-вић и Милош Томић.

Секретаријат:

Јованка Војводић, Олгица Стаме-нић, Даринка Тодоровић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ — ООУР Издања за младе „ПОЛИ-ТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански факс 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фото-графије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за кул-туру СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 20 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 220,00 динара, полуго-дишња 440,00 динара и годишња 880,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 440,00 динара, полуго-дишња 880,00 динара и годишња 1.760,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну на-знаку НО „Политика“ ООУР „Прода-ја“ — претплата на лист „ПОЛИТИ-КИН ЗАБАВНИК“.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

САД	\$ 65.—
СР НЕМАЧКА	DM 115.—
ШВАЈЦАРСКА	Sfr. 107.—
ФРАНЦУСКА	Ffr. 267.—
ШВЕДСКА	Skr. 271.—

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика“ код „ИНВЕСТ БАНКЕ“ — Београд, број 60811-620-63-257300-00054, уз обаве-зну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“.

